

**Tilinpäätös
2014**

Caverion

Sisältö

- 01 Hallituksen toimintakertomus**
- 08 Konsernin tuloslaskelma**
- 09 Konsernin laaja tuloslaskelma**
- 10 Konsernitase**
- 11 Konsernin rahavirtalaskelma**
- 12 Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista**

- 14 Tunnusluvut**
- 15 Tunnuslukujen laskentakaavat**

- 16 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot**
 - 16** 1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet
 - 26** 2. Pitkäaikaisten sopimusten tuloutus
 - 26** 3. Liiketoiminnan muut tuotot
 - 26** 4. Liiketoiminnan muut kulut
 - 27** 5. Poistot ja arvonalentumiset
 - 27** 6. Henkilöstökulut
 - 27** 7. Rahoitustuotot ja -kulut
 - 28** 8. Tuloverot
 - 28** 9. Osakekohtainen tulos
 - 29** 10. Aineelliset hyödykkeet
 - 30** 11. Aineettomat hyödykkeet
 - 30** 12. Liikearvo
 - 31** 13. Osuudet osakkuusyhtiöissä
 - 31** 14. Myytävissä olevat sijoitukset
 - 32** 15. Pitkäaikaiset saamiset
 - 32** 16. Laskennalliset verosaamiset ja -velat
 - 33** 17. Vaihto-omaisuus
 - 33** 18. Myyntisaamiset ja muut saamiset
 - 34** 19. Rahavarat
 - 34** 20. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot
 - 35** 21. Osakeperusteiset maksut
 - 36** 22. Eläkevelvoitteet
 - 39** 23. Varaukset
 - 39** 24. Rahoitusvelat
 - 40** 25. Ostovelat ja muut velat
 - 41** 26. Johdannaisinstrumenttien nimellisarvot ja käyvät arvot
 - 42** 27. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostusryhmittäin ja käyvät arvot
- 44** 28. Rahoitusriskien hallinta
- 47** 29. Muut vuokrasopimukset
- 47** 30. Vastuusitoumukset
- 48** 31. Tytäryhtiöt
- 49** 32. Lähipiiritapahtumat
- 50** 33. Liikevaihdon ja pitkäaikaisten varojen jakautuminen
- 50** 34. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

- 51 Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS**
- 52 Emoyhtiön tase, FAS**
- 53 Emoyhtiön rahoituslaskelma, FAS**

- 54 Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot**
 - 55** 1. Liiketoiminnan muut tuotot
 - 55** 2. Henkilöstöä ja toimielimien jäseniä koskevat tiedot
 - 55** 3. Poistot ja arvonalennukset
 - 55** 4. Liiketoiminnan muut kulut
 - 56** 5. Rahoitustuotot ja -kulut
 - 56** 6. Satunnaiset erät
 - 56** 7. Tilinpäätössiirrot
 - 56** 8. Tuloverot
 - 57** 9. Pysyvien vastaavien muutokset
 - 58** 10. Sijoitukset
 - 58** 11. Pitkäaikaiset saamiset
 - 58** 12. Lyhytaikaiset saamiset
 - 59** 13. Oma pääoma
 - 59** 14. Tilinpäätössiirrot
 - 60** 15. Laskennalliset verosaamiset ja -velat
 - 60** 16. Pitkäaikainen vieras pääoma
 - 60** 17. Lyhytaikainen vieras pääoma
 - 61** 18. Vastuusitoumukset
 - 61** 19. Johdannaisinstrumentit
 - 61** 20. Johdon palkat ja palkkiot

- 63 Hallituksen voitonjakoehdotus**
- 64 Tilintarkastuskertomus**

Hallituksen toimintakertomus 1.1.–31.12.2014

Vuoden 2014 päätapahtumat

Caverionin hallitus ilmoitti 21.1.2014, että Fredrik Strand on valittu yhtiön konsernijohtajaksi. Strand aloitti tehtävänsä Caverion Oyj:n konsernijohtajana 1.4.2014. Lisäksi Caverion nimitti vuoden aikana Ruotsin, Saksan ja Itä-Euroopan divisioonien uudet johtajat, jotka nimitettiin myös konsernin johtoryhmän jäseniksi.

Huhtikuussa 2014 hallitus tarkisti Caverion-konsernin visiota ja strategisia painopisteitä. Caverionin visiona on olla Euroopan johtavia kiinteistöille ja teollisuudelle edistyksellisiä ja kestäviä elinkaariratkaisuja tarjoavia yrityksiä. Tämän toteuttamiseksi hallitus vahvisti yhtiölle kuusi strategista painopistettä: vahva yrityskuva, kannattavuuden parantaminen, innovatiiviset ja edistykselliset ratkaisut, vahva kasvu, erinomainen johtaminen ja tehokas toiminta.

Caverion päivitti 14.7.2014 tulosohjeistustaan vuodelle 2014. Yhtiö laski käyttökatteesta antamaansa arviota, koska liike-toiminnan kannattavuuden parantaminen jakautumisen jälkeen vei odotettua enemmän aikaa ja projektit pääosin Norjassa ja Tanskassa heikensivät kannattavuutta. Lisäksi Caverion tarkasteli lähemmin projektiliiketoimintaansa kaikissa divisioonissa toisella vuosineljänneksellä ja tarkisti projektikannan heikosti kannattavien projektien kustannusarvioita ja varauksia.

Katsauskaudella painopiste oli kannattavuuden parantamisessa sekä käyttöpääoman vähentämisessä kassavirran parantamiseksi. Caverion tehosti toimintaansa ottamalla käyttöön yhtenäisen toimintamallin ja yhteisiä prosesseja ja työkaluja koko yhtiössä.

Strategia

Strategia vuoden 2016 loppuun saakka

Caverionin strategian ydin pysyi muuttumattomana vuonna 2014. Tavoitteena on edelleen luoda kasvua ja kannattavuutta sekä kehittää edistyksellisiä ja kestäviä elinkaariratkaisuja kiinteistöille ja teollisuudelle.

Strategian kuusi painopistettä ja niihin liittyvät menestystekijät ovat keskeisiä kannattavan kasvun saavuttamisessa. Katsauskaudella panostettiin erityisesti vahvaan yrityskuvaan, erinomaiseen johtamiseen, tehokkaaseen toimintaan ja innovatiivisiin ja edistyksellisiin ratkaisuihin. Niiden kautta Caverion pystyy luomaan kasvua ja parantamaan kannattavuutta tulevinä vuosina.

Taloudelliset tavoitteet ja osinkopolitiikka

Caverionin hallitus asetti 31.10.2013 Caverion-konsernille vuoden 2016 loppuun ulottuvat taloudelliset tavoitteet, jotka olivat voimassa koko tilikauden 2014 ajan. Vuoden 2014 toteuma on esitetty alla olevassa taulukossa.

	Tavoite	Toteuma 2014
Liikevaihdon kasvu (%)	Keskimäärin yli 10 prosentin vuotuinen liikevaihdon kasvu	-5 %
Kannattavuus (%)	Käyttökate (EBITDA) yli 6 prosenttia liikevaihdosta	2,8 %
Käyttöpääoma (milj. euroa)	Negatiivinen	-19,3 milj. euroa
Osinkopolitiikka	Yhtiö jakaa osakkeenomistajille osinkoina ja pääoman palautuksina vähintään 50 prosenttia tilikauden tuloksesta verojen jälkeen ilman käyvän arvon muutoksia.	Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa maksetaan 0,22 euroa osakkeelta eli 100 prosenttia konsernin tilikauden voitosta*.

* Hallituksen ehdotus 16.3.2015 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Toimintaympäristö vuonna 2014

Yleinen markkinatilanne on ollut koko vuoden vakaa huolimatta yleisestä talouden tilanteesta ja epävarmuudesta.

Huolto- ja kunnossapitomarkkinat olivat vakaat kaikissa toimintamaissa. Yleinen kiinnostus elinkaariratkaisuja kohtaan lisääntyi edelleen.

Suomessa osa asiakkaistamme on joutunut lykkäämään projektejaan vuoden jälkipuoliskolla, mutta olemme myös saaneet joitakin suuria uusia tilauksia. Ruotsissa projektimarkkinat ovat olleet vakaat vuonna 2014. Myös Norjassa projektimarkkinoiden toimintaympäristö oli hyvä. Kysyntä pysyi suotuisana Saksassa.

Kilpailutilanne

Caverionilla on vahva markkina-asema Euroopan kiinteistötekniikan markkinoilla liikevaihdolla mitattuna. Yhtiön johdon mukaan Caverionilla on johtava markkina-asema Suomessa ja Norjassa. Caverion on kolmen suurimman yhtiön joukossa Ruotsissa ja Itävallassa. Saksassa ja Tanskassa Caverion on markkina-asemaltaan viiden

suurimman yhtiön joukossa (markkina-asemaa koskevat lähteet: Euroconstruct marraskuu 2014, Teknologian tutkimuskeskus VTT ja yhtiön arvio, joka perustuu kolmansien osapuolten julkisiin tietoihin).

Caverion on Suomen johtava teollisuuden ratkaisuja tarjoava yritys, joka toimii muun muassa energia-, metsä-, kaivos-, jalostus- ja meriteollisuudessa. Suurimmat teollisuuden asiakassegmentit ovat metsäteollisuus ja energiateollisuus. Yhtiö on myös Ruotsin johtavia teollisuuden ratkaisujen tarjoajia.

Konsernin taloudellinen kehitys 2014

Tuloslaskelmat, kassavirtalaskelmat, konsernitase, oman pääoman muutoslaskelma ja näihin liittyvät tunnusluvut 30.6.2013 edeltäviltä ajanjaksoilta perustuvat YIT-konsernin kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminnan carve-out-taloustietoihin ja itsenäisen konsernin toteutuneisiin lukuihin osittaisjakautumisen jälkeisiltä ajanjaksoilta.

Taloudelliset tunnusluvut on esitetty tarkemmin konsernitilinpäätöksessä.

Tilaukanta

Tilaukanta kasvoi 7 prosenttia joulukuun 2013 lopusta (1 240,7 milj. euroa) ja oli 1 323,6 milj. euroa joulukuun 2014 lopussa. Valuuttakurssimuutokset pienensivät joulukuun lopun tilaukantaan 31,6 milj. euroa joulukuun 2013 loppuun verrattuna. Projektiliiketoiminnan lisäksi tilaukantaan sisältyvät vain pitkäaikaiset sopimukset huolto- ja kunnossapito liiketoiminnassa.

Liikevaihto

Tammi-joulukuun liikevaihto oli 2 406,6 (2 543,6) milj. euroa, laskua 5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2013 kasvaneen tilaukannan seurauksena liikevaihto kasvoi Saksassa 8 prosenttia tammi-joulukuussa edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja oli 496,2 (458,4) milj. euroa. Tammi-joulukuun liikevaihto laski pääasiassa Ruotsissa ja Norjassa edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna projektien tarkemman valinnan sekä

toisella vuosineljänneksellä projektiportfolioon tehtyjen liikevaihdon tarkastusten seurauksena.

Valuuttakurssimuutokset laskivat konsernin tammi-joulukuun liikevaihtoa 68,8 milj. eurolla edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tästä Norjan kruunun vaikutus oli 32,2 milj. euroa, ja Ruotsin kruunun vaikutus oli 30,9 milj. euroa. Tammi-joulukuun liikevaihto laski 3 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan valuuttakurssilla laskettuna. Vertailukelpoisin valuuttakurssin laskettuna tammi-joulukuun liikevaihto oli 2 475,4 (2 543,6) milj. euroa.

Konsernin huolto- ja kunnossapito liiketoiminnan tammi-joulukuun liikevaihto oli 1 297,0 (1 409,3) milj. euroa eli 54 (55) prosenttia liikevaihdosta, laskua 8 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Konsernin projektiliiketoiminnan tammi-joulukuun liikevaihto oli 1 109,5 (1 134,3) milj. euroa eli 46 (45) prosenttia liikevaihdosta, laskua 2 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Liikevaihdon jakautuminen

Liikevaihto, milj. euroa	1-12/2014		1-12/2013		Muutos
		%		%	
Ruotsi	597,2	25 %	665,9	26 %	-10 %
Suomi	521,1	22 %	546,8	21 %	-5 %
Saksa	496,2	21 %	458,4	18 %	8 %
Norja	458,3	19 %	516,4	20 %	-11 %
Itävalta	136,3	6 %	148,1	6 %	-8 %
Tanska	126,6	5 %	139,8	5 %	-9 %
Muut maat	70,8	3 %	68,2	3 %	4 %
Konserni yhteensä	2 406,6	100 %	2 543,6	100 %	-5 %
- Huolto ja kunnossapito	1 297,0	54 %	1 409,3	55 %	-8 %
- Projektit	1 109,5	46 %	1 134,3	45 %	-2 %

Maakohtainen liikevaihto esitetään konserniyhtiön sijainnin perusteella.

Kannattavuus

Käyttökate

Konsernin tammi-joulukuun käyttökate laski 5 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja oli 67,5 (70,9) milj. euroa eli 2,8 (2,8) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-joulukuun käyttökate ilman kertaluonteisia eriä oli 80,7 (81,7) milj. euroa eli 3,4 (3,2) prosenttia liikevaihdosta. Projektit pääosin Norjassa ja Tanskassa heikensivät kannattavuutta tammi-joulukuussa 2014. Projektitoimintojen kannattavuuden parantamistoimet etenivät kuitenkin hyvin vuoden toisella puoliskolla.

Tammi-joulukuun kertaluonteiset erät olivat yhteensä 13,2 milj. euroa. Kertaluonteiset 26,4 milj. euron kustannukset koostuivat lopetettuun yrityskauppahankkeeseen liittyvistä kuluista, uudelleenjärjestelykuluista sekä vanhoihin, päättyneisiin projekteihin liittyvistä varauksista. Näitä tasoitti kertaluonteinen 13,2 milj. euron suuruinen eläkevastuun purkamisen, kun Norjassa siirryttiin uuteen eläkejärjestelmään.

Tammi-joulukuun kannattavuuteen vaikuttivat projektikannan lähempi tarkastelu kaikissa divisioonissa toisella vuosineljänneksellä sekä joidenkin heikosti kannattavien projektien kustannusarvioiden ja varauksien tarkistaminen. Arvioinnilla oli heikentävä vaikutus raportoituun käyttökatteeseen huhti-kesäkuussa, mikä johtui valmistumisvaiheessa olevien projektien kustannusarvioiden oikaisuista, heikosti kannattavien käynnissä olevien projektien

varauksista sekä vanhojen, päättyneiden projektien varauksista, jotka katsottiin kertaluonteisiksi eriksi.

Liikevoitto

Caverionin tammi-joulukuun liikevoitto oli 44,2 (49,4) milj. euroa eli 1,8 (1,9) prosenttia liikevaihdosta, laskua 11 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Poistot ja arvonalentumiset tammi-joulukuussa olivat 23,3 (21,5) milj. euroa, josta 9,8 milj. euroa oli yrityskauppoihin liittyviä kohdistettuja aineettomia hyödykkeitä ja 13,5 milj. euroa muita poistoja.

Muut liikevoittoon vaikuttavat tekijät on esitetty tarkemmin kohdassa "Käyttökate".

Tulos ennen veroja, tilikauden voitto ja osakekohtainen tulos

Tulos ennen veroja oli 36,5 (42,8) milj. euroa, tilikauden voitto oli 27,6 (35,5) milj. euroa ja osakekohtainen tulos oli 0,22 (0,28) euroa tammi-joulukuussa. Nettorahoituskulut olivat -7,6 (-6,6) milj. euroa tammi-joulukuussa 2014. Tammi-kesäkuun 2013 carve-out-luvut eivät sisällä YIT:n osittaisjakautumisen seurauksena Caverion Oyj:lle siirtyneiden uusien rahoitusjärjestelyjen kustannusvaikutusta.

Konsernin efektiivinen veroaste oli 24,5 (17,0) prosenttia tammi-joulukuussa. Verokantojen muutokset vuonna 2014 Suomessa, Norjassa ja Tanskassa sekä laskennallisten verosaamisten ja -velkojen uudelleenarvostus vaikuttivat positiivisesti vuoden 2013

efektiiviseen veroasteeseen. Jos näiden muutosten vaikutukset jätettäisiin huomioimatta, efektiivinen veroaste olisi ollut noin 27 prosenttia vuonna 2013.

Investoinnit ja yrityskaupat

Bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin olivat tammi-joulukuussa 23,4 (27,8) milj. euroa eli 1,0 (1,1) prosenttia liikevaihdosta.

Investoinnit tietotekniikkaan olivat 16,3 (22,5) milj. euroa tammi-joulukuussa 2014. IT-investoinnit kohdistuivat harmonisoidun IT-alustan rakentamiseen ja yhteisen toiminnanohjausjärjestelmän toteuttamiseen. Sisäisten prosessien ja tehokkuuden parantamiseksi kehitettiin myös IT-järjestelmiä ja mobiililyökaluja. Muut investoinnit olivat 7,1 (5,3) milj. euroa.

Caverion ei tehnyt yritysostoja tai liiketoimintojen myyntejä tammi-joulukuussa 2014.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin investoinnit tutkimus- ja kehitystoimintaan olivat vuonna 2014 noin 9,6 milj. euroa eli 0,4 prosenttia liikevaihdosta. Tutkimukseen ja kehitykseen investoitiin 12,7 milj. euroa (0,5 prosenttia liikevaihdosta) vuonna 2013 ja 14,0 milj. euroa (0,5 prosenttia liikevaihdosta) vuonna 2012. Konsernin merkittävin liiketoiminnan kehittämisinvestointi on ollut palvelutehokkuuden kehittämisohjelma.

Kassavirta, käyttöpääoma ja rahoitus

Konsernin operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja oli 113,5 (108,5) milj. euroa tammi-joulukuussa 2014. Konsernin operatiivinen kassavirta investointien jälkeen oli 73,5 (74,2) milj. euroa tammi-joulukuussa 2014.

Käyttöpääoma pieneni 65,3 milj. euroa joulukuun 2013 lopusta (46,0 milj. euroa) ja oli joulukuun lopussa -19,3 milj. euroa.

Caverionin rahavarat olivat joulukuun 2014 lopussa 98,8 milj. euroa (vuonna 2013 133,3 milj. euroa). Lisäksi Caverionilla on sitovia nostamattomia rahoitusliimittisopimuksia 60 milj. euroa ja nostamattomia tililiimittisopimuksia 19 milj. euroa.

Konsernin korollisen velan määrä oli joulukuun lopussa 149,0 (219,8) milj. euroa ja keskiporkko suojausten jälkeen oli 2,1 prosenttia. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus suojausten jälkeen oli noin 21 prosenttia konsernin korollisesta velasta. Noin 93 prosenttia lainoista on pankeilta ja muilta rahoituslaitoksilta ja noin 5 prosenttia vakuutusyhtiöiltä. Yhteensä 53,5 milj. euroa korollista velkaa erääntyy maksettavaksi seuraavan 12 kuukauden aikana.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovanantia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen suhdeluun. Konsernin nettovelka oli joulukuun lopussa 50,2 (86,5) milj. euroa.

Hallitus, tilintarkastajat ja toimitusjohtaja

Hallitus

Caverionin varsinainen yhtiökokous pidettiin 17.3.2014. Yhtiökokous valitsi hallitukseen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme jäsentä. Puheenjohtajaksi valittiin Henrik Ehrnrooth, varapuheenjohtajaksi Ari Lehtoranta ja jäseniksi Anna Hyvönen, Eva Lindqvist ja Michael Rosenlew. Yhtiökokous vahvisti myös heidän palkkionsa.

Lisätietoa Caverionin hallituksen jäsenistä ja heidän palkkioistaan sekä hallituksen valiokunnista on selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) sekä palkka- ja palkkioselvityksessä, jotka julkaistaan erikseen osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat > Hallinnointi.

Tilintarkastajat

Varsinainen yhtiökokous valitsi KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n tarkastamaan yhtiön vuoden 2014 hallintoa ja tilejä. Päävastuullinen tilintarkastaja on Heikki Lassila, KHT.

Konsernijohtaja

Caverionin hallitus ilmoitti 21.1.2014 valinneensa Fredrik Strandin yhtiön konsernijohtajaksi. Lisäksi hallitus ilmoitti 5.2.2014 päätäneensä, että Strand aloittaa tehtävänsä Caverion Oyj:n konsernijohtajana 1.4.2014. Juhani Pitkäkoski oli Caverion Oyj:n toimitusjohtaja 31.3.2014 saakka.

Konsernin rakenne

Caverion-konsernin emoyhtiö on Caverion Oyj, Suomen lakien mukaisesti perustettu julkinen osakeyhtiö. Caverion-konserni koostui tilikauden aikana yhtiöistä Suomessa, Ruotsissa, Saksassa, Norjassa, Itävallassa, Tanskassa, Venäjällä, Liettuassa, Puolassa, Latviassa, Virossa, Tšekin tasavallassa, Romaniassa, Malesiassa ja Singaporessa.

Segmenttiraportointi

Caverion Oyj:n hallitus päätti 27.1.2014, että Caverionin ulkoista raportointirakennetta muutetaan 1.1.2014 alkaen vastaamaan paremmin yhtiön uutta johtamisrakennetta ja liiketoiminta-alueita. Maantieteellisiin alueisiin perustuneet segmentit (Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut ja Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut) korvattiin yhdellä toiminnallisella segmentillä, joka sisältää myös konsernipalvelut ja muut erät.

Henkilöstö

Tammi-joulukuussa konsernin palveluksessa oli keskimäärin 17 300 (18 071) työntekijää. Joulukuun lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 17 074 (17 673). Tammi-joulukuun henkilöstökulut olivat yhteensä 995,2 (1 062,8) milj. euroa.

Henkilöstö maittain	12/2014	12/2013	Muutos
Suomi	4 697	4 772	-2 %
Ruotsi	3 868	3 993	-3 %
Norja	2 804	3 469	-19 %
Saksa	2 415	2 429	-1 %
Itävalta	722	711	2 %
Tanska	1 041	1 019	2 %
Muut maat	1 527	1 280	19 %
Konserni yhteensä	17 074	17 673	-3 %

Henkilöstöhallinnossa keskityttiin tammi-joulukuussa edelleen vakaan kasvuperustan ja tehokkaan toimintatavan luomiseen. Tavoitteena oli myös varmistaa osaavat ammattilaiset ja johtajat koko Caverion-konsernin tarpeisiin. Vuonna 2014 Caverion palkasi konsernin tietohallintojohtajan, uudet divisioonien johtajat Ruotsiin, Saksaan ja Eastern Europe -divisioonan sekä vahvisti kansainvälisiä tiimejä avainhenkilöillä. Erinomaisen johtamisen strategista painopistettä varten luotiin kehittämisohjelma, jonka avulla voidaan ohjata tehokkaasti konserninlaajuisia kehittämishankkeita, kuten henkilöstöprosessien ja integroitujen ratkaisujen kehittämistä, osaamisen johtamisen sekä organisaation kehittämistä. Caverion työllisti yli 1 200 harjoittelijaa vuonna 2014. Marraskuussa 2014 koko konsernille kerrottiin henkilöstökyselyn tuloksista tulevan kehitystyön pohjaksi. Kyselyn vastausprosentti oli korkea ja henkilöstön sitoutumisaste vahvistunut.

Eräänä Caverionin henkilöstöhallinnon tärkeimpänä tavoitteena on panostaa henkilöstön työturvallisuuden ja -terveyden parantamiseen. Työturvallisuutta mitataan yhteisellä mittarilla (tapaturmaa miljoonaa työtuntia kohden). Tapaturmataajuus oli 10,1 vuonna 2014 (1–12/2013: 9,2).

Ympäristö

Caverionin toiminta ei sisällä merkittäviä ympäristöriskejä. Merkittävin mahdollisuus vaikuttaa globaaliin hiilijalanjälkeen on yhteistyö asiakkaiden kanssa. Caverion kehittää jatkuvasti tuotteitaan ja palvelujaan siten, että niillä on mahdollista pienentää asiakkaiden toiminnan ympäristövaikutuksia. Caverion tarjoaa asiakkailleen lukuisia energiatehokkaita palveluja, kuten kiinteistöjen energiatarkastuksia ja -analyyssejä, energiatehokasta kiinteistötekniikkaa, modernisointia ja järjestelmien automatisointia.

Caverionin toiminnasta aiheutuvat hiilidioksidipäästöt syntyvät pääasiassa huoltoautojen polttoaineenkulutuksesta. Yritys hyödyntää logistiikkaratkaisuja, joiden avulla voidaan pienentää sekä tavaroiden että henkilöstön kuljettamisesta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä. Myös reittien optimointiin, taloudelliseen ajotapaan sekä autoissa käytettävään polttoaineeseen kiinnitetään huomiota.

Liikevaihdosta 93 prosenttia (1–12/2013: 82 prosenttia) oli ISO 14001 -sertifioitua toimintaa, mikä osoittaa, että Caverion on sitoutunut pienentämään jatkuvasti oman toimintansa ympäristövaikutusta.

Yhteistyö muiden yritysten kanssa parantaa Caverionin mahdollisuuksia vahvistaa osaamistaan energiatehokkuuden alalla. Yhtiö osallistuu esimerkiksi Green Building Council -verkoston paikallisten työryhmien toimintaan useassa toimintamaassaan.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Caverion myi liiketoimintansa Romaniassa toimivalle johdolle tammikuussa 2015. Tällä ei ole olennaista vaikutusta Caverion-konsernin taloudelliseen asemaan ja tulokseen.

Suurimmat riskit ja epävarmuustekijät

Caverion-konserni luokittelee riskeiksi tekijät, jotka voisivat vaarantaa konsernin strategisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen. Riskit on jaettu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja tapahtumariskeihin. Riskitekijöiden tunnistamisessa ja hallinnassa on otettu huomioon liiketoiminnan ja toimintaympäristön erityispiirteet. Riskienhallinta on olennainen osa konsernin johtamis-, seuranta- ja raportointijärjestelmiä. Strategisten riskien luonnetta ja todennäköisyyttä seurataan ja raportoidaan jatkuvasti.

Strateginen riskiarviointi toteutetaan konserninlaajuisesti kerran vuodessa strategian käsittelyn yhteydessä.

Strategisesta näkökulmasta Caverion on kehittänyt liiketoimintansa rakennetta vakaampaan ja tasaisempaan suuntaan selviytyäkseen paremmin suhdanteiden muutoksista. Säännöllisen seurannan ja analysoinnin avulla pyritään reagoimaan toimintaympäristön muutoksiin ajoissa sekä hyödyntämään uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Yhtiön asiakaskunta on laaja ja koostuu sekä julkisen että yksityisen sektorin erikokoisista toimijoista.

Konsernin tavoitteena on kasvaa sekä orgaanisesti että yritysostoin. Yrityskauppoihin ja ulkoistamiseen liittyviä riskejä hallitaan soveltamalla projektien valintaan tiukkoja kriteerejä sekä perehdyttämällä uudet työntekijät perusteellisesti Caverionin arvoihin, toimintatapoihin ja strategiaan. Konserni soveltaa yrityskauppojen toteutukseen yhtenäistä toimintatapaa ja ohjeistusta.

Caverionille tyypillisiä operatiivisia riskejä ovat urakkatarjouksiin, palvelusopimuksiin, projektinhallintaan ja henkilöstöön liittyvät riskit. Erilaisten projektien osalta on tärkeää olla valikoiva, ottaa huomioon urakoiden riskit ja kannattavuus sekä käsitellä kaikkien urakoiden ja sopimusten sisältö, riskit ja sopimusehdot määrittelyjen prosessien mukaisesti. Tehoton ja epäonnistunut projektinhallinta voi heikentää merkittävästi Caverionin kykyä tarjota laadukkaita ja kannattavia palveluita. Tämä puolestaan voi vaikuttaa haitallisesti Caverionin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Vuonna 2014 Caverion on parantanut projektien riskienhallintaa ottamalla käyttöön läpinäkyvät hyväksymisvaltuudet sekä uudet käytännöt projektien ohjausryhmille ja seurantaan. Lisäksi Caverion perustaa jokaiseen divisioonaan projekti- ja palvelujohtamisen toimistot, joissa on vaativien sopimusten edellyttämää osaamista 250 paikallisen toimipisteen tueksi. Projektien johtamiseen liittyviä kontrolloja on jo tehostettu, ja projektien läpivienti asetettujen tavoitteiden mukaisesti on parantunut.

Yhtiön menestys riippuu olennaisesti yhtiön johdon ja työntekijöiden ammattitaidosta sekä yhtiön kyvystä sitouttaa nykyinen johto ja työntekijät ja tarvittaessa palkata uutta ammattitaitoista henkilöstöä. Suuri osa Caverionin liiketoiminnasta on henkilötyövaltaista, joten orgaanisen kasvun edellytyksenä on osaavan henkilöstön saatavuus ja sitoutuneisuus. Jos yhtiön johdon jäseniä tai työntekijöitä lähtee eikä tilalle saada palkatuksi uutta pätevää henkilöstöä, tilanne voi vaikuttaa haitallisesti yhtiön liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Luottotappio tai luottotappiovaraukset kirjataan saamisista, joista ei todennäköisesti saada suoritusta. Luottotappioksi kirjauksissa sovelletaan Caverion-konsernin liiketoiminnan myyntisaamisten arvostusperiaatetta, ja kirjauksiin sisältyy arviointia ja harkintaa. Arvio perustuu aikaisemmin toteutuneisiin luottotappioihin, luotonvalvonnan kokemukseen, asiakaskohtaisiin vakuuksiin ja selvityksiin sekä arviointiajankohdan taloudellisiin olosuhteisiin.

Caverionin taseeseen kirjattua liikearvoa ei poisteta, mutta sitä testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Määrä, jolla liikearvon kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan arvonalentumistappiona tuloslaskelmaan. Mikäli Caverionin tulos- ja kasvukehityksessä tapahtuu muutoksia alaspäin, tämä voi johtaa liikearvon arvonalentumiseen. Se voi vaikuttaa epäedullisesti Caverionin liiketoiminnan tulokseen ja omaan pääomaan. Caverion-konsernin liikearvon määrä 31.12.2014 oli 335,7 milj. euroa.

Rahoitusriskejä ovat maksuvalmiuteen, valuuttakursseihin ja korkoihin liittyvät riskit sekä luotto- ja vastapuolirismit. Caverionin liiketoiminnan vastapuolirismit liittyvät ennen kaikkea asiakkaiden kanssa tehtyjen sopimusten veloitteiden täyttämiseen, asiakas- saataviin sekä pitkäaikaisiin palvelusopimuksiin. Rahoitusriskejä sekä taloudelliseen raportointiin liittyviä riskejä hallitaan laskenta- periaatteiden ja rahoituspolitiikan mukaisesti, sisäisellä valvonnalla sekä sisäisellä ja ulkoisella tarkastuksella. Rahoitusriskeistä esite- tään tarkempi selvitys tilinpäätöksen liitetiedossa 28.

Tapahtumariskejä voivat olla henkilö- tai tietoturvaan liittyvät onnettomuudet tai toimililoille, projekti-kohteille tai muulle omai- suudelle sattuvat äkilliset ja ennalta arvaamattomat esinevahingot, kuten tulipalot, sortumiset ja varkaudet. Tapahtumariskit korvataan Caverion-konsernin vakuutus-ikäntöjen mukaisesti.

Valtuutukset

Osakeanti

Caverion Oyj:n varsinainen yhtiökokous valtuutti Caverionin halli- tuksen päättämään osakeannista hallituksen esityksen mukaisesti. Valtuutus voidaan käyttää kokonaan tai osittain laskemalla liikkeelle enintään 25 000 000 Caverionin osaketta yhdessä tai useammassa osakeannissa. Osakeannit voivat olla suunnattuja eli poiketa osakkeenomistajien etuoikeudesta merkitä osakkeita, ja osak- keita voidaan antaa merkittäviksi maksua vastaan tai maksutta. Osakeanti voidaan suunnata myös yhtiölle itselleen osakeyhtiö- laissa määrättyjen rajoitusten mukaisesti.

Osakeanteja koskeva valtuutus sisältää valtuutuksen siirtää osakeantien kautta hankittuja omia osakkeita. Valtuutus sisältää enintään 12 500 000 osaketta. Hallitus valtuutettiin päättämään omien osakkeiden siirron tarkoituksesta ja ehdoista.

Valtuutus on voimassa 31.3.2015 asti. Hallitus ei käyttänyt valtuutusta vuonna 2014.

Omien osakkeiden hankkiminen

Caverion Oyj:n varsinainen yhtiökokous valtuutti Caverionin hallituksen myös päättämään omien osakkeiden hankkimisesta hallituksen esityksen mukaisesti. Valtuutuksen perusteella voidaan hankkia enintään 12 500 000 omaa osaketta Caverionin vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Osakkeet hanki- taan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Osakkeet hankitaan julkisessa kaupankäynnissä NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä.

Valtuutus on voimassa 31.3.2015 asti. Caverionin hallitus päätti 21.7.2014 käynnistää omia osakkeita koskevan osto-ohjelman varsinaisen yhtiökokouksen 17.3.2014 antaman valtuutuksen perusteella. Hallitus päätti hankkia enintään 500 000 yhtiön omaa osaketta, jotka kaikki hankittiin NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjes- tämässä julkisessa kaupankäynnissä 23.7.–12.8. välisenä aikana.

Tietoa Caverion Oyj:n osakkeista

Osakkeet ja osakepääoma

Caverion Oyj:llä on yksi osakesarja, jonka jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa sekä yhtäläisin perustein määräy- tyvään osinkoon. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Caverionin yhtiöjärjestykseen ei sisälly lunastus- eikä suostumuslauseketta eikä erityisiä määräyksiä yhtiöjärjestyksen muutosten toteuttami- sesta. Caverion Oyj:n osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä eivät muuttuneet katsauskauden aikana. Caverion Oyj:n osakkeiden

lukumäärä oli 125 596 092 ja osakepääoma oli 1 000 000 euroa 31.12.2014.

Yhtiön hallussa olevat osakkeet, panttaukset, optiot

Caverionin hallussa oli 4080 yhtiön omaa osaketta 1.1.2014. Tammi-joulukuussa yhtiölle palautui YIT Oyj:n osakepohjaisen kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti 5177 Caverionin osaketta.

Caverion hankki 500 000 omaa osaketta, NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä 23.7.–12.8. väli- senä aikana. Caverionin hallitus hyväksyi 26.5.2014 pitkäaikaisen osakepohjaisen kannustinjärjestelmän yhtiön avainjohtolle vuosille 2014–2016. Jos kaikki tavoitteet saavutetaan, osakepalkkio vastaa kokonaisuudessaan enintään 500 000 Caverionin osaketta. Lisä- tietoja pitkäaikaisesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä on julkaistu pörssitiedotteella 26.5.2014.

Caverionin hallussa oli 509 257 yhtiön omaa osaketta joulu- kuun 2014 lopussa. Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä oli 125 086 835 joulukuun 2014 lopussa.

Caverion Oyj:n omistamien omien osakkeiden osuus koko osakemäärästä ja äänistä on 0,41 prosenttia.

Caverionilla tai sen tytäryhtiöillä ei ole Caverion Oyj:n osakkeita panttina.

Caverion ei ole tehnyt päätöksiä optioiden tai muiden osakkei- siin liittyvien erityisoikeuksien suhteen.

Kaupankäynti osakkeella

Kaupankäynti Caverionin osakkeella alkoi 1.7.2013.

Caverionin osakkeen avauskurssi oli 8,90 euroa vuoden 2014 alussa. Osakkeen päätöskurssi katsauskauden viimeisenä kaupan- käyntipäivänä (30.12.2014) oli 6,65 euroa. Osakkeen hinta laski 25,3 prosenttia tammi-joulukuussa. Osakkeen ylin kurssi katsaus- kaudella tammi-joulukuussa oli 8,92 euroa, alin 5,37 euroa ja keski- kurssi 7,03 euroa. Osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsingissä tammi-joulukuussa 51,0 miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 358,3 milj. euroa (lähde: NASDAQ OMX).

Caverionin osakkeilla käydään kauppaa myös muilla markkina- paikoilla, kuten BATS Chi-X:ssä, Frankfurtin pörssin Open Market -listalla, Turquoisessa ja Burgundyssa. Caverion Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi-joulukuussa vaihtoehtoisilla kaupankäynti- paikoilla 3,6 miljoonaa kappaletta eli noin 4,6 prosenttia osakkeen koko kaupankäyntimäärästä. Vaihtoehtoisista kauppapaikoista Caverionin osakkeiden vaihto oli erityisen vilkasta BATS Chi-X:ssä. Lisäksi tammi-joulukuun aikana 24,6 miljoonalla Caverion Oyj:n osakkeella käytiin OTC-kauppaa NASDAQ OMX:n ulkopuolella, mikä vastasi noin 31 prosenttia koko kaupankäyntimäärästä (lähde: Fidessa Fragmentation Index).

Caverion Oyj:n markkina-arvo katsauskauden lopussa oli 831,8 milj. euroa. Markkina-arvo ei sisällä yhtiön hallussa 31.12.2014 olleita omia osakkeita (509 257 kpl).

Osakkeenomistajat

Caverionin rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli joulukuun 2014 lopussa 32 837 (9/2014: 33 860). Hallintarekisteröityjen ja muiden kuin suomalaisten sijoittajien omistuksessa oli joulukuun 2014 lopussa 33,0 prosenttia osakkeista (9/2014: 30,9 %).

Yhtiö julkaisi 22.7.2014 arvopaperimarkkinalain 9. luvun 5. pykälän mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Antti Herlinin ja hänen määräysvallassaan olevien yhtiöiden Holding Manutas

Oy:n ja Security Trading Oy:n omistusosuus Caverion Oyj:stä oli ylittänyt 10 prosenttia (1/10).

Yhtiö julkaisi 19.5.2014 arvopaperimarkkinalain 9. luvun 5. pykälän mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Antti Herlinin määräysvallassa olevan yhtiön Security Trading Oy:n omistusosuus Caverion Oyj:stä oli ylittänyt 5 prosenttia (1/20).

Yhtiö julkaisi 28.3.2014 arvopaperimarkkinalain 9. luvun 5. pykälän mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman omistusosuus Caverion Oyj:stä oli alittanut 5 prosenttia (1/20).

Yhtiö julkaisi 4.2.2014 arvopaperimarkkinalain 9. luvun 5. pykälän mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Antti Herlinin ja hänen määräysvallassa olevien yhtiöiden Holding Manutas Oy:n ja Security Trading Oy:n omistusosuus Caverion Oyj:stä oli ylittänyt 5 prosenttia (1/20).

Päivitetty luettelo Caverionin suurimmista osakkeenomistajista, julkisten sisäpiiriläisten omistuksista ja yhtiön omistusrakenteesta sektoreittain 31. 12. 2014 on julkaistu osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat.

Caverion Oyj ei ole arvopaperimarkkinalain 2. luvun 4. pykälän tarkoittamalla tavalla minkään osakkeenomistajan, jäsenen tai muun henkilön määräysvallassa. Caverion ei ole osallisena sopimuksissa, jotka eriyttäisivät arvopapereiden omistuksen ja niihin liittyvät taloudelliset oikeudet. Yhtiön hallituksen tiedossa ei ole osakassopimuksia tai vastaavia Caverionin osakkeenomistajiin vaikuttavia järjestelyjä, joilla saattaisi olla merkittävä vaikutus osakkeen hintaan.

Caverion Oyj:n keskeisissä rahoitussopimuksissa on omistussuhteen muutosta koskeva ehto, jota sovelletaan, jos jokin yksittäinen yhteisö tai sen määräysvallassa oleva taho hankkii yli 50 prosenttia yhtiön osakkeista.

Suurimmat omistajat 31.12.2014

Omistaja	Osakkeiden lkm.	% osakepääomasta
1. Structor S.A.	17 840 000	14,20
2. Antti Herlinin omistamat rahastot sekä suorat osakeomistukset	13 150 180	10,47
3. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4 709 444	3,75
4. Fondita-rahastot	3 850 000	3,07
5. Nordea-rahastot	3 264 570	2,60
6. OP-rahastot	2 968 616	2,36
7. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	2 864 393	2,28
8. Aktia-rahastot	2 378 887	1,89
9. Valtion eläkerahasto	1 850 000	1,47
10. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	1 344 468	1,07
11. Brotherus Ilkka	1 304 740	1,04
12. Evli-rahastot	1 103 705	0,88
13. SEB-rahastot	937 600	0,75
14. Danske Invest -rahastot	874 685	0,70
15. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	757 446	0,60
16. Säästöpankki-rahastot	586 052	0,47
17. Odin-rahastot	537 068	0,43
18. Caverion Oyj	509 257	0,41
19. FIM-rahastot	438 511	0,35
20. Föreningen Konstsamfundet rf	423 002	0,34
20 suurinta yhteensä	61 692 624	49,1
Kaikki osakkeet	125 596 092	100,00

Omistajarakenne sektoreittain 31.12.2014

Sektorit	Osakkeenomistajat	% omistajista	Osakkeiden lkm.	% osakepääomasta
Hallintarekisteröidyt ja ei-suomalaiset	177	0,54	41 434 650	33,0
Kotitaloudet	30 473	92,80	26 002 124	20,7
Julkisyhteisöt	37	0,11	12 678 254	10,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	94	0,29	17 217 813	13,7
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	420	1,28	7 449 174	5,9
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 636	4,98	20 814 077	16,6
Yhteis- ja erikoistileillä	0	0,00	0	0,0
Yhteensä	32 837	100,00	125 596 092	100,0

Omistusrakenne perustuu Tilastokeskuksen sektoriluokitukseen.

Tiedot perustuvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään luetteloon yrityksen osakkeenomistajista. Kukin hallintarekisteröity

osakkeenomistaja on merkitty osakerekisteriin yhtenä osakkeenomistajana. Yhden hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan kautta voidaan hallita usean sijoittajan salkkua.

Johdon omistus 31.12.2014

Hallituksen jäsenet	Osakkeiden lkm.
Ehnrooth Henrik (30.6.2013–), hallituksen puheenjohtaja	0
Lähipiirin omistukset	17 840 000
Hyvönen Anna (30.6.2013–)	0
Lähipiirin omistukset	0
Lehtoranta Ari Tapio (30.6.2013–)	0
Lähipiirin omistukset	13
Lindqvist Eva (30.6.2013–)	1 500
Lähipiirin omistukset	0
Rosenlew Michael (30.6.2013–)	0
Lähipiirin omistukset	0
Yhteensä	17 841 513

Johto	Osakkeiden lkm.
Thernström Strand Olof Fredrik (1.4.2014–), konsernijohtaja	4 000
Lähipiirin omistukset	0
Alakuijala Päivi (30.6.2013–)	1 300
Lähipiirin omistukset	0
Eskola Merja (7.10.2013–)	770
Lähipiirin omistukset	0
Gaaserud Knut (30.6.2013–)	506
Lähipiirin omistukset	0
Hacklin Jarno (30.6.2013–)	7 586
Lähipiirin omistukset	0
Heinola Antti (30.6.2013–)	9 700
Lähipiirin omistukset	0
Huusko Erkki (30.6.2013–)	8 380
Lähipiirin omistukset	0
Kühn Werner (1.10.2014–)	16 500
Lähipiirin omistukset	0
Lundin Thomas (10.11.2014–)	0
Lähipiirin omistukset	0
Malmberg Matti (30.6.2013–)	6 160
Lähipiirin omistukset	0
Rafn Peter (30.6.2013–)	691
Lähipiirin omistukset	0
Schuster Karl-Walter (30.6.2013–)	8 465
Lähipiirin omistukset	0
Simmet Manfred (30.6.2013–)	2 377
Lähipiirin omistukset	0
Toikkanen Sakari (30.6.2013–)	39 882
Lähipiirin omistukset	0
Yhteensä	106 317

Tilintarkastajat	Osakkeiden lkm.
Lassila Heikki (30.6.2013–), päävastuullinen tilintarkastaja	0
Lähipiirin omistukset	0
Yhteensä	0

Näkymät vuodelle 2015

Tulosohjeistus vuodelle 2015

Caverion arvioi, että konsernin vuoden 2015 liikevaihto säilyy edellisvuoden tasolla ja että käyttökateprosentti vuonna 2015 kasvaa merkittävästi.

Caverionin palvelujen markkinanäkymät 2015

Toimialan megatrendit, kuten lisääntynyt teknologian käyttö rakennuksissa, energiatehokkuutta koskevat vaatimukset ja lisääntyvä digitalisoituminen sekä automaatio, luovat edelleen kysyntää Caverionin palveluille ja ratkaisuille tulevina vuosina.

Teknisen asennuksen ja kunnossapidon odotetaan pysyvän vakaina. Parempaa energiatehokkuutta ja parempia sisäilmaolosuhteita koskevat vaatimukset sekä tiukentuva ympäristölainsäädäntö tukevat merkittävästi markkinoiden positiivista kehitystä.

Kiinteistöjen ja teollisuuden suurten uusien tarjousten odotetaan lisääntyvän vuoden aikana. Tarjoustoiminnassa on nähtävissä myönteisiä merkkejä etenkin julkisella sektorilla ja teollisuudessa. Alhaisen korkotason ja rahoituksen saatavuuden odotetaan tukevan investointeja. Talotekniikan kokonaistoimitusten suunnittelun ja toteutuksen kysynnän odotetaan kehittyvän suotuisasti erityisesti suurissa ja teknisesti vaativissa projekteissa.

Palveluiden johtamisen kysynnän odotetaan kasvavan. Rakennuksissa olevan teknologian lisääntyessä uusien palvelujen tarpeen ja elinkaariratkaisujen kysynnän odotetaan lisääntyvän. Asiakkaiden keskittyminen omaan ydintoimintaansa tarjoaa edelleen Caverionille mahdollisuuksia käytön ja kunnossapidon ulkoistuksissa pääasiassa julkishallinnossa, teollisuudessa ja energiasektorilla.

Toimintaympäristön muutokset yleiseen makrotaloudelliseen kehitykseen ja geopoliittisiin jännitteisiin liittyvän lisääntyvän epävarmuuden seurauksena saattavat aiheuttaa tiettyä varovaisuutta projektien aloituksissa ja palvelujen kysynnässä.

Konsernin tuloslaskelma

Milj. e	Liite	1. 1.–31. 12. 2014	1. 1.–31. 12. 2013
Liikevaihto	2	2 406,6	2 543,6
Liiketoiminnan muut tuotot	3	2,1	3,2
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-4,2	0,0
Valmistus omaan käyttöön		1,3	1,4
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö		-659,5	-674,7
Ulkopuoliset palvelut		-390,6	-431,8
Henkilöstökulut	6	-995,2	-1 062,8
Liiketoiminnan muut kulut	4	-293,0	-308,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	13	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	5	-23,3	-21,5
Liikevoitto		44,2	49,4
Rahoitustuotot		1,1	2,0
Kurssierot		-1,4	-1,2
Rahoituskulut		-7,3	-7,4
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	7	-7,6	-6,6
Voitto ennen veroja		36,5	42,8
Tuloverot	8	-8,9	-7,3
Tilikauden voitto		27,6	35,5
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		27,6	35,5
Määräysvallattomille omistajille		0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, euroa	9	0,22	0,28
Osakekohtainen tulos, laimennettu, euroa		0,22	0,28

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. e	Liite	1. 1.–31. 12. 2014	1. 1.–31. 12. 2013
Tilikauden voitto		27,6	35,5
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut			
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos		-6,9	-2,1
– Laskennallinen vero		1,4	1,5
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi:			
Rahavirran suojaukset	28	0,1	0,1
– Laskennallinen vero		0,0	0,0
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	14	-0,6	-0,3
– Laskennallinen vero		0,2	0,1
Muuntoerot		-3,5	-5,9
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut, yhteensä		-9,4	-6,6
Konsernin laaja tulos		18,2	28,9
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		18,2	28,9
Määräysvallattomille omistajille		0,0	0,0

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitase

Milj. e	Liite	31. 12. 2014	31. 12. 2013
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	10	26,0	27,9
Liikearvo	11, 12	335,7	335,7
Muut aineettomat hyödykkeet	11	51,0	48,4
Osuudet osakkuusyrityksissä	13	0,1	0,1
Myytavissä olevat sijoitukset	14	1,3	2,0
Saamiset	15	2,8	2,3
Laskennalliset verosaamiset	16	0,7	3,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä		417,8	420,1
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	17	20,1	29,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	18	596,7	689,9
Verosaamiset		1,2	1,5
Rahavarat	19	98,8	133,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä		716,7	854,2
VARAT YHTEENSÄ		1 134,5	1 274,3
Milj. e			
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
	20		
Osakepääoma		1,0	1,0
Omat osakkeet		-3,2	0,0
Muuntoerot		-1,8	1,7
Arvonmuutosrahasto		-0,6	-0,2
Kertyneet voittovarot		241,7	247,0
		237,2	249,5
Määräysvallattomien omistajien osuus		0,6	0,6
Oma pääoma yhteensä		237,8	250,1
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	16	60,2	62,1
Eläkeveloitteet	22	39,9	51,1
Varaukset	23	8,2	9,1
Rahoitusvelat	24	95,5	148,5
Muut velat	25	0,2	0,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä		204,0	270,9
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	25	617,2	657,9
Verovelat		2,7	7,3
Varaukset	23	19,4	16,7
Rahoitusvelat	24	53,5	71,3
Lyhytaikaiset velat yhteensä		692,7	753,2
Velat yhteensä		896,7	1 024,1
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		1 134,5	1 274,3

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. e	Liite	1. 1.–31. 12. 2014	1. 1.–31. 12. 2013
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden voitto		27,6	35,5
Oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset		23,3	21,5
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa		-11,5	-3,9
Rahoitustuotot ja -kulut		7,6	6,6
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja tappiot		-0,6	-0,5
Verot		8,9	7,3
Oikaisut yhteensä		27,8	31,0
Käyttöpääoman muutokset:			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		69,8	56,6
Vaihto-omaisuuden muutos		8,5	8,4
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-20,1	-23,1
Käyttöpääoman muutos		58,1	42,0
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja		113,5	108,5
Maksetut korot		-7,0	-6,5
Muut rahoituserät, netto		0,2	2,4
Saadut korot		1,0	1,7
Saadut osingot		0,0	0,1
Maksetut verot		-11,6	-5,7
Liiketoiminnan nettorahavirta		96,2	100,4
Investointien rahavirrat			
Tytäryritysten ja liiketoimintojen hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-0,4	-0,8
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	10	-7,1	-5,6
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	11	-16,4	-22,2
Investoinnit sijoituksiin		-0,6	
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti		1,1	2,2
Myytävikissä olevien sijoitusten myynti		0,6	0,2
Investointien nettorahavirta		-22,7	-26,2
Rahoituksen rahavirrat			
Lainojen nostot	24		162,0
Lainojen takaisinmaksut	24	-68,5	-33,5
Lyhytaikaisten lainojen nettomuutos	24	-2,4	0,0
Rahoitusleasingvelkojen maksut		-0,7	-0,7
Omien osakkeiden hankinta	20	-3,2	
Maksetut osingot		-27,7	
Oman pääoman ehtoinen rahoitus YIT-konsernilta			-164,5
Rahoituksen nettorahavirta		-102,5	-36,8
Rahavarojen muutos		-29,0	37,3
Rahavarat tilikauden alussa		133,3	100,8
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-5,5	-4,8
Rahavarat tilikauden lopussa	19	98,8	133,3

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. e	Liite	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
		Osakepääoma	Kertyneet voittovarot	Muuntoerot	Arvonmuutosrahasto	Omat osakkeet	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2014		1,0	247,0	1,7	-0,2	0,0	249,5	0,6	250,1
Kauden laaja tulos 1-12/2014									
Katsauskauden voitto			27,6				27,6	0,0	27,6
Muut laajan tuloksen erät:									
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvo muutos			-6,9				-6,9		-6,9
- Laskennallinen vero			1,4				1,4		1,4
Rahavirran suojaukset	28				0,1		0,1		0,1
- Laskennallinen vero					0,0		0,0		0,0
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	14				-0,6		-0,6		-0,6
- Laskennallinen vero					0,2		0,2		0,2
Muuntoerot				-3,5			-3,5		-3,5
Kauden laaja tulos 1-12/2014 yhteensä			22,1	-3,5	-0,4		18,2	0,0	18,2
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osingonjako			-27,6				-27,6		-27,6
Omien osakkeiden hankinta	20					-3,2	-3,2		-3,2
Osakeperusteiset maksut	21		0,3			0,0	0,3		0,3
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä			-27,3			-3,2	-30,5		-30,5
Oma pääoma 31.12.2014		1,0	241,7	-1,8	-0,6	-3,2	237,2	0,6	237,8

Milj. e	Liite	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Määräys- vallato- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
		Sijoitettu oma pääoma	Osake- pääoma	Kertyneet voittovarot	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet		
Oma pääoma 1. 1. 2013 *		379,3			7,7	-0,1	386,8	0,6	387,4
Kauden laaja tulos 1–6/2013									
Katsauskauden voitto		7,0					7,0	0,0	7,0
Muut laajan tuloksen erät:									
Rahavirran suojaukset	28					0,1	0,1		0,1
– Laskennallinen vero						0,0	0,0		0,0
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	14					0,0	0,0		0,0
– Laskennallinen vero						0,0	0,0		0,0
Muuntoerot					-1,5		-1,5		-1,5
Kauden laaja tulos 1–6/2013 yhteensä *		7,0			-1,5	0,1	5,6	0,0	5,6
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osakeperusteiset maksut	21	-0,8					-0,8		-0,8
Oman pääoman ehtoiset liiketoimet YIT-konsernin kanssa		-164,5					-164,5		-164,5
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä *		-165,3					-165,3		-165,3
Jakautuminen 30. 6. 2013		-221,0	1,0	220,0			0,0		0,0
Jakautumiseen liittyvät aktivoidut kustannukset				-0,9			-0,9		-0,9
Oma pääoma 30. 6. 2013		0,0	1,0	219,1	6,1	0,1	226,2	0,6	226,8
Kauden laaja tulos 7–12/2013									
Katsauskauden voitto				28,5			28,5	0,0	28,5
Muut laajan tuloksen erät:									
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvon muutos				-2,1			-2,1		-2,1
– Laskennallinen vero				1,5			1,5		1,5
Rahavirran suojaukset	28					-0,1	-0,1		-0,1
– Laskennallinen vero						0,0	0,0		0,0
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	14					-0,2	-0,2		-0,2
– Laskennallinen vero						0,1	0,1		0,1
Muuntoerot					-4,3		-4,3		-4,3
Kauden laaja tulos 7–12/2013 yhteensä				27,9	-4,3	-0,2	23,3	0,0	23,3
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osakeperusteiset maksut	21			0,1		0,0	0,1		0,1
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				0,1		0,0	0,1		0,1
Oma pääoma 31. 12. 2013		0,0	1,0	247,0	1,7	-0,2	0,0	0,6	250,1

* carve-out lukuja

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä

Tunnusluvut

Tuloslaskelma, 1.1.–31.12.	2014	2013	2012
Liikevaihto, milj. e	2 406,6	2 543,6	2 803,2
Käyttökate, milj. e	67,5	70,9	85,3
Käyttökateprosentti, %	2,8	2,8	3,0
Käyttökate ilman kertaluonteisia eriä, milj. e	80,7	81,7	91,1
Käyttökateprosentti ilman kertaluonteisia eriä, %	3,4	3,2	3,2
Liikevoitto, milj. e	44,2	49,4	61,1
Liikevoittoprosentti, %	1,8	1,9	2,2
Tulos ennen veroja, milj. e	36,5	42,8	57,5
% liikevaihdosta	1,5	1,7	2,1
Katsauskauden voitto, milj. e	27,6	35,5	40,8
% liikevaihdosta	1,1	1,4	1,5

Tase, milj. e	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Taseen loppusumma	1 134,5	1 274,3	1 339,1
Käyttöpääoma	-19,3	46,0	94,0
Korollinen nettovelka ¹⁾	50,2	86,5	-9,8

Tunnuslukuja ja muita tietoja	2014	2013	2012
Omavaraisuusaste, %	24,7	22,2	32,4
Velkaantumisaste, % ¹⁾	21,1	34,6	-2,5
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja, milj. e	113,5	108,5	74,2
Tilaukanta, milj. e	1 323,6	1 240,7	1 199,1
Henkilöstö keskimäärin	17 300	18 071	19 132
Henkilöstö kauden lopussa	17 074	17 673	18 618

Osakekohtaisia tunnuslukuja, 1.1.–31.12.	2014	2013	2012
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	0,22	0,28	0,32
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e	0,22	0,28	0,32
Osakekohtainen oma pääoma, e	1,9	2,0	3,1
Osakekohtainen osinko, e	0,22 *	0,22	-
Osinko/tulos, %	99,8 *	77,8	-
Efektiiivinen osinkotuotto, %	3,3 *	2,5	-
Hinta/voitto -suhde (P/E-luku)	30,3	31,5	-
Osakkeen kurssikehitys			
Kurssi 31.12., EUR	6,65	8,90	-
Alin kurssi, EUR	5,37	3,00	-
Ylin kurssi, EUR	8,92	8,94	-
Keskikurssi, EUR	7,03	5,54	-
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. e	831,8	1 117,7	-
Osakkeen vaihdon kehitys			
Osakkeiden vaihto, 1 000 kpl	50 953	46 168	-
Osakkeiden vaihto, %	40,6	36,8	-
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1 000 kpl	125 087	125 592	-
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikauden aikana, 1 000 kpl	125 381	125 595	-
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikaudella laimennusvaikutuksella korjattuna, 1 000 kpl	125 381	125 595	-

* Hallituksen ehdotus

¹⁾ Korollinen nettovelka ja velkaantumisaste vuonna 2012 eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2014 ja 2013 lukuihin, sillä Caverion Oyj:lle siirtyi uusi pankkirahoitussopimus osittaisjakautumisen yhteydessä 30.6.2013.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Käyttökate =	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Käyttöpääoma =	Vaihto-omaisuus + myynti- ja osatuloutusvaikutukset + muut lyhytaikaiset saamiset – osto- ja osatuloutusvelat – muut lyhytaikaiset velat – saadut ennakot – lyhytaikaiset varaukset
Korollinen nettovelka =	Korolliset velat – rahavarat
Omavaraisuusaste (%) =	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Velkaantumisaste (%) =	$\frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat} \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}$
Henkilöstö keskimäärin =	Tilikauden kalenterikuukausien lopussa palveluksessa olleen henkilökunnan lukumäärän keskiarvo
Osakekohtainen tulos, laimentamaton =	$\frac{\text{Tilikauden voitto (emoyhtiön omistajille laskettu osuus)}}{\text{Kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo}}$
Osakekohtainen tulos, laimennettu =	$\frac{\text{Tilikauden voitto (emoyhtiön omistajille laskettu osuus)}}{\text{Kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistuna}}$
Osakekohtainen oma pääoma =	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu ulkona oleva lukumäärä 31. 12.}}$
Osinko/osake =	$\frac{\text{Tilikauden osinko/osake}}{\text{Tilikaudella ja sen jälkeen tapahtuneiden osakeantien oikaisukertoimet}}$
Osinko/tulos (%) =	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Efektiiivinen osinkotuotto (%) =	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Pörssikurssi 31. 12.}}$
Hinta/voitto -suhde (P/E-luku) =	$\frac{\text{Pörssikurssi 31. 12.}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Keskikurssi =	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Vaihdettujen osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikaudella}}$
Osakekannan markkina-arvo =	(Osakkeiden lukumäärä – omat osakkeet) × tilinpäätöspäivän pörssikurssi
Osakevaihto =	Tilikauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä
Vaihtuvuus (%) =	$\frac{\text{Pörssivaihto (kpl)} \times 100}{\text{Liikkeellä oleva keskimääräinen osakemäärä}}$

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

YLEISET TIEDOT

Caverion Oyj ("emoyhtiö" tai "yhtiö") tytäryhtiöineen (yhdessä, "Caverion", "Caverion-konserni" tai "konserni") on kiinteistö- ja rakennusalan sekä teollisuuden palveluja tarjoava konserni. Caverion suunnittelee, toteuttaa, huoltaa ja ylläpitää käyttäjäystävällisiä ja energiatehokkaita teknisiä ratkaisuja kiinteistöille ja teollisuudelle. Caverionin palveluita käytetään toimistoissa ja liikekiinteistöissä, asunnoissa, julkisissa palvelurakennuksissa, infrastruktuurissa sekä teollisuuslaitoksissa.

Caverion Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Panuntie 11, 00620 Helsinki. Yhtiön osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.7.2013 lähtien. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.caverion.fi tai emoyhtiön pääkonttorista, osoitteesta Panuntie 11, 00620 Helsinki.

YIT Oyj:n osittaisjakautuminen

YIT Oyj:n osittaisjakautuminen, jossa kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminta eriytettiin YIT Oyj:stä ("jakautuminen"), tuli voimaan 30.6.2013. Voimaantulopäivänä kaikki kiinteistötekniiset palvelut -liiketoimintaan liittyvät varat ja velat siirrettiin Caverion Oyj:lle, joka syntyi osittaisjakautumisen yhteydessä.

Tässä konsernitilinpäätöksessä esitetyt taloudelliset tiedot perustuvat itsenäisen konsernin toteutuneisiin lukuihin jakautumisen voimaantulopäivästä 30.6.2013 lähtien sekä carve-out -taloudellisiin tietoihin voimaantuloa edeltävältä ajanjaksolta. Konsernitilinpäätöksessä esitetyt carve-out -taloudelliset tiedot kuvaavat niiden yhtiöiden tulosta ja taloudellista asemaa, jotka aikaisemmin muodostivat YIT-konsernin kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminnan. Vertailutietojen osalta konsernitase 31.12.2013, konsernin tuloslaskelma ja laaja tuloslaskelma, konsernin oman pääoman muutoslaskelma sekä konsernin rahavirtalaskelma ajalta 1.7.–31.12.2013 sekä näihin liittyvät tunnusluvut perustuvat itsenäisen konsernin toteutuneisiin lukuihin. Taloudelliset tiedot 30.6.2013 edeltäviltä ajanjaksoilta perustuvat YIT-konsernin kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminnan carve-out -taloudellisiin tietoihin.

Caverion Oyj:n hallitus on hyväksynyt konsernitilinpäätöksen julkaistavaksi 28.1.2015. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös tai muuttaa sitä tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen pidettävässä varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen jäljempänä esitettyä laatimisperustaa ja laatimisperiaatteita.

YHTEENVETO MERKITTÄVISTÄ TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA

Laatimisperusta

Caverion Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti

noudattaen 31. joulukuuta 2014 voimassaolevia standardeja ja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölain-säädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös esitetään miljoonina euroina, ellei erikseen muuta mainita, ja yksittäiset luvut ja loppusummat pyöristetään miljooniksi, mistä johtuen yhteenlaskuissa saattaa esiintyä pyöristyseroja.

Laatimisperustassa on otettu huomioon ajanjaksolta ennen osittaisjakautumista jäljempänä kohdassa "Carve-out -taloudellisten tietojen kirjanpito-käsittelyn perusteet" kuvatut periaatteet, joiden mukaisesti Caverion-konsernille kuuluvat varat, velat, tuotot, kulut ja rahavirrat on määritetty.

Konsernitilinpäätös tilikaudelta 2014 on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia sijoituksia, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, käypään arvoon arvostettavia johdannaissopimuksia sekä Caverion Oyj:n osakkeen käypään arvoon perustuvia osakepohjaisen kannustinjärjestelmän kulukirjauksia.

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Jäljempänä kohdassa "Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut" kuvataan merkittävää harkintaa vaativat tai monimutkaiset alueet sekä alueet, joilla on tehty konsernitilinpäätöksen kannalta merkittäviä oletuksia ja arvioita.

Käyttöön otetut uudet standardit ja standardien muutokset

Seuraavat standardit on otettu konsernissa käyttöön 1.1.2014 alkaneella tilikaudella:

- **IFRS 10 Konsernitilinpäätös ja IAS 27 (uudistettu 2011) Erillis-tilinpäätös:** IFRS 10 standardissa määritetään määräysvallan periaate ja määräysvalta todetaan konsernitilinpäätökseen yhdistelemisen perusteeksi. Standardissa ohjeistetaan määräysvallan käsitteen soveltamista selvitettyäessä, onko sijoittajalla määräysvalta ja onko sen siis yhdisteltävä sijoituskohde konsernitilinpäätökseen. Standardi sisältää myös konsernitilinpäätöksen laatimismenettelyä koskevat vaatimukset. Uudistettu IAS 27 standardi sisältää erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka jäivät jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat on sisällytetty uuteen IFRS 10:een. Muutoksella ei ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- **IFRS 11 Yhteisjärjestelyt ja IAS 28 (uudistettu 2011) Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä:** IFRS 11 sisältää ohjeistusta siitä, kuinka yhteisjärjestelyjä käsitellään. Käsitely keskittyy järjestelystä johtuviin oikeuksiin ja veloitteisiin eikä sen oikeudelliseen muotoon. Yhteisjärjestelyjä on kahdentyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Yhteisen toiminnon osapuolilla on järjestelyn varoihin liittyviä oikeuksia ja järjestelyä koskevia veloitteita, ja siten se käsittelee kirjanpidossaan osuutensa varoista, veloista, tuloista ja kuluista. Yhteisyrityksessä

osapuolilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, ja ne käsittelevät osuuttaan pääomaosuusmenetelmällä. Yhteisyritysten suhteellinen yhdistely ei ole enää sallittua. Uudistettu IAS 28 sisältää sekä osakkuus- että yhteisyritysosuuksien käsittelyä koskevat vaatimukset. IFRS 11 julkaisemisen seurauksena molempiin sovelletaan pääomaosuusmenetelmää. Muutoksella ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- o **IFRS 12 Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä:** IFRS 12 sisältää kaiken tyyppisiä osuuksia koskevat liitetietovaatimukset. Se koskee yhteisjärjestelyjä, osakkuusyrityksiä, erityistä tarkoitusta varten luotuja sijoitusvälineitä ja muita taseen ulkopuolisia välineitä. Muutoksella ei ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- o **Muutos IFRS 10:n, 11:n ja 12:n siirtymäsääntöihin:** IFRS 10:n, 11:n ja 12:n siirtymäsääntöjä helpotetaan siten, että oikaistuja vertailutietoja vaaditaan vain yhdeltä tilikaudelta. Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömiä strukturoituja yhteisöjä koskevia vertailutietoja ei tarvitse esittää IFRS 12:n käyttöönottoa edeltäviltä kausilta. Muutoksella ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Caverion-konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Tytäryhtiöt

Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa konsernilla on oikeus määrätä talouden ja toiminnan periaatteista. Yleensä tämä perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yli puolet äänivallasta. Arvioitaessa, onko konsernilla toisessa yrityksessä määräysvalta, otetaan huomioon sellaisen potentiaalisen äänivallan olemassaolo ja vaikutus, joka on tarkasteluhetkellä toteutettavissa käyttämällä oikeus tai suorittamalla vaihto. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Liiketoimintojen yhdistäminen käsitellään hankintamenetelmällä. Tytäryhtiön hankinnasta maksettava kokonaisvastike määritetään luovutettavien varojen, vastattavaksi otettavien velkojen ja mahdollisten konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten instrumenttien käypänä arvona. Kokonaisvastike sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Yksilöitävissä olevat hankitut varat, ja vastattavaksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus kirjataan hankintakohtaisesti käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta nettovarallisuudesta.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Osakkuusyritykset

Konsernitilinpäätös sisältää ne osakkuusyritykset, joissa konsernin osuus äänivallasta on 20–50 prosenttia tai konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Sijoitus kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla Caverion-konsernin osuus sijoituskohteen hankinta-ajankohdan jälkeisistä

voitoista tai tappioista. Jokaisen raportointikauden lopussa ratkaistaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuusyritykseen tehdyn sijoituksen arvo on alentunut.

Konsernin osuus osakkuusyritysten hankinnan jälkeisistä voitoista tai tappioista merkitään tuloslaskelmaan, ja sen osuus hankinnan jälkeisistä muun laajan tuloksen muutoksista kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Sijoituksen kirjanpitoarvoa oikaistaan vastaavasti. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää osakkuusyhtiöosuuden kirjanpitoarvon, ei kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita kirjata, paitsi jos konsernilla on oikeudellisia tai tosiasiallisia veloitteita osakkuusyrityksen suhteen tai se on suorittanut maksuja osakkuusyrityksen puolesta. Konsernin ja osakkuusyrityksen väliset realisoitumattomat voitot on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti.

Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääoma koskevinä liiketoimina. Maksetun vastikkeen ja tytäryhtiön nettovarallisuudesta hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus kirjataan omaan pääomaan. Myös voitot tai tappiot osakkeiden myynnistä määräysvallattomille omistajille kirjataan omaan pääomaan.

Luopuminen tytäryrityksistä

Kun määräysvalta lakkaa, mahdollinen jäljelle jäävä osuus arvostetaan määräysvallan menettämisaikakohdan käypään arvoon ja kirjanpito-arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan. Lisäksi mahdollisia aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja määriä käsitellään realisoituneina ja ne siirretään tulovaikutteisiksi. Jos omistusosuus vähenee niin, että määräysvalta kuitenkin edelleen säilyy, vain tämä suhteellinen osuus aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta määrästä siirretään omaan pääomaan sisältyvään määräysvallattomien omistajien osuuteen.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Kunkin konserniyrityksen tilinpäätöksiin sisällytetyt luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Tämä konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin esittämivaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia tai, jos erät on arvostettu uudelleen, arvostuspäivän kurssia. Valuuttakurssivoitot ja -tappiot, jotka syntyvät liiketapahtumiin liittyvistä maksuista ja ulkomaan rahan määräisten varojen ja velkojen muuttamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin, merkitään tuloslaskelmaan. Lainoihin ja rahavaroihin liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmassa omana eränään rahoitustuotoissa ja -kuluissa. Kaikki muut valuuttakurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolella. Ei-monetaariset erät arvostetaan pääasiassa tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaisten konserniyritysten tilinpäätösten muuntaminen

Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen kauden keskikursseja. Taseet muunnetaan euroiksi tilikauden päättymispäivän kurssia käyttäen. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoa sekä varojen ja velkojen oikaisuja käypiin arvoihin käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Tästä syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan

tuloksen eriin. Kun tytäryritys myydään, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Konsernitiilinpäätöksen laadinnassa käytetyt valuuttakurssit ovat:

	Tuloslaskelma 1–12/2014	Tuloslaskelma 1–12/2013	Tase 31.12.2014	Tase 31.12.2013
1 EUR = CZK	27,5359	25,9904	27,735	27,427
DKK	7,4549	7,4579	7,4453	7,4593
MYR	4,3465	4,1858	4,2473	4,5221
NOK	8,3561	7,8075	9,0420	8,3630
PLN	4,1847	4,1971	4,2732	4,1543
RON	4,4441	4,4194	4,4828	4,4710
RUB	51,0421	42,3362	72,337	45,3246
SEK	9,0980	8,6514	9,3930	8,8591
SGD	1,6829	1,6610	1,6058	1,7414
USD	1,3287	1,3281	1,2141	1,3791

Toimintasegmentit

Caverion-konsernin kannattavuus esitetään yhtenä kokonaisuutena 1.1.2014 alkaen, jotta raportointi vastaa paremmin yhtiön uutta johtamisrakennetta ja liiketoiminta-alueita. Maantieteellisiin alueisiin perustuneet segmentit (Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut sekä Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut) korvattiin yhdellä toimintasegmentillä, joka sisältää myös konsernipalvelut ja muut erät. Caverionin merkittävät operatiiviset päätökset tekee yhtiön hallitus. Hallituksen päätoiminen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja valmistelevat ja esittelevät päätökset. Caverionin johtamisrakenteen, toiminnan luonteen ja liiketoiminta-alueiden vuoksi raportoitava toimintasegmentti on koko konserni.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä alkuperäiseen hankintameno. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Muiden omaisuuserien hankintameno jaksetaan tasapoistoina hyödykkeen arvioidulle taloudelliselle vaikutusajalle seuraavasti:

Rakennukset	40 vuotta
Konttorikalusteet	5 vuotta
ATK kalusto	3–5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	10–40 vuotta

Käyttöomaisuushyödykkeiden jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai liiketoiminnan muihin kuluihin.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi. Avustus tulee kirjata tulosvaikutteisesti poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellisena vaikutusajana pienentyneen poiston muodossa. Avustukset, jotka on saatu korvaukseksi syntyneistä menoista, tuloutetaan samalla kaudella kuin menot kirjataan kuluiksi.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvoa syntyy tytäryritysten hankinnan yhteydessä, ja se on määrä, jolla luovutettu vastike ylittää konsernin osuuden hankinnan kohteen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden nettomääräisestä käyvästä arvosta ja määräysvallattomien omistajien osuuden käyvän arvon hankinta-ajankohtana. Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus sisältää hankitut varat sekä vastattavaksi otetut velat ja ehdolliset velat. Luovutettu vastike arvostetaan käypään arvoon.

Liikearvo testataan arvonalentumisen varalta vuosittain tai sitä useammin, jos tapahtumat tai olosuhteiden muutokset antavat viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Testausta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintameno vähennettynä arvonalentumisilla. Arvonalennukset kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi, eikä niitä myöhemmin peruuteta. Myyntiin yritykseen liittyvän liikearvon kirjanpitoarvo vaikuttaa myyntivoittoon ja -tappioon.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintameno, kun hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on odotettavissa, että aineettomasta hyödykkeestä kertyy taloudellista hyötyä konsernille. Aineettomat hyödykkeet, joilla on tunnettu tai arvioitu rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan vaikutusajanaan tasapoistoina kuluiksi tuloslaskelmaan.

Yrityshankintojen yhteydessä hankitut muut aineettomat hyödykkeet kirjataan taseeseen erilleen liikearvosta, mikäli ne täyttävät aineettoman hyödykkeen määritelmän; ne ovat erotettavissa tai perustuvat sopimukseen tai laillisiin oikeuksiin. Yrityshankintojen yhteydessä kirjatut aineettomat hyödykkeet koostuvat mm. asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden sekä kilpailukieltosopimusten arvosta ja hankittuun teknologiaan ja alaan liittyvän prosessiosaamisen arvosta. Asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden sekä alaan liittyvän prosessiosaamisen arvo määritellään oletettujen asiakkuuksien pysyvyyden ja kestoajan mukaan arvioitujen rahavirtojen perusteella.

Ostetut tietokoneohjelmat ja lisenssit aktivoidaan määrään, joka vastaa hankintamenoa ja ohjelmien käyttöön saattamisesta aiheutuneita menoja. Hankintameno kirjataan kuluksi tasapoistoina lisenssien arvioituna taloudellisena pitoaikana. Tietokoneiden ylläpitokustannukset kirjataan kuluksi syntymishetkellä.

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Uusien tai kehittyneempien tuotteiden suunnittelusta aiheutuneet menot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan niiden taloudellisena vaikutusaikana. Poistot aloitetaan, kun hyödyke on valmis käytettäväksi. Hyödykkeen, joka ei ole vielä valmis, arvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Kehitysmenot, joista ei odoteta syntyvän taloudellista hyötyä, kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi.

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

Asiakassuhteet ja sopimuskannat	3–5 vuotta
Patentoimaton teknologiaosaaminen	3–5 vuotta
Atk- ohjelmistot ja muut	2–5 vuotta
Kilpailukielto	2–3 vuotta

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvo määritetään kyseisistä omaisuuseristä tai rahavirtaa tuottavista yksiköistä saatavissa oleviksi arvioitujen diskontattujen vastaisten nettorahavirtojen perusteella. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuseriin liittyvistä erityisriskeistä. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan ja se kohdistetaan ensin rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettuun liikearvoon ja tämän jälkeen muihin omaisuuseriin tasasuhteisesti. Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruuteta enempää kuin mikä johtaisi kirjanpitoarvoon, joka hyödykkeellä olisi, jos aiempina vuosina ei olisi kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta. Kerrytettävissä olevan rahamäärän laskeminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Lisätietoja arvonalentumistestauksesta on esitetty liitetiedossa 12.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Aineiden ja tarvikkeiden hankintameno määritetään painotetun keskihinnan menetelmällä. Keskeneräisten töiden hankintameno muodostuu raaka-aineiden hankinnasta, suunnittelumenoista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä osuudesta valmiuksen muuttuvista yleismenoista ja kiinteistä yleismenoista. Netto-realisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu

myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saatamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimus merkitään vuokrasopimuksen alkamisajankohtana vuokratun omaisuuserän käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta omaisuuserästä tehdään poistot omaisuuserän taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljelle olevalle velalle tulee samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksista aiheutuvat vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat (vähennettyinä mahdollisilla vuokralle antajalta saaduilla kannustimilla) kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Konsernissa on toiminta-alueellaan erilaisia maksupohjaisia ja etuuspohjaisia eläkejärjestelmiä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä.

Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen ja aiempien tilikausien työsuoritukseen perustuvien etuuksien maksamiseen kaikille työntekijöille.

Konsernissa on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä Norjassa, Itävallassa, Saksassa ja Suomessa. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen ja ne perustuvat riippumattomien asiantuntijoiden vuosittain tekemiin laskelmiin, joissa käytetään etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Diskonttauskorkona on käytetty yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Käytetyn viitekoron perusteena olevien joukkovelkakirjalainojen maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia. Etuuspohjaisissa järjestelyissä eläkevelkana esitetään etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla. Eläkemenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluiksi jaksottaen kustannukset työntekijöiden palvelusajalle. Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitukseksi tai veloitukseksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Ruotsin työeläkkeet on vakuutettu usean työnantajan yhteisessä eläkejärjestelyssä. Tämän eläkevastuun osalta ei ole ollut

mahdollista saada riittäviä tietoja vastuiden ja varojen jakamiseksi työnantajittain. Ruotsin työeläkkeet on käsitelty maksupohjaisina.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa avainhenkilöilleen osakepohjainen kannustinjärjestelmä, joka on osa Caverion-konsernin johdon palkitsemis- ja sitouttamisohjelmaa. Kannustinjärjestelmässä on yksi kolmivuotinen ansaintajakso (2014–2016). Sitä seuraa yksivuotinen oikeuden syntymisjakso, jonka jälkeen palkkiot maksetaan keväällä 2018. Palkkio maksetaan vain niille, joiden työsuhde jatkuu maksuhetken saakka. Kun osakkeet on jaettu, ne ovat vapaasti edelleen luovutettavissa. Mahdollinen palkkio perustuu konsernin liikevaihdolle ja käyttökateprosentille vuoden 2016 loppuun asti asetettuihin tavoitteisiin. Palkkio maksetaan Caverionin osakkeina ja käteiskorvauksena, jonka tarkoituksena on kattaa palkkioon liittyvät verot ja veroluonteiset kulut.

Omana pääomana maksettavat osakeperusteiset palkkiot arvostetaan niiden myöntämispäivän mukaiseen Caverionin osakkeen markkinahintaan ja kirjataan tasaisesti oikeuden syntymisajanjakson aikana henkilöstökuluihin ja vastaavasti omaan pääomaan. Käteisvaroina maksettavien osakeperusteisen liiketoimien arvo perustuu Caverionin osakkeen markkinahintaan tilinpäätöshetkellä. Se jaksotetaan henkilöstökuluihin ja vastaavasti lyhytaikaisiin velkoihin rahaosuuden maksupäivään asti.

Lisäksi Caverionilla on sille osittaisjakautumisessa siirtynyt YIT:n avainhenkilöille tarkoitettu osakeperusteinen kannustinjärjestely vuosille 2010–2012. Lisätietoja osakeperusteisista maksuista esitetään liitetiedossa 21.

Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet

Työsuhteen päättämiseen liittyviä etuuksia maksetaan, kun konserni lopettaa henkilön työsuhteen ennen normaalia eläkkeelle jääntiä. Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet kirjataan kuluiksi, kun konserni on sitoutunut peruuttamattomasti lopettamaan työntekijöiden työsuhteen yksityiskohtaisen, asianmukaisen suunnitelman mukaisesti. Lisäksi kirjataan kuluksi etuudet, joita konserni on tarjonnut työsuhteen päättämisen yhteydessä mahdollisesti vapaaehtoisten irtisanoutumisten edistämiseksi. Etuudet, jotka eräänntyvät maksettavaksi yli 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöspäivästä, diskontataan nykyarvoonsa. Irtisanottujen henkilöiden etuuksiin liittyvät erilaisten säännösten perusteella todennäköisesti syntyvät muut velat on arvioitu tilinpäätöshetkellä ja kirjattu kuluksi ja velaksi.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemukseräiseen tietoon näiden vastuiden toteutumisesta. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Konsernin jatkuvaan

toimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta. Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun konsernin määräysvallan ulkopuolella oleva epävarma tapahtuma realisoituu. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdolliset velat esitetään liitetietona.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi milloin ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattaviin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjen verokantojen perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla. Johto arvioi veroilmoituksissa otettuja kantoja tilanteissa, joissa verolainsäädäntö jättää tilaa tulkinnoille. Tällaisissa tilanteissa kirjattavat verovelat perustuvat johdon arvioihin.

Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Verotuksessa vähennyskeltottomista liikearvon arvonalentumisista ei kirjata laskennallista veroa ja tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä verokantoja, jotka on säädetty tai joiden hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätöspäivään mennessä. Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät pitkäaikaisten sopimusten valmistusasteen mukaisen tuloutuksen ja verotettavan tulon eroista, aineellisten hyödykkeiden nopeutetuista poistoista, etuuspuhjaista eläkejärjestelyistä, myöhemmin vähennyskelpoisista varauksista, yrityshankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostuksesta ja käyttämättömistä verotuksellisista tappioista.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun on olemassa laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja kun laskennalliset verot liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvollisilta, kun saaminen ja velka on tarkoitus realisoida nettomääräisesti.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarojen luokittelu ja arvostus

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat on hankittu.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja tai johdannaisia, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan tähän ryhmään, jos se on

hankittu pääasiassa lähitulevaisuudessa tapahtuvaa myyntiä varten. Johdannaiset ja muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon, ja ne arvostetaan myöhemmin käypään arvoon. Transaktiomenot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan. Tähän ryhmään kuuluvat varat luokitellaan pitkäaikaisiksi varoiksi (Saamiset), jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä, ja lyhytaikaisiksi varoiksi (Myyntisaamiset ja muut saamiset), jos ne erääntyvät alle 12 kuukauden kuluttua.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainat ja muut saamiset ovat lyhytaikaisia, jos eräpäivä on enintään 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen, muutoin ne ovat pitkäaikaisia. Ne kirjataan alun perin käypään arvoon ja transaktiomenot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ne arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä määritettyyn jaksotettuun hankintamenuon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Lainat ja muut saamiset koostuvat lainasaamisista, myyntisaamisista, rahoista ja pankkisaamisista sekä tietyistä muista saamisista.

Myyntisaamiset ovat saamisia, jotka johtuvat asiakkaille tavantomaisessa liiketoiminnassa myydyistä tuotteista tai tuotetuista palveluista. Myyntisaamiset ja muut saamiset ovat lyhytaikaisia, jos niiden eräpäivä on enintään 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen, muutoin ne ovat pitkäaikaisia.

Rahat ja pankkisaamiset muodostuvat käteisvaroista, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista sekä muista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen juoksu-aika on enintään kolme kuukautta.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Ne kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat taseen pitkäaikaisia rahoitusvaroja, koska johdolla ei ole tarkoitusta luopua niistä 12 kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä.

Kirjaaminen taseeseen ja pois taseesta

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupankäyntipäivän perusteella päivänä, jona konserni sitoutuu ostamaan tai myymään omaisuuserän. Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoitusten rahavirtoihin ovat lakanneet tai siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on olennaisilta osin siirtänyt omistukseen liittyvät riskit ja edut toiselle osapuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmän käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot tai tappiot esitetään tuloslaskelman rahoitustuotoissa ja -kuluissa sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Korkotuotot lainoista ja muista saamisista esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Osinkotuotot rahoitusvaroista merkitään tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin, kun konsernille on syntynyt oikeus maksun saamiseen.

Käyvän arvon muutokset myytävissä oleviksi luokitelluista sijoituksista kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa

pääomassa arvomuutosrahastossa verovaikutus huomioiden. Kun sijoitukset myydään tai niistä kirjataan arvonalentuminen, omaan pääomaan kirjatut kertyneet käyvän arvon muutokset sisällytetään tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Rahoitusinstrumenttien netottaminen

Rahoitusvarat ja -velat vähennetään toisistaan ja taseessa esitetään nettomäärä silloin, kun kirjattujen määrien vähentämiseen toisistaan on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus ja suoritus aiotaan toteuttaa nettomääräisesti tai omaisuuserä aiotaan realisoida ja velka suorittaa samanaikaisesti.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Jaksotettuun hankintamenuon taseeseen merkityt varat

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvon alentumisesta yhden tai useamman omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman ("tappion synnyttävä tapahtuma") seurauksena. Tappion synnyttävällä tapahtumalla on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvioituihin vastaisiin rahavirtoihin.

Näyttöä arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit, Caverion-konsernilla olevan saamisen uudelleenjärjestely, viitteet velallisen konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyydestä tai todettavissa oleva tieto, joka osoittaa arvioitujen vastaisten rahavirtojen määritettävissä olevaa vähentymistä, esimerkiksi muutokset maksujen myöhästymisessä ja laiminlyöntien kanssa korreloiva velallisen heikentynyt taloudellinen tilanne.

Lainojen ja muiden saamisten ryhmän osalta tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Omaisuuserän kirjanpitoarvoa pienennetään ja tappio merkitään konsernin tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin kuluihin ja taseeseen myyntisaamisten vähennyseräksi. Arvonalentumista koskevaa näyttöä arvioidaan jatkuvasti sekä yksittäisten omaisuuserien tasolla että ryhmän tasolla. Kaikkia yksittäin tarkasteltuina merkittäviksi katsottavia omaisuuseriä tarkastellaan arvon alentumisen varalta erikseen. Ryhmän tasolla tapahtuva arviointi tehdään yhdistämällä riskiominaisuuksiltaan samankaltaisia omaisuuseriä ja arvioimalla niitä yhtenä kokonaisuutena.

Konsernin myyntisaamisten arvostusperiaatteiden mukaisesti kirjataan kuluksi 50 prosenttia yli 180 päivää vanhoista ja 100 prosenttia yli 360 päivää vanhoista vakuudettomista ja epävarmoista saamisista. Osatuloutuksista johtuen osa luotettavasti arvioiduista luottotappioksi katsottavista eristä sisältyy projektien kuluennusteeseen ja tulee huomioiduksi heikentyneenä kateennusteena. Tappiollisten projektien myyntisaatavien arvonalentumiset sisältyvät tappiovaraukseen.

Jos arvonalentumistappion määrä vähentyy myöhemmällä kaudella ja vähennys pystytään objektiivisesti yhdistämään arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen toteutuneeseen tapahtumaan, konsernituloslaskelmaan merkitään aiemmin kirjattujen arvonalentumistappion peruutus.

Myytävissä oleviksi luokitellut varat

Myytävissä oleviksi luokiteltujen sijoitusten osalta katsotaan käyvän arvon merkittävän tai pitkittyneen alentumisen alle

hankintamenon olevan myös näyttöä omaisuuserän arvon alenemisesta. Jos tällaista näyttöä on myytävissä olevista rahoitusvaroista, niin kertynyt tappio, joka määritetään hankintamenon ja senhetkisen käyvän arvon erotuksena vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aiemmin tulostaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla, poistetaan omasta pääomasta ja kirjataan tulostaikutteisesti. Tuloslaskelmaan aiemmin kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta tuloslaskelman kautta.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään taseeseen selvityspäivänä ja ne kirjataan alun perin käypään arvoon vähennettynä aiheutuneilla transaktiomenoilla. Myöhemmin rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Saadun määrän ja takaisin maksettavan määrän välinen erotus merkitään tuloslaskelmaan efektiivisen koron menetelmällä laina-ajan kuluessa. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainalimiiteistä maksettavat palkkiot jaksotetaan kuluksi kyseisen limiitin voimassaoloajalle. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niihin liittyvät veloitteet sopimusten mukaan päättyvät tai siirtyvät pois.

Rahoitusvelat ovat lyhytaikaisia velkoja, kun jäljellä oleva maturiteetti on enintään 12 kuukautta, ja pitkäaikaisia velkoja, kun niiden maturiteetti on yli 12 kuukautta.

Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta

Johdannaiset kirjataan alun perin johdannais sopimuksen solmispäivän käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Johdannaisiin välittömästi liittyvät transaktiomenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Johdannaisten myöhemmästä käypään arvoon kirjaamisesta syntyvän voiton tai tappion kirjaamistapa riippuu siitä, onko johdannainen määritetty suojausinstrumentiksi ja minkä luonteista erää se suojaa. Voitot tai tappiot johdannaisista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja kuluihin sille kaudelle, jonka aikana ne syntyvät. Johdannaiset ovat pitkäaikaisia velkoja (Muut velat), kun niiden maturiteetti on yli 12 kuukautta, ja lyhytaikaisia velkoja (Ostovelat ja muut velat), kun niiden jäljellä oleva maturiteetti on alle 12 kuukautta.

Konserni soveltaa suojauslaskentaa vaihtuvakorkoisten lainojen viitekoron muutoksilta suojautumiseen (rahavirran suojaus). Suojaussuhteen alussa dokumentoidaan kohteen ja suojausinstrumenttien välinen suhde ja arvioidaan suojaussuhteen tehokkuus. Suojaussuhteen tehokkuutta tarkastellaan vähintään jokaisena raportointipäivänä. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisten tehokkaan osuuden käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa suojausrahastossa verovaiikutus huomioiden. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tuloslaskelman rahoitustuottoihin tai -kuluihin niillä tilikausilla, joilla suojauskohde vaikuttaa tulokseen. Kun suojausinstrumentti erääntyy tai se myydään tai kun suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoitun suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertyneet voitot tai tappiot kirjataan välittömästi tulostaikutteisesti.

Ostovelat

Ostovelat ovat maksuveloitteita, jotka ovat syntyneet tavarantomittajilta tai palveluntuottajilta tavanomaisessa liiketoiminnassa hankituista tavaroista tai palveluista. Ostovelat luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi, jos ne erääntyvät maksettaviksi yhden vuoden kuluessa. Muussa tapauksessa ne esitetään pitkäaikaisina velkoina. Ostovelat kirjataan alun perin käypään arvoon, ja myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä.

Omat osakkeet

Omista osakkeista maksettu vastike sekä hankintaan liittyvät kustannukset vähentävät omaa pääomaa. Kun omassa hallussa olevat osakkeet myydään, omaan pääomaan merkitään saatu vastike vähennettynä suorilla transaktiokustannuksilla.

Tuloutusperiaatteet

Liikevaihtoon kirjataan tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot käypään arvoon vähennettynä välillisillä veroilla ja alennuksilla.

Myydyt tavarat ja palvelut

Konserni tarjoaa kiinteistöteknisiä palveluja sekä teollisuuden huolto- ja ylläpitopalveluita. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot lyhytaikaisista palveluista kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu.

Pitkäaikaiset sopimukset

Pitkäaikaiset palvelusopimukset ja kiinteistötekniset projektit kirjataan tuotoiksi valmistusasteen perusteella, kun liiketoimen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusaste määritellään tarkasteluhetken mennessä suoritetusta työstä johtuvien menojen osuutena hankkeen arvioiduista kokonaismenoista. Menot, joiden määrä ylittää valmistusasteen mukaisen menojen määrän, aktivoidaan vaihto-ominaisuuteen keskeneräisenä työnä. Laskutus, jonka määrä ylittää valmistusasteen mukaisen tuloutuksen määrän jaksotetaan saatuihin ennakkoihin. Laskutus, jonka määrä alittaa valmistusasteen mukaisen tuloutuksen määrän kirjataan osatuloutussiirtosaamisiin. Saadut ennakkosuoritukset vähennetään osatuloutussiirtosaamisista.

Kun on todennäköistä, että sopimuksen valmiiksi saattamiseen tarvittavat kokonaismenot ylittävät liiketoimesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi ja varaukseksi välittömästi. Osatuloutettavien pitkäaikaisien sopimusten tuloutus perustuu arvioihin. Mikäli arviot hankkeen lopputulemasta muuttuvat, tuloutettua myyntiä ja voittoa oikaistaan sillä raportointikaudella, jolloin muutos on ensi kertaa tiedossa ja arvioitavissa. Konsernissa on käytössä pitkäaikaisissa sopimuksissa toimintatapa- ja raportointimalli, jolla varmennetaan hankkeiden lopputuloksen luotettava ennustaminen. Pitkäaikaisien sopimusten kesto vaihtelee maittain alkaen muutamasta kuukaudesta yhteen tai kahteen vuoteen.

Konserni voi myös toteuttaa ennalta sovitun yksittäisen projektin tai pitkäaikaisen palvelusopimuksen työyhteensittymänä. Työyhteensittymä ei ole itsenäinen juridinen yksikkö, vaan sen osapuolena olevat yhtiöt ovat yleensä yhteisvastuussa työyhteensittymän veloitteista. Työyhteensittymänä toteutettavat projektit ja palvelusopimukset sisältyvät ao. konserniyhtiön raportointiin ja kirjataan tuotoiksi valmistusasteen mukaan konserniyhtiön työyhteensittymäosuuden perusteella.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arvioita ja oletuksia tarkastellaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aiempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin kuten odotuksiin tulevista tapahtumista, joiden voidaan kyseisissä olosuhteissa kohtuudella uskoa toteutuvan. Arvioihin ja oletuksiin perustuvien kirjanpidollisten arvioiden lopputulemat voivat lähtökohtaisesti poiketa arvioiduista. Seuraavassa käsitellään arvioita ja oletuksia, joihin liittyy merkittävä riski omaisuuserien ja velkojen kirjanpitoarvon olennaisista muutoksista seuraavan tilikauden aikana.

Liikearvon arvioitu arvonalentuminen

Liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liitetiedossa 12 kuvatus periaatteen mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksikköjen kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin. Käyttöarvolaskelmien rahavirrat perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tulos- ja markkinakehityksestä. Diskonttauksessa käytettyä korkoa voidaan korottaa toimialakohtaisella lisäriskitekijällä.

Kerrytettävissä olevia rahamääriä on arvioitu suhteessa eri ajanjaksoihin ja laskelmien herkkyyttä on analysoitu muun muassa diskonttauskoron, kannattavuuden ja jäännösarvojen kasvutekijän muutoksien osalta. Tilikaudella 2014 ja 2013 arvonalentumistauksissa ei tullut kirjattavaksi arvonalentumistappiota. Konsernin liikearvojen määrät 31.12.2014 ja 31.12.2013 ovat 335,7 milj. euroa ja 335,7 milj. euroa.

Pitkäaikaisten sopimusten valmistusasteen mukainen tuloutus

Pitkäaikaisten palvelusopimusten ja kiinteistötekniisten projektien tuloutukseen sisällytyistä arvioista johtuen tilikausittain esitetty liikevaihto ja tulos vain harvoin vastaavat lopullisen kokonaistuloksen tasaista jakautumista sopimuksen ajalle. Kun tuottojen kirjaaminen perustuu osatuloutukseen, sopimuksen lopputulosta arvioidaan säännöllisesti ja luotettavasti. Sopimuksen kokonaistuloksen laskenta sisältää arvioita sekä sopimuksen loppuunsaattamiseksi tarvittavien kokonaiskustannusten että laskutettavan työn kehitymisestä. Mikäli arviot sopimuksen lopputulemasta muuttuvat, tuloutettua myyntiä ja voittoa oikaistaan sillä raportointikaudella, jolloin muutos on ensi kertaa tiedossa ja arvioitavissa. Jos on todennäköistä, että hankkeen valmiiksi saattamiseen tarvittavat kokonaismenot ylittävät hankkeesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi. Pitkäaikaisten palvelusopimusten ja kiinteistötekniisten projektien liikevaihdot vuosina 2014 ja 2013 olivat 1 419,4 milj. euroa ja 1 780,6 milj. euroa ja ne olivat 59 prosenttia ja 70 prosenttia konsernin liikevaihdosta (liitetieto 2).

Tuloverot

Konserni on tuloverotuksen kohteena useassa eri maassa. Tuloverojen kokonaismäärän arvioiminen koko konsernin tasolla edellyttää merkittävää harkintaa, joten lopullisen veron määrään liittyy epävarmuutta. Laskennallisten verovelkojen nettomäärät 31.12.2014 ja 31.12.2013 olivat 59,5 milj. euroa ja 58,6 milj. euroa.

Varaukset

Varausten kirjaamiseen liittyy arvioita, jotka koskevat todennäköisyyttä ja määrää. Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemukseräiseen tietoon näiden vastuiden toteutumisesta. Varaukset yhteensä 31.12.2014 ja 31.12.2013 olivat 27,6 milj. euroa ja 25,8 milj. euroa.

Eläke-etuudet

Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu useista eri tekijöistä, jotka määritetään vakuutusmatemaattisella perusteella käyttäen useita eri oletuksia, joihin kuuluu muun muassa diskonttokorko. Oletusten muutokset vaikuttavat eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon. Diskonttauskorkona on käytetty yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinakorkoa tai valtion velkasitoumusten markkinakorkoa. Diskonttokorko määritetään sille valuutalle, jossa etuudet toteutuvat. Käytetyn viitekoron perustana olevien instrumenttien maturiteetti vastaa olennaisilta osin lasketavan eläkevastuun maturiteettia. Muut oletukset perustuvat vakuutusmatemaattisiin tilastoihin sekä vallitseviin markkinaolosuhteisiin. Eläkevelvoitteiden määrät 31.12.2014 ja 31.12.2013 olivat 39,9 milj. euroa ja 51,1 milj. euroa.

Myyntisaamiset

Konsernissa kirjataan arvonalentuminen saamisista, joista ei todennäköisesti tulla saamaan suoritusta. Arvonalentumistappion kirjaamisessa sovelletaan liiketoimintayksiköiden myyntisaamisten arvostusperiaatetta. Kirjattuihin arvonalentumistappioihin sisältyy arviointia ja harkintaa. Arvio perustuu aikaisemmin toteutuneisiin luottotappioihin, luotonvalvonnan kokemukseen, asiakaskohtaisiin selvityksiin sekä taloudellisiin olosuhteisiin arviointihetkellä. Myyntisaamisten määrät 31.12.2014 ja 31.12.2013 olivat 346,5 milj. euroa ja 378,5 milj. euroa.

Carve-out -oikaisut

Carve-out -taloudelliset tiedot sisältävät alla kuvattuja tuottojen, kulujen, varojen, velkojen ja rahavirtojen kohdistuksia, jotka perustuvat johdon arviointiin, oletuksiin ja harkintaan. Merkittävimmät, arviointia, harkintaa ja oletuksia edellyttävät carve-out -oikaisut ja kohdistukset, jotka on tehty carve-out -taloudellisiin tietoihin, liittyvät rahoitusvelkoihin ja korkoihin, rahavaroihin, konsernihallinnon kuluihin, veroihin ja sijoitettuun omaan pääomaan.

Carve- aloudellisten tietojen kirjanpitokäsittelyn perusteet

Caverion-konsernin carve-out -taloudelliset tiedot 30.6.2013 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta on laadittu yhdistelmällä ("carve-out") YIT:n EU:ssa hyväksytyjen IFRS-standardien mukaisesti laadittuun osavuositarkastukseen sisällyneet tuotot ja kulut, varat ja velat sekä rahavirrat, joka kuuluivat kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminnalle. Lisäksi carve-out -taloudellisiin tietoihin sisältyy YIT-emoyhtiöltä ja Perusyhtymä Oy:ltä kohdistettuja tuottoja, kuluja, varoja, velkoja ja rahavirtoja. Caverion-konsernin carve-out -taloudellisiin tietoihin on sisällytetty kaikki ne juridiset yhtiöt, jotka ovat aiemmin muodostaneet YIT-konsernin Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut ja Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut -segmentit ja jotka siirtyivät osittaisjakautumisessa Caverion Oyj:lle.

Seuraavassa esitetään yhteenveto carve-out -taloudellisia tietoja laadittaessa tehdyistä merkittävimmistä carve-out -oikaisuista ja -kohdistuksista. Caverionin johto katsoo, että kuvatut kohdistukset on tehty asianmukaisilla perusteilla, joskaan ne eivät välttämättä kuvaa kustannuksia, joita Caverionille olisi syntynyt, jos se olisi toiminut itsenäisenä konsernina.

Sisäiset erät ja lähipiiritapahtumat

Carve-out -taloudellisiin tietoihin sisältyvien Caverion-yhtiöiden väliset sisäiset liiketapahtumat sekä saamis- ja velkaerät on eliminoitu. Liiketapahtumat muiden YIT-konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa on käsitelty lähipiiritapahtumina. YIT-emyhtiön konsernin sisäisistä saamisista ja veloista on Caverion-emyhtiölle kohdistettu kaikki sellaiset saamis- ja velkasaldot sekä näihin liittyvät rahoitustuotot ja -kulut, joiden vastapuoli on ollut Caverion-konserniin kuuluva yhtiö. Caverion-emyhtiölle on kohdistettu myös YIT-emyhtiön taseessa olevat Caverion-tytäryhtiöiden hankintamenot ja sisäinen omistus on eliminoitu hankintamenetelmällä.

Sijoitettu oma pääoma

Caverion-konsernin nettovarallisuutta edustaa Caverion-konserniin sijoitettu oma pääoma, joka esitetään nimikkeellä ”sijoitettu oma pääoma”. Caverionille kohdistettujen nettovarojen muutokset esitetään omana eränään yhdistellyn sijoitetun oman pääoman muutoksia osoittavassa laskelmassa rivillä ”Oman pääoman ehtoiset liiketoimet YIT-konsernin kanssa” ja rahavirtalaskelmassa rivillä ”Oman pääoman ehtoinen nettorahoitus YIT-konsernilta” ja ne kuvastavat YIT-konsernin ja Caverion-konsernin välistä sisäistä rahoitusta esitetyillä kausilla. Erän suuruuteen vaikuttaa Caverion-emyhtiölle kohdistettujen nettovarojen määrä. Caverion-emyhtiölle kohdistetut nettovarot syntyvät pääasiassa kiinteistötekniset palvelut -liiketoimintaan liittyvistä tytäryhtiösijoituksista, konsernin sisäisistä saamisista ja -veloista, rahoitusveloista, muista saamisista ja veloista sekä nettorahavaroista.

Kassanhallinta ja rahoitus

YIT on hoitanut konsernin kassanhallinnan pääasiassa keskitetyksi cash pool -järjestelyillä. Jakautumisessa Caverionille siirtyi YIT-emyhtiön cash pool -järjestelyyn liittyvistä rahavaroista osuus, joka vastasi emoyhtiön Caverion-konserniin kuuluville yhtiöille olevien konsernitilivelkojen osuutta koko konsernitilivelkasaldosta. Rahat ja pankkisaamiset kohdistettiin carve-out taloudellisiin tietoihin samalla periaatteella. Caverionille kohdistetuille rahavaroille ei kohdistettu korkotuottoa.

Carve-out -taloudellisiin tietoihin on sisällytetty jakautuneen YIT-emyhtiön ja Caverion-tytäryhtiöiden ulkoisista velkarahoitusjärjestelyistä välittömästi Caverionin toimintaan kohdistuneet erät ja niihin liittyneet korkokulut. YIT:n solmimista ulkoisista johdannais sopimuksista on Caverionille kohdistettu ne, jotka liittyivät sille suoraan. Näitä ovat rahoituslainaan liittynyt koronvaihtosopimus sekä cash pool -järjestelyyn liittyneet lyhyet valuuttajohdannaiset.

Lisäksi osittaisjakautumiseen liittynyt rahoitusjärjestely toteutettiin suunnitelman mukaan kesäkuun 2013 aikana. Pohjoismaisen pankkiryhmän kanssa tehty pankkirahoitussopimus siirtyi Caverion Oyj:lle osittaisjakautumisen rekisteröintiajankohtana. Sopimus koostuu pitkäaikaisesta, lyhennysohjelmaisesta lainasta, pitkäaikaisesta rahoitusliimitussopimuksesta sekä lyhytaikaisesta siltarahoitussopimuksesta. Uuden pankkirahoitussopimuksen lisäksi Caverion Oyj:lle siirtyi osittaisjakautumisessa Caverionin liiketoiminnalle kohdistuneita lyhennysohjelmaisia lainoja.

Jakautumisen voimaantuloa edeltävien kausien carve-out -taloudellisissa tiedoissa ei ole huomioitu rahoitusrakenteeseen jakautumisen yhteydessä tehtyjä muutoksia, minkä takia jakautumisen toteutumisajankohdan jälkeisiin konsernitilinpäätöksiin sisältyvät luvut eivät ole vertailukelpoisia carve-out -taloudellisissa tiedoissa esitettyihin lukuihin nähden.

Tuloverot

Caverionin ollessa osa YIT-konsernia siihen kuuluneet juridiset yhtiöt ovat toimineet itsenäisinä verovelvollisina yhtiöinä. Niiden osalta carve-out -taloudellisiin tietoihin sisältyvät verokulut sekä verovelat ja -saamiset perustuvat toteutuneeseen verotukseen. Jakautuneen YIT-emyhtiön Caverion-emyhtiölle kohdistuneen osuuden osalta verot on carve-out -taloudellisissa tiedoissa laskettu ikään kuin Caverion-emyhtiö olisi ollut erillinen verovelvollinen. Näin ollen Caverion-emyhtiön tilikauden verona kirjattu määrä vastaa kuvitteellista, erillisen yhtiön veroilmoituksiin perustuvaa maksettavaa tai palautettavaa veroa, ja se esitetään tuloslaskelmassa tilikauden verokuluna. Taseessa nämä verokirjaukset esitetään sijoitettua omaa pääomaa koskevana liiketapahtumana, sillä näiden kuvitteellisten verojen osalta ei synny maksettavaa tai palautettavaa veroa Caverion-emyhtiölle. Väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verot on kirjattu, kun väliaikaisia eroja on esiintynyt.

Eläkkeet

Eläkkeitä ja muita työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevat järjestelyt ja niitä vastaava osuus järjestelyihin kuuluvista veloista, varoista, koroista ja työsuoritukseen perustuvista menoista ovat sisältyneet Caverion-konserniin kuuluvien yhtiöiden lukuihin tai ne on kohdistettu YIT-konsernilta Caverionille carve-out taloudellisia tietoja laadittaessa.

Konsernipalvelut

YIT-konserni on edelleen veloittanut tytäryhtiöiltään kuluja, jotka ovat aiheutuneet keskitetysti tytäryhtiöille tuotetuista palveluista, kuten rahoituspalveluista, IT-palveluista, HR-palveluista ja toimintoihin liittyvistä palveluista. Aiemmin nämä edelleen veloitetut kulut on kohdistettu Caverion-konserniin kuuluville yhtiöille, ja ne sisältyvät carve-out -taloudellisiin tietoihin aiempien veloitusten mukaisesti.

YIT-emyhtiö on vastannut myös YIT-konsernin johtamisesta ja yleishallinnosta. YIT-emyhtiön tuotoista ja kuluista on kohdistettu osuus Caverion-emyhtiölle, pääosin siirtyvien henkilöiden ja tytäryhtiökohdistusten perusteella. Carve-out -taloudelliset tiedot sisältävät myös henkilöstökulujen kohdistuksia, jotka liittyvät siihen, että Caverionille kohdistettavat työntekijät ovat mukana YIT:n osakeperusteisessa palkitsemisjärjestelmässä.

Vuokravastuut

Carve-out -taloudellisissa tiedoissa Caverion-konsernille kohdistetut ei purettavissa olevat muut vuokrasopimukset sisältävät sille aiemmin kuuluneet ulkoiset ja YIT-konsernin kanssa tehdyt toimitilojen vuokrasopimukset. Carve-out -taloudellisissa tiedoissa esitetyt ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrien määrät YIT-konsernin kanssa tehdyistä toimitilojen vuokrasopimuksista vastaavat YIT-konsernin vastaavien ulkoisten vuokrasopimusten mukaisten vähimmäisvuokrien määriä.

Arvio uusien standardien ja tulkintojen vaikutuksesta konsernitilinpäätökseen tulevaisuudessa

Useat uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinnat tulevat voimaan vasta myöhemmin kuin 1.1.2014 alkavilla tilikautilla, eikä niitä ole sovellettu tätä konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Niistä vain seuraavilla odotetaan olevan merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen:

IFRS 9 'Rahoitusinstrumentit'. IFRS 9:n kokonainen versio korvaa suurimman osan IAS 39:ään sisältyvästä ohjeistuksesta. Eri arvostusperusteet on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu määräämällä rahoitusvaroille kolme pääasiallista arvostusryhmää: jaksotettu hankintameno, käypä arvo muiden laajan tuloksen erien kautta ja käypä arvo tulosvaikutteisesti. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusperusteisten rahavirtojen ominaispiirteistä. Osakesijoitukset arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, joskin niitä alun perin kirjanpitoon merkittäessä voidaan tehdä peruuttamaton valinta arvomuutosten kirjaamisesta muihin laajan tuloksen eriin. IAS 39:n mukainen toteutuneisiin arvonalentumistappioihin perustuva malli korvautuu uudella odotettuihin tappioihin perustuvalla mallilla.

Rahoitusvelkojen luokitteluun ja arvostukseen ei tullut muita muutoksia kuin oman luottoriskin muutosten kirjaaminen muihin laajan tuloksen eriin, kun on kyse käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista veloista.

Suojauksen tehokkuutta koskevat vaatimukset helpottuvat, kun vaatimus täsmällisestä tehokkuustestauksesta poistuu. IFRS 9 edellyttää taloudellista suhdetta suojauskohteen ja suojausinstrumentin välillä ja samaa "suojausastetta" kuin mitä johto tosiasiallisesti käyttää riskienhallinnassa. Dokumentointia vaaditaan edelleen, mutta se poikkeaa IAS 39:n mukaisesta. Standardia ei ole vielä hyväksytty EU:ssa. Konsernin johto on arvioimassa standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 15 'Myyntituotot asiakassopimuksista'. Kyseessä on uusi, yhteen sovitettu tulouttamista koskeva standardi. Se korvaa IAS 11:n "Pitkäaikaishankkeet", IAS 18:n "Tuotot" sekä niihin liittyvät tulkinnat.

Myyntituotot kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan tavarahan tai palveluun. Asiakas saa määräysvallan, kun se pystyy ohjaamaan tavarahan tai palvelun käyttöä ja saamaan siihen liittyvän hyödyn.

IFRS 15:n peruseriaatteena on, että myyntituotto kirjataan tavalla, joka kuvaa luvattujen tavaroiden tai palvelujen luovuttamista asiakkaalle, ja kirjattava määrä kuvastaa sitä rahamäärää, johon yritys odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. Myyntituotot kirjataan tämän periaatteen mukaisesti seuraavia vaiheita noudattaen:

- Vaihe 1: tunnistetaan asiakassopimus (tai -sopimukset)
- Vaihe 2: tunnistetaan sopimukseen sisältyvät suoritevelvoitteet
- Vaihe 3: määritetään transaktiohintaa
- Vaihe 4: transaktiohintaa kohdistetaan sopimukseen sisältyville suoritevelvoitteille
- Vaihe 5: kirjataan myyntituotto, kun (tai sitä mukaa kuin) suoritevelvoite täytetään.

IFRS 15 sisältää myös johdonmukaiset liitetietovaatimukset, joiden tuloksena tilinpäätöksen käyttäjät saavat kattavat tiedot yrityksen asiakassopimuksista aiheutuvien rahavirtojen luonteesta, määrästä, ajoituksesta ja epävarmuudesta. Standardia ei ole vielä

hyväksytty EU:ssa. Konsernin johto on arvioimassa standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Muutokset IAS 1:een, "Disclosure Initiative" – Muutokset koskevat olennaisuuden määritelmää, erien yhdistämistä, välisummien esittämistä, tilinpäätöksen rakennetta sekä laadinta-periaatteiden esittämistä. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty EU:ssa. Konsernin johto on arvioimassa muutosten vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Konsernin johto on arvioimassa myös muita uusien standardien, standardien muutoksien sekä tulkintojen vaikutuksia, jotka tulevat voimaan vasta myöhemmin kuin 1.1.2014 alkavilla tilikautilla. Näitä ei ole vielä hyväksytty EU:ssa ja niillä ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

2. PITKÄAIKAISTEN SOPIMUKSIEN TULOUTUS

Milj. e	2014	2013
Tilikaudella tuotoiksi kirjatut tulot pitkäaikaisista palvelusopimuksista ja kiinteistöteknisistä projekteista	1 419,4	1 780,6
Keskeneräisten sopimusten kertyneet toteutuneet menot ja kirjatut voitot vähennettynä kirjatuilla tappioilla tilikauden loppuun mennessä	1 876,8	2 124,9
Saamiset pitkäaikaisista palvelusopimuksista ja projekteista	206,2	261,9
Saadut ennakosuoritukset	52,0	46,3

Pitkäaikaisten palvelusopimusten ja projektien syntyneet menot ja kirjatut voitot, jotka ovat suuremmat kuin laskutettu määrä esitetään taseen erässä "Myyntisaamiset ja muut saamiset". Saadut ennakosuoritukset sekä erotus, joka syntyy, jos menot ja kirjatut voitot ovat pienemmät kuin hankkeen laskutus, esitetään erässä "Ostovelat ja muut velat".

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Milj. e	2014	2013
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot	0,6	0,5
Vuokratuotot	0,4	0,4
Muut tuotot	1,1	2,3
Yhteensä	2,1	3,2

4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Milj. e	2014	2013
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitappiot	0,0	0,0
Toimitilavuokrat	37,2	37,8
Muut vuokrat	46,9	53,8
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	15,8	16,0
Projektien muut muuttuvat kulut	64,1	59,3
Matkakulut	45,6	48,9
IT-kulut	31,9	37,2
Kiinteistökulut	9,3	10,2
Muut kiinteät kulut ¹⁾	42,1	45,1
Yhteensä	293,0	308,1

¹⁾ Muut kiinteät kulut sisältävät hallinto-, markkinointi- ja muita kiinteitä kuluja.

Konsernin tutkimus- ja kehittämismenot olivat 9,6 (12,7) milj. euroa vuonna 2014.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot

Milj. e	2014	2013
PricewaterhouseCoopers		
Tilintarkastus	0,6	0,5
Todistukset ja lausunnot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,2	0,2
Muut palkkiot	0,6	0,5
Yhteensä	1,4	1,2

5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. e	2014	2013
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Hankintojen kohdistukset	9,8	10,2
Muut aineettomat hyödykkeet	4,9	3,0
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	0,5	0,5
Koneet ja kalusto	4,3	4,8
Koneet ja kalusto, rahoitusleasing	0,8	0,6
Muut aineelliset hyödykkeet	3,0	2,4
Yhteensä	23,3	21,5
Arvonalentumiset		
Liikearvo		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	23,3	21,5

6. HENKILÖSTÖKULUT

Milj. e	2014	2013
Palkat	787,4	827,6
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	76,2	61,8
Eläkekulut, etuuspohjaiset järjestelyt *	-11,7	4,5
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset kulut	0,2	0,6
Osakeperusteinen palkitseminen	0,4	0,6
Muut henkilösivukulut	142,9	167,7
Yhteensä	995,2	1 062,8
Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella	17 300	18 071

* Yksi Norjan etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä siirrettiin maksuperusteiseksi järjestelmäksi kesäkuun 2014 lopussa. Purettu eläkevastuu oli suuruudeltaan n.14 milj. euroa.

Tiedot johdon palkoista ja palkkioista sekä muista työsuhte-etuuksista on esitetty liitetiedossa 32. Lähipiiritapahtumat.

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Milj. e	2014	2013
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	0,0	0,1
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	1,0	1,7
Luovutusvoitot myytävissä olevista sijoituksista	0,1	0,2
Muut rahoitustuotot lainoista ja muista saamisista	0,1	0,1
Rahoitustuotot yhteensä	1,1	2,0
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta lainoista ¹⁾	-6,3	-5,2
Muut rahoituskulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta veloista	-1,0	-2,2
Korkokulut rahoitusleasingsopimuksista	-0,1	-0,1
Rahoituskulut yhteensä	-7,3	-7,4
Valuuttakurssivoitot	8,5	6,2
Valuuttakurssitappiot	-9,9	-7,5
Valuuttakurssierot, netto	-1,4	-1,2
Rahoituskulut, netto	-7,6	-6,6

¹⁾ Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta lainoista sisältää suojauslaskennassa olevien korkojohdannaisten korkokuluja 0,1 (0,0) milj. euroa. Tammi-kesäkuun 2013 carve-out-luvut eivät sisällä YIT:n osittaisjakautumisen seurauksena Caverion Oyj:lle siirtyneiden uusien rahoitusjärjestelyjen kustannusvaikutusta.

8. TULOVEROT

Tuloverot tuloslaskelmassa

Milj. e	2014	2013
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	8,0	9,9
Edellisten tilikausien verot	-0,8	0,7
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos	1,7	-3,3
Tuloverot yhteensä	8,9	7,3

Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot eroavat suomalaisen yhtiön verokannan 20,0 prosenttia mukaisesta tuloverosta seuraavasti:

Milj. e	2014	2013
Voitto ennen veroja	36,5	42,8
Verot laskettuna kotimaan verokannalla (20,0 %)	7,3	10,5
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	1,6	0,5
Verovapaat tulot ja vähennyskelvottomat kulut	1,7	0,8
Osakkuusyritysten nettotulos	0,0	0,0
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin veroihin ¹⁾	-0,1	-4,7
Tilikauden tappioista kirjaamattomat verot	0,4	0,5
Laskennallisten verojen uudelleenarviointi	-1,2	-1,0
Edellisten tilikausien verot	-0,8	0,7
Verot tuloslaskelmassa	8,9	7,3

¹⁾ Vaikuttaa verokannan muutos Tanskassa 24,5 prosentista 23,5 prosenttiin vuonna 2015 sekä Suomessa 24,5 prosentista 20,0 prosenttiin, Tanskassa 25,0 prosentista 24,5 prosenttiin ja Norjassa 28,0 prosentista 27,0 prosenttiin vuonna 2014.

9. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotetulla keskimäärällä.

	2014	2013
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. e	27,6	35,5
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikauden aikana (1 000 kpl)	125 381	125 595
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, euroa	0,22	0,28

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten kantaosakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Laimennusvaikutusta ei syntynyt vuosina 2014 ja 2013.

	2014	2013
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. e	27,6	35,5
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikauden aikana (1 000 kpl)	125 381	125 595
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikaudella laimennusvaikutuksella korjattuna (1 000 kpl)	125 381	125 595
Osakekohtainen tulos, laimennettu, euroa	0,22	0,28

10. AINEELLISET HYÖDYKKEET

2014

Milj. e	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet ¹⁾	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1. 1. 2014	1,3	16,8	71,0	16,8	0,7	106,7
Kurssierot	0,0	-0,1	-3,5	-0,5		-4,0
Lisäykset		0,2	3,6	3,0	1,1	7,9
Vähennykset	-0,2	-0,3	-7,9	-1,5		-9,9
Hankintamenot 31. 12. 2014	1,1	16,6	63,3	17,8	1,8	100,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1. 1. 2014		-11,3	-57,8	-9,6		-78,7
Kurssierot		0,1	2,8	0,3		3,2
Poistot		-0,5	-5,1	-3,0		-8,6
Vähennysten kertyneet poistot		0,1	8,0	1,4		9,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31. 12. 2014		-11,6	-52,1	-10,9		-74,6
Kirjanpitoarvo 1. 1. 2014	1,3	5,5	13,2	7,2	0,7	27,9
Kirjanpitoarvo 31. 12. 2014	1,1	5,0	11,2	6,9	1,8	26,0

2013

Milj. e	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet ¹⁾	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1. 1. 2013	1,6	17,9	70,6	17,2	0,5	107,8
Kurssierot	0,0	0,0	-2,9	-0,9		-3,9
Lisäykset		0,2	5,4	0,9	0,7	7,2
Vähennykset	-0,3	-1,2	-2,0	-0,4	-0,5	-4,4
Hankintamenot 31. 12. 2013	1,3	16,8	71,0	16,8	0,7	106,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1. 1. 2013		-11,1	-56,9	-8,0		-76,0
Kurssierot		0,0	2,5	0,4		2,9
Poistot		-0,5	-5,4	-2,4		-8,3
Vähennysten kertyneet poistot		0,3	2,0	0,4		2,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31. 12. 2013		-11,3	-57,8	-9,6		-78,7
Kirjanpitoarvo 1. 1. 2013	1,6	6,8	13,7	9,2	0,5	31,8
Kirjanpitoarvo 31. 12. 2013	1,3	5,5	13,2	7,2	0,7	27,9

¹⁾ Muut aineelliset hyödykkeet sisältävät muun muassa vuokrahuoneistojen peruseräparannukset.

Rahoitusleasingosimukset

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingosimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

Koneet ja kalusto

Milj. e	2014	2013
Hankintameno 1. 1.	8,9	8,0
Muuntoero	-0,4	-0,7
Lisäykset	0,6	1,6
Vähennykset	-0,3	
Kertyneet poistot	-7,3	-7,1
Kirjanpitoarvo 31. 12.	1,5	1,8

Aineellisista hyödykkeistä ei ole kirjattu arvonalentumistappioita vuosina 2014 ja 2013. Saadut julkiset avustukset ovat vähäisiä ja ne on kirjattu hankintamenojen vähennykseksi.

11. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2014		Hankintojen kohdistukset	Muut aineettomat hyödykkeet ¹⁾	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
Milj. e	Liikearvo			
Hankintameno 1.1.2014	336,6	78,3	34,9	113,2
Lisäykset		2,2	16,4	18,6
Vähennykset		-6,0	-0,8	-6,8
Kurssierot		-2,8	-0,8	-3,6
Hankintameno 31.12.2014	336,6	71,7	49,7	121,4
Kertyneet poistot 1.1.2014	-0,9	-51,1	-13,7	-64,8
Poistot ja arvonalentumiset		-9,8	-4,8	-14,6
Kurssierot		1,7	0,3	2,1
Vähennysten kertyneet poistot		6,0	0,8	6,8
Kertyneet poistot 31.12.2014	-0,9	-53,2	-17,3	-70,5
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	335,7	27,2	21,2	48,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	335,7	18,5	32,3	51,0

2013		Hankintojen kohdistukset	Muut aineettomat hyödykkeet ¹⁾	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
Milj. e	Liikearvo			
Hankintameno 1.1.2013	336,6	81,7	13,7	95,4
Lisäykset		2,9	22,2	25,1
Vähennykset		-1,8	-0,3	-2,1
Kurssierot		-4,5	-0,7	-5,2
Hankintameno 31.12.2013	336,6	78,3	34,9	113,2
Kertyneet poistot 1.1.2013	-0,9	-45,3	-11,1	-56,4
Poistot ja arvonalentumiset		-10,2	-3,0	-13,2
Kurssierot		2,6	0,3	2,9
Vähennysten kertyneet poistot		1,8	0,2	2,0
Kertyneet poistot 31.12.2013	-0,9	-51,1	-13,7	-64,8
Kirjanpitoarvo 1.1.2013	335,7	36,4	2,5	39,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	335,7	27,2	21,2	48,4

¹⁾ Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät muun muassa ATK-ohjelmistoja ja lisenssejä.

Hankintojen kohdistukset muodostuvat:	2014	2013
Asiakassuhteet ja sopimuskannat	9,9	24,4
Tilaukanta	8,7	2,7
Yhteensä	18,5	27,2

12. LIIKEARVO

Konsernin liikearvo kohdistuu rahavirtaa tuottaville yksiköille seuraavasti:

Milj. e	2014	2013
Suomi	68,9	68,9
Ruotsi	36,6	41,8
Norja	69,7	69,7
Tanska	7,6	7,6
Teollisuuden palvelut	47,0	41,8
Saksa	86,0	86,0
Itävalta	16,5	16,5
Puola	2,4	2,4
Tsekki	1,1	1,1
Liikearvot yhteensä	335,7	335,7

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo perustuu käyttöarvolaskelmiin. Käyttöarvolaskelmien rahavirtojen laskennassa on käytetty seuraavalle vuodelle vahvistettua budjettia ja sitä seuraaville kahdelle vuodelle johdon parasta arviota liiketoiminnan kehityksestä. Sekä vuoden 2014 että 2013 liikearvon arvonalentumistestauksissa on käytetty jäännösarvon kasvutekijänä 2 prosenttia. Caverionin johto katsoo, että 2 prosenttia kuvaa ennustettua pitkän aikavälin inflaatio-oletusta. Ennustetut liiketoimintavolyymit perustuvat nykyiseen konsernirakenteeseen. Ennusteissa on huomioitu kiinteistötekniisten huolto- ja kunnossapitopalveluiden tarjoamat mahdollisuudet kaikissa toimintamaissa. Arviot tulevasta perustuvat aiempaan kokemukseen markkinoiden kehityksestä, ja niiden teossa on hyödynnetty useita eri julkisten

tutkimuslaitosten markkinoiden kehitystä, kysyntää ja hintojen kehitystä koskevia ennusteita.

Diskonttaustekijänä on käytetty Caverion-konsernille laskettua oman ja vieraan pääoman painotettua keskimääräistä kustannusta ennen veroja (Weighted Average Cost of Capital, WACC pre-tax), jota on oikaistu rahavirtaa tuottavien yksiköiden verokannoilla. Testauksessa käytetyn diskonttaustekijän vaihteluväli eri rahavirtaa tuottavien yksiköiden kohdalla ennen veroja on ollut 8,7 %–10,8 % (2013: 9,5 %–11,8 %).

Liikearvon testaustuloksia arvioidaan vertaamalla kerrytettävissä olevaa rahamäärää (E) rahavirtaa tuottavan yksikön testattavaan omaisuuteen (T) seuraavasti:

Suhde		Arvio	
E	<	T	Alaskirjaus
E	0–20 %	T	Ylittää hieman
E	20–50 %	T	Ylittää selvästi
E	50 %–	T	Ylittää merkittävästi

Testauksen tulos vuonna 2014 oli, että kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää merkittävästi kirjanpitoarvon kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kohdalla, paitsi Puolan ja Tsekin. Puolan kohdalla kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon selvästi ja Tsekin kohdalla hieman. Vuosina 2014 ja 2013 ei tehty alaskirjauksia.

Kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyyttä käytettyjen oletusten muutoksille on arvioitu mm. diskonttaustekijän, kannatta-

vuoden ja jäännösarvon kasvutekijän osalta. Merkittäväkään muutos näissä tekijöissä ei johtaisi arvonalennuskirjaukseen minkään rahavirtaa tuottavan yksikön kohdalla, paitsi Puolan ja Tsekin kohdalla.

Herkkyyksianalyysit Puolan ja Tsekin kohdalla osoittavat, että Puolan 2,4 miljoonan euron ja Tsekin 1,1 miljoonan euron liikearvojen testaus on kaikkein herkin Puolan 9,66 %:n ja Tsekin 8,70 %:n diskonttaustekijän muutoksille.

13. OSUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Milj. e	2014	2013
Tasearvo tilikauden alussa	0,1	0,1
Osuus tuloksesta	0,0	0,0
Tasearvo tilikauden lopussa	0,1	0,1

Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa.

Konsernin osakkuusyritykset sekä niiden varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio

Milj. e	Yritys	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio	Omistus
2014	Arandur Oy	Vantaa	4,6	4,2	5,4	0,1	33,00 %
2013	Arandur Oy	Vantaa	4,5	4,1	5,5	0,0	33,00 %

14. MYYTÄVISSÄ OLEVAT SIOITUKSET

Milj. e	2014	2013
Tasearvo 1. 1.	2,0	2,5
Kurssierot	0,0	
Lisäykset	0,5	
Vähennykset	-0,5	-0,1
Käyvän arvon muutokset	-0,7	-0,3
Tasearvo 31. 12.	1,3	2,0
Myytäviissä olevat sijoitukset sisältävät seuraavia eriä		
Noteeratut osakkeet	0,6	0,6
Noteeraamattomat osakkeet	0,7	1,4
Yhteensä	1,3	2,0

15. PITKÄAIKAISET SAAMISET

Milj. e	2014		2013	
	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
Muut saamiset ¹⁾	2,8	2,8	2,3	2,3

¹⁾ Muihin saamisiin sisältyy etuusperusteiseen eläkejärjestelyyn liittyviä varoja 2,0 (2,1) milj. euroa.

Täsmäytys liitetietoon 27:

Milj. e	2014	2013
Muut saamiset	2,8	2,3
Etuusperusteinen eläkejärjestely	-2,0	-2,1
Erotus	0,8	0,2

Pitkäaikaisiin saamisiin ei sisälly saamia lähipiiriin kuuluvilta.

16. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Milj. e	2014	2013
Laskennallinen verosaaminen	0,7	3,5
Laskennallinen verovelka	-60,2	-62,1
Laskennallinen verovelka, netto	-59,5	-58,6
Laskennallisiin veroihin kirjatut muutokset:		
Laskennallinen verovelka, netto 1.1	-58,6	-63,2
Muuntoero	1,4	2,5
Tuloslaskelmaan kirjattu muutos	-1,7	3,3
Laajaan tuloslaskelmaan kirjattu muutos	1,5	1,6
Yrityshankinnat ja aktivoinnit	-2,1	-2,7
Laskennallinen verovelka, netto 31.12.	-59,5	-58,6

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden aikana ennen netottamista

2014						
Milj. e	1.1.	Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan	Yrityshankinnat ja aktivoinnit	31.12.
Laskennalliset verosaamiset:						
Varaukset	4,6	-0,1	0,3			4,8
Vahvistetut tappiot	8,1	-0,2	2,4			10,3
Eläke-etuudet	9,2	-0,2	-4,2	1,4		6,2
Muut erät	1,8	-0,1	-0,2	0,1		1,6
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	23,7	-0,6	-1,7	1,5		22,9
Laskennalliset verovelat:						
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi ¹⁾	41,1	-1,4	-4,0		2,1	37,8
Kertyneet poistoerot	6,3	-0,2	-1,0			5,1
Eläke-etuudet	0,4		0,0			0,4
Osatuloutus	31,7	-0,4	5,6			36,9
Vaihto-omaisuus	2,1	0,0	-0,5			1,6
Muut erät	0,7		-0,1			0,6
Laskennalliset verovelat yhteensä	82,3	-2,0	0,0		2,1	82,4

2013

Milj. e	1. 1.	Muuntoero	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu tulos- laajaan tulos- laskelmaan	Yritys- hankinnat ja aktivoinnit	31. 12.
Laskennalliset verosaamiset:						
Varaukset	5,2	-0,2	-0,4			4,6
Vahvistetut tappiot	7,0		1,1			8,1
Eläke-etuudet	8,1	-0,7	0,2	1,6		9,2
Muut erät	3,3	-0,1	-1,5	0,1		1,8
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	23,6	-1,0	-0,6	1,7		23,7
Laskennalliset verovelat:						
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi ¹⁾	46,9	-2,5	-6,0		2,7	41,1
Kertyneet poistoerot	7,5	-0,2	-1,0			6,3
Eläke-etuudet	0,4		-0,1	0,1		0,4
Osatuloutus	29,9	-0,6	2,4			31,7
Vaihto-omaisuus	1,5		0,6			2,1
Myytävässä olevat sijoitukset	0,0	-0,1	0,1			0,0
Muut erät	0,7	-0,1	0,1			0,7
Laskennalliset verovelat yhteensä	86,9	-3,5	-3,9	0,1	2,7	82,3

¹⁾ Aineettomien hyödykkeiden aktivointi rivi sisältää aineettomien hyödykkeiden aktivoinnin lisäksi myös erillisyyhtiöiden vähennyskelpoisesta liike-arvosta kirjatun laskennallisen verovelan.

Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista kirjataan laskennallista verosaamista siihen määrään asti, kun verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä. Laskennallista verosaamista on jätetty kirjaamatta kertyneistä ja osittain verotuksessa vahvistamattomista tappioista 2,0 (2,3) milj. euroa vuonna

2014. Verovelkaa ei ole kirjattu sellaisten tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista, joiden veronmaksu määräytyy voitonjaon perusteella, koska voitonjako on konsernin päätäntävällässä, ja se ei ole todennäköistä tilinpäätöshetkellä.

17. VAIHTO-OMAISUUS

Milj. e	2014	2013
Aineet ja tarvikkeet	17,2	19,0
Keskeneräiset työt	2,8	10,4
Ennakkomaksut	0,1	0,0
Vaihto-omaisuus yhteensä	20,1	29,5

Tilikausilla 2014 ja 2013 ei ole tehty vaihto-omaisuuden alaskirjauksia.

18. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

Milj. e	2014 Tasearvo	2013 Tasearvo
Myyntisaamiset	346,5	378,5
Saamiset pitkäaikaisista sopimuksista ¹⁾	206,2	261,9
Siirtosaamiset	27,6	33,0
Muut saamiset	16,4	16,5
Yhteensä	596,7	689,9

Konsernin myyntisaamiset ovat vuoden 2014 aikana olleet keskimäärin 321,5 (364,4) milj. euroa. Konserni ei ole vastaanottanut vakuuksia.

Täsmäytys liitetietoon 27:

Milj. e	2014	2013
Myyntisaamiset	346,5	378,5
Saamiset pitkäaikaisista sopimuksista ¹⁾	206,2	261,9
Muut saamiset	16,4	16,5
Yhteensä	569,1	656,9

¹⁾ Lisätietoja on esitetty liitetiedossa 2. Pitkäaikaisten sopimusten tuloutus.

19. RAHAVARAT

Milj. e	2014	2014	2013	2013
	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
Käteinen raha ja pankkitilit	78,8	78,8	133,3	133,3
Lyhytaikaiset rahamarkkinasijoitukset	20,0	20,0		
Rahavarat	98,8	98,8	133,3	133,3

Konsernin rahavirtalaskelmassa rahavaroihin luetaan seuraavat erät:

Milj. e	2014	2013
Rahavarat	98,8	133,3

20. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Osakepääoma ja omat osakkeet

	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä, kpl	Osakepääoma milj. e	Omat osakkeet milj. e
30.6.2013	125 596 092	1,0	–
Omien osakkeiden luovutus			
Omien osakkeiden palautuminen	–4 080		0,0
31.12.2013	125 592 012	1,0	0,0
1.1.2014	125 592 012	1,0	0,0
Omien osakkeiden luovutus			
Omien osakkeiden palautuminen	–5 177		0,0
Omien osakkeiden hankinta	–500 000		–3,2
31.12.2014	125 086 835	1,0	–3,2

Caverion Oyj:n osakkeiden lukumäärä oli 125 596 092 ja osakepääoma 1 milj. euroa 31.12.2014.

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Omat osakkeet

Emoyhtiön omien osakkeiden muutokset tilikauden aikana:

	Osakkeiden lukumäärä
1.1.2014	4 080
Omien osakkeiden luovutus	
Omien osakkeiden palautuminen	5 177
Omien osakkeiden hankinta	500 000
31.12.2014	509 257

Tammi-joulukuussa 2014 yhtiölle palautui Caverion Oyj:lle osittaisjakautumisessa siirtyneen osakepohjaisen kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti 5 177 Caverionin osaketta.

Caverion Oyj:n 17.3.2014 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti Caverionin hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta hallituksen esityksen mukaisesti. Valtuutuksen perusteella voidaan hankkia enintään 12 500 000 omaa osaketta Caverionin vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Caverion hankki 500 000 omaa osaketta NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä 23.7.–12.8. välisenä aikana.

Hallussa olevien osakkeiden hankintahinta yhteensä on 3,2 milj. euroa ja se esitetään erillisenä oman pääoman eränä. Osakkeista maksettu määrä pienentää emoyhtiön voitonjakokelpoisia varoja. Osakkeet ovat yhtiön hallussa omina osakkeina ja ne on oikeus laskea uudelleen liikkeeseen tulevaisuudessa.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet. Ulkomaisten yksiköiden nettosijoitusten suojausta ei ole ollut vuosina 2014 ja 2013.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojauksessa käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,22 euroa/osake.

21. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Caverionin hallitus hyväksyi 26.5.2014 pitkäaikaisen osakepohjaisen kannustinjärjestelmän yhtiön avainjohdolle vuosille 2014–2016. Järjestelmän piiriin kuuluu 40 henkilöä tilikauden 2014 lopussa. Myöntämispäivät olivat 16.9.2014 ja 19.12.2014.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä on osa Caverion-konsernin johdon palkitsemis- ja sitouttamisohjelmaa. Sen keskeisenä tavoitteena on yhdistää omistajien ja johdon tavoitteet yhtiön omistaja-arvon edistämiseksi ja tukea yhtiötä sen tavoitteessa tulla yhdeksi Euroopan johtavista kiinteistöille ja teollisuudelle edistyksellisiä ja kestäviä elinkaariratkaisuja tarjoavista yrityksistä. Lisäksi tavoitteena on sitouttaa avainjohto yhtiöön ja sen strategiaan tavoitteisiin sekä tarjota avainjohdolle kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Kannustinjärjestelmässä on yksi kolmivuotinen ansaintajakso (2014–2016). Sitä seuraa yksivuotinen oikeuden sitouttamisjakso, jonka jälkeen palkkiot maksetaan keväällä 2018. Palkkio maksetaan vain niille, joiden työsuhte jatkuu maksuhetken saakka. Kun osakkeet on annettu, ne ovat vapaasti edelleen luovutettavissa.

Mahdollinen palkkio perustuu konsernin liikevaihdolle ja käyttökateprosentille vuoden 2016 loppuun asti asetettuihin tavoitteisiin. Palkkio maksetaan Caverionin osakkeina ja käteiskorvauksena, jonka tarkoituksena on kattaa palkkioon liittyvät verot ja veroluonteiset kulut. Jos kaikki tavoitteet saavutetaan, osakepalkkio vastaa kokonaisuudessaan enintään 500 000 Caverionin osaketta.

Ohjelma	Osakepohjainen kannustinjärjestelmä 2014–2016
Liikkeeseenlaskupäivä	26.5.2014
Osakkeiden enimmäismäärä, kpl	500 000
Osinko-oikaisu	–
Myöntämispäivä	16.9.2014 ja 19.12.2014
Osakehinta myöntämispäivänä (euroa)	5,21 ja 5,54
Ansaintajakso alkaa	1.1.2014
Ansaintajakso päättyy	31.12.2016
Osakkeiden vapautuminen	30.4.2018
Oikeuden syntymisehdot	Liikevaihto ja käyttökateprosentti, työssäolovelvoite
Enimmäisvoimassaoloaika, vuotta	3,6
Jäljellä oleva juoksuaika, vuotta	3,3
Henkilöitä tilikauden loppuessa	40
Toteutustapa	Rahana ja osakkeina

Ohjelman kauden aikaiset muutokset

1.1.2014	
Kauden alussa ulkona olevat	0
Tilikauden muutokset	
Kaudella myönnetty	460 000
Kaudella menetetyt	–
Kaudella toteutetut	–
Kaudella rauenneet	–
31.12.2014	
Kauden lopussa ulkona olevat	460 000

Osakepalkkiojärjestelmän kustannukset

Konsernitilinpäätökseen sisältyy kulu vuoden 2014 osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä 0,2 milj. euroa. Osakepalkkiojärjestelmän rahaosuudesta siirtovelkoihin on jaksotettu 0,1 milj. euroa. Kuluksi kirjatusta kustannuksesta 0,1 milj. euroa aiheutuu konsernin johtoryhmän palkitsemisesta.

Caverion Oyj:lle osittaisjakautumisessa siirtynyt osakepohjainen kannustinjärjestelmä

YIT-konsernilla oli voimassa avainhenkilöilleen osakepohjainen kannustinjärjestelmä vuosina 2010–2012. Caverion konsernin palvelukseen osittaisjakautumisessa siirtyneiden henkilöiden omistamien ja osakepalkkiojärjestelmän perusteella saatujen YIT Oyj:n osakkeiden osalta poistettiin YIT Oyj:n hallituksen päätöksellä 25.4.2013 osakkeiden luovutusrajoitus ja ehtojen mukainen

palauttamisvelvollisuus. Vastaavasti jakautumisessa, palkitsemisjärjestelmässä luovutettujen osakkeiden perusteella, näille henkilöille jaettavaan Caverion Oyj:n osakkeisiin kohdistettiin alkuperäisen ohjelman ehtojen mukainen luovutusrajoitus sekä palauttamisvelvollisuus Caverion Oyj:lle. Caverionin carve-out tilinpäätöksessä osakepalkitsemisjärjestelmästä aiheutuva kuluvaikutus on esitetty niin kuin se on toteutunut YIT konsernin aikana. Ajanjaksolle 30.6.–31.12.2014 tehdyt kulukirjaukset perustuvat Caverion Oyj:n osakkeen arvostukseen 1.7.2013 henkilöille jaettujen osakkeiden osalta.

Konsernitilinpäätökseen sisältyy kulu tästä osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä 0,2 (0,6) milj. euroa. Kuluksi kirjatusta kustannuksesta 0,1 (0,2) milj. euroa aiheutuu konsernin johtoryhmän palkitsemisesta.

22. ELÄKEVELVOITTEET

Taseeseen merkityt velat:

Milj. e	2014	2013
a) Etuuspohjaiset eläke-edut	30,0	42,1
b) Työsuhteen päättymisen jälkeiset muut etuudet	9,8	8,9
Taseen eläkevelvoitteet (koroton)	39,9	51,1
Taseen saamiset etuuspohjaisista eläkkeistä	-2,0	-2,1
Eläkevelvoitteet, netto	37,8	48,9

Tuotot ja kulut tuloslaskelmassa, liikevoittoon kirjatut:

Milj. e	2014	2013
a) Etuuspohjaiset eläke-edut *	11,7	-4,5
b) Työsuhteen päättymisen jälkeiset muut etuudet	-0,2	-0,6
Rahoituskuluihin kirjatut	-1,3	-1,6
Tuotot (+) / kulut (-) tuloslaskelmassa, yhteensä	10,2	-6,7

Käyvän arvon muutokset, kulut laajassa tuloslaskelmassa:

Milj. e	2014	2013
a) Etuuspohjaiset eläke-edut	-2,6	-2,3
b) Työsuhteen päättymisen jälkeiset muut etuudet	-0,9	-1,4
Valuuttakurssimuutokset	-1,9	3,0
Kulut laajassa tuloslaskelmassa, yhteensä	-5,5	-0,7

a) Etuuspohjaiset eläke-edut

Konsernilla on etuuspohjaiset eläkejärjestelyt Norjassa, Saksassa, Itävallassa ja Suomessa, joissa eläke-etuuden suuruus määräytyy mm. palkan ja työssäolovuosien perusteella. Eläkejärjestelyt on hoidettu pääosin vakuutusyhtiöissä, ja niitä hallinnoidaan paikalliseen lainsäädäntöön perustuen.

* Yksi Norjan etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä siirrettiin maksuperusteiseksi järjestelmäksi kesäkuun 2014 lopussa. Purettu eläkevastuu oli suuruudeltaan noin 14 milj. euroa.

Taseessa esitetyt eläkevelvoitteet on määritetty seuraavasti:

Milj. e	2014	2013
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	6,0	99,8
Varojen käypä arvo	-8,1	-79,3
Rahastoitujen velvoitteiden alikate	-2,0	20,5
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	30,0	19,5
Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden alikate	28,0	40,0
Taseeseen merkityt eläkevelvoitteet	30,0	42,1
Taseen saamiset etuuspohjaisista eläkkeistä	-2,0	-2,1

Etuuspohjaisen eläkevelvoitteen vuosimuutokset ovat seuraavat:

Milj. e	Velvoitteen nykyarvon muutokset	Varojen käyvän arvon muutokset	Eläkevelvoitteen muutokset, netto
1.1.2014	119,3	-79,3	40,0
Kauden työsuorituksen perustuva meno	2,1	0,2	2,3
Korkomenot	2,9	-1,8	1,1
Velvoitteen täyttämistä johtuvat voitot	-86,1	72,0	-14,0
Käyvän arvon muutokset			
Varojen tuotto, pl. korkokulut		1,3	1,3
Voitto (-) / tappio (+) demografisten oletusten muutoksesta	-2,1		-2,1
Voitto (-) / tappio (+) taloudellisten oletusten muutoksesta	4,3		4,3
Kokemusperusteiset voitot (-) / tappiot (+)	0,3		0,3
Valuuttakurssimuutokset			
Työnantajan suoritus	-0,8	0,0	-0,8
Työnantajan suoritus	-0,4	-2,9	-3,3
Maksetut etuudet	-3,5	2,4	-1,1
31.12.2014	36,0	-8,1	28,0

Milj. e	Veloitteen nykyarvon muutokset	Varojen käyvän arvon muutokset	Eläkevelvoitteen muutokset, netto
1.1.2013	123,8	-81,8	42,0
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	3,9	0,4	4,2
Korkomenot	3,8	-2,5	1,3
Käyvän arvon muutokset			
Varojen tuotto, pl. korkokulut		-1,1	-1,1
Voitto (-) / tappio (+) demografisten oletusten muutoksesta	5,3		5,3
Voitto (-) / tappio (+) taloudellisten oletusten muutoksesta	-0,5		-0,5
Valuuttakurssimuutokset	-12,0	9,0	-3,0
Työnantajan suoritukset	-0,8	-5,4	-6,2
Maksetut etuudet	-4,2	2,1	-2,1
31.12.2013	119,3	-79,3	40,0

Eläkevelvoitteen keskimääräinen kestoaika Caverion-konsernissa on 15 (15) vuotta.

Merkittävät aktuaariset oletukset olivat seuraavat:

2014	Diskonttokorko	Palkankorotus-olettama	Eläkkeiden kasvu-olettama
Suomi	2,3 %–3,75 %	2,00 %	2,10 %
Norja	2,30 %	2,75 %	0,00 %
Saksa	2,50 %	3,00 %	2,25 %
Itävalta	2,50 %	1,50 %	2,25 %

2013	Diskonttokorko	Palkankorotus-olettama	Eläkkeiden kasvu-olettama
Suomi	3,75 %	2,00 %	2,10 %
Norja	4,10 %	3,75 %	0,60 %
Saksa	3,75 %	3,00 %	2,25 %
Itävalta	3,75 %	1,50 %	2,25 %

Etuus pohjaisen eläkevelvoitteen herkkyys merkittävien olettamien muutoksille on seuraava:

2014	Vaikutus eläkevelvoitteeseen *		
	Olettaman muutos	Olettaman kasvu	Olettaman vähennys
Diskonttokorko	0,50 %	vähennys -7,9 %	lisäys 8,9 %
Palkankorotusolettama	0,50 %	lisäys 0,2 %	vähennys -0,2 %
Eläkkeiden kasvu-olettama	0,25 %	lisäys 3,5 %	vähennys -3,3 %

2013	Vaikutus eläkevelvoitteeseen *		
	Olettaman muutos	Olettaman kasvu	Olettaman vähennys
Diskonttokorko	0,50 %	vähennys -8,9 %	lisäys 9,9 %
Palkankorotusolettama	0,50 %	lisäys 4,4 %	vähennys -8,7 %
Eläkkeiden kasvu-olettama	0,25 %	lisäys 2,5 %	vähennys -2,6 %

* Perustuvat herkkyysanalyysiin konsernin merkittävimmän eläkejärjestelyn osalta. Muiden järjestelyjen osalta vaikutukset ovat vastaavia.

Kuvattu herkkyysanalyysi perustuu esitetyn olettaman muutokseen, kun samalla muut olettamat pysyvät ennallaan. Todellisuudessa näin ei todennäköisesti tapahdu, vaan muutos yhdessä olettamassa saattaa myös vaikuttaa muiden olettamien muuttumiseen.

Laskettaessa etuus pohjaisen eläkevelvoitteen herkkyyttä merkittäville aktuaarisille olettamille, on käytetty samaa laskentatapaa kuin taseeseen kirjattua eläkevelvoitetta laskettaessa.

Eläkejärjestelyn varat muodostuvat seuraavasti:

Milj. e	2014	%	2013	%
Osakkeet	5,4	67	12,6	16
Velkakirjat	1,0	12	40,9	52
Kiinteistöt	0,0	0	10,0	13
Rahat ja pankkisaamiset	1,7	20	15,9	20
Eläkejärjestelyjen varat yhteensä	8,1	100	79,3	100

Eläkejärjestelyjen sijoituksia hallinnoidaan vakuutusyhtiössä, noudattaen asetettuja sijoituspolitiikkoja, joiden on tarkoitus korrelloida eläkevelvoitteen keston ja kassavirtojen kanssa.

Työnantajan ei odoteta maksavan maksuja järjestelyihin tilikauden 2015 aikana.

Ruotsin usean työnantajan yhteinen eläkejärjestely

Ruotsissa Caverion osallistuu usean työnantajan muodostamaan yhteiseen etuus pohjaiseen eläkejärjestelyyn Alecta vakuutus-

yhtiössä. 917 Caverion Sverige AB:n työntekijää on järjestelyn piirissä vuoden 2014 lopussa. Tämä usean työnantajan yhteinen järjestely ei kykene tuottamaan luotettavaa tietoa etuus pohjaisen eläkevastuun raportointia varten, joten Caverion käsittelee eläkejärjestelyä maksuperusteisena.

Alectan mahdollinen ylijäämä saatetaan hyvittää työnantajille tai työntekijöille. Odotetut suoritettavat maksut järjestelyyn ensi vuoden aikana ovat 0,4 milj. euroa.

b) Työsuhteen päättymisen jälkeiset muut etuudet

Konsernin työsuhteen päättymisen jälkeisiin muihin etuuksiin sisältyy Itävallan lakisääteinen työnantajavelvoite työsuhteen päättymisen varalta sekä Suomen lisäeläkevakuutuksista aiheutuvat vastuut.

Taseeseen merkityt velat:

Milj. e	2014	2013
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	9,8	8,9
Taseeseen merkityt velat	9,8	8,9

Etuus pohjaisen eläkevelvoitteen vuosimuutokset ovat seuraavat:

Milj. e	Rahastoimattoman velvoitteen nykyarvo
1.1.2014	8,9
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	0,2
Korkomenot	0,3
Käyvän arvon muutokset	
Varojen tuotto, pl. korkokulut	0,0
Voitto (-) / tappio (+) demografisten oletusten muutoksesta	0,0
Voitto (-) / tappio (+) taloudellisten oletusten muutoksesta	1,0
Kokemusperusteiset voitot (-) / tappiot (+)	0,2
Maksetut etuudet	-0,7
31.12.2014	9,8

Milj. e	Rahastoimattoman velvoitteen nykyarvo
1.1.2013	7,8
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	0,2
Korkomenot	0,2
Käyvän arvon muutokset	
Varojen tuotto, pl. korkokulut	
Voitto (-) / tappio (+) demografisten oletusten muutoksesta	1,0
Voitto (-) / tappio (+) taloudellisten oletusten muutoksesta	0,4
Maksetut etuudet	-0,8
31.12.2013	8,9

Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ja työsuhteen päättymisen jälkeiset muut järjestelyt altistavat konsernin useille eri riskeille, joista merkittävimpiä kuvataan lähemmin seuraavassa:

Muutokset joukkovelkakirjalainojen tuotossa – Yritysten liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen tuoton aleneminen kasvattaa järjestelyistä aiheutuvia velkoja.

Inflaatoriski – Osa järjestelyjen etuusvelvoitteista on sidottu inflaatioon, ja korkeampi inflaatio johtaa velkojen kasvuun.

Odotettavissa oleva elinikä – Suurin osa järjestelyjen velvoitteista liittyy elinikäisten etuuksien tuottamiseen jäsenille, joten odotettavissa olevan eliniän nousu kasvattaa järjestelyjen velvoitteita.

23. VARAUKSET

Milj. e	Takuu- varaukset	Tappiollisten tilausten varaukset	Uudelleen- järjestely varaukset	Oikeuden- käynti varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2014	14,6	2,5	2,8	2,4	3,6	25,8
Kurssierot	-0,2	-0,1	-0,1	0,0		-0,4
Varausten lisäykset	8,9	1,7	2,8	1,0	3,0	17,4
Käytetyt varaukset	-6,8	-1,7	-2,7	-0,3	-3,0	-14,5
Käyttämättömien varausten peruutukset	-0,1	-0,2		-0,4	0,0	-0,7
31.12.2014	16,3	2,2	2,8	2,7	3,6	27,6
Pitkäaikaiset varaukset	5,1	0,1	0,4		2,6	8,2
Lyhytaikaiset varaukset	11,2	2,1	2,4	2,7	1,0	19,4
Yhteensä	16,3	2,2	2,8	2,7	3,6	27,6

Milj. e	Takuu- varaukset	Tappiollisten tilausten varaukset	Uudelleen- järjestely varaukset	Oikeuden- käynti varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2013	14,2	3,4	2,1	3,0	7,5	30,2
Kurssierot	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4
Varausten lisäykset	8,2	1,3	4,1	1,1	3,0	17,7
Käytetyt varaukset	-7,2	0,3	-3,4	-0,4	-4,2	-14,9
Käyttämättömien varausten peruutukset	-0,2	-2,5		-1,3	-0,9	-4,9
Uudelleenluokittelut ¹⁾	-0,1				-1,8	-1,9
31.12.2013	14,6	2,5	2,8	2,4	3,6	25,8
Pitkäaikaiset varaukset	5,4		1,3		2,4	9,1
Lyhytaikaiset varaukset	9,1	2,5	1,4	2,4	1,2	16,7
Yhteensä	14,6	2,5	2,8	2,4	3,6	25,8

¹⁾ Konserni luokitteli uudelleen muihin lyhytaikaisiin velkoihin eriä, jotka sisältyivät vuonna 2012 muihin varauksiin.

Hankkeiden sopimusperäiset takuuvaraukset määritetään kokemusperäisen tiedon perusteella vastuiden toteutumisesta. Varausten esittäminen on jaettu pitkä- ja lyhytaikaisiin ennustetun toteutumisajankohdan perusteella.

24. RAHOITUSVELAT

Milj. e	2014 Tasearvo	2013 Tasearvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat		
Lainat rahoituslaitoksilta	88,1	138,1
Eläkelainat	6,0	8,0
Muut lainat	0,5	1,2
Rahoitusleasingvelat	0,9	1,2
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä	95,5	148,5

Milj. e	2014 Tasearvo	2013 Tasearvo
Lyhytaikaiset rahoitusvelat		
Lainat rahoituslaitoksilta	50,1	68,3
Eläkelainat	2,0	2,0
Muut lainat	0,8	0,4
Rahoitusleasingvelat	0,6	0,5
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	53,5	71,3

Taulukko sisältää muut paitsi liitetiedon 25 mukaiset ostovelat ja muut velat.

Rahoitusleasingvelat

Milj. e	2014	2013
Rahoitusleasingvelat erääntyvät seuraavasti:		
Vähimmäisvuokrat		
Alle vuoden kuluessa	0,6	0,5
1–5 vuoden kuluessa	0,9	1,2
Vähimmäisvuokrat yhteensä	1,5	1,7
Vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Alle vuoden kuluessa	0,7	0,6
1–5 vuoden kuluessa	0,9	1,2
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	1,5	1,8
Kertymättömät rahoituskulut	0,0	0,0
Tilikaudella rahoituskuluksi kirjattu määrä	-0,1	-0,1

Rahoitusleasingvelat aiheutuvat tuotantokoneiden, autojen ja toimistolaitteiden vuokrasopimuksista.

25. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Milj. e	2014 Tasearvo	2013 Tasearvo
Pitkäaikaiset		
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat		0,0
Saadut ennakot	0,1	
Muut velat	0,1	0,2
Pitkäaikaiset yhteensä	0,2	0,2
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	166,6	230,1
Siirtovelat	147,1	143,9
Pitkäaikaisten sopimusten jaksotukset	52,0	50,3
Saadut ennakot ¹⁾	171,5	147,4
Muut velat	80,0	86,2
Lyhytaikaiset yhteensä	617,2	657,9

¹⁾ Saadut ennakot sisältävät sekä saadut ennakkosuoritukset että laskutetut ennakkomaksut. Pitkäaikaisten osatuloutettavien sopimusten saatujen ennakkosuoritusten määrä on esitetty liitetiedossa 2.

Siirtovelkojen olennaiset erät

Milj. e	2014	2013
Henkilösivukulujen jaksotukset	118,0	116,7
Korkovelat	0,3	0,4
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,6	0,8
Muut	28,1	25,9

Ostovelkojen ja muiden velkojen kirjanpitoarvo on kohtuullisen hyvä arvio niiden käyvästä arvosta.

Täsmäytys liitetietoon 27:

Milj. e	2014	2013
Pitkäaikaiset ostovelat ja muut velat	0,2	0,2
Johdannaissopimukset		0,0
Yhteensä	0,2	0,2

Milj. e	2014	2013
Lyhytaikaiset ostovelat ja muut velat	617,2	657,9
Siirtovelat	-147,1	-143,9
Pitkäaikaisten sopimusten jaksotukset	-52,0	-50,3
Yhteensä	418,1	463,7

26. JOHDANNAISSOPIMUSTEN NIMELLISARVOT JA KÄYVÄT ARVOT

Nimellisarvot

Milj. e	2014	2013
Valuuttatermiinit, ei-suojauslaskennassa	33,3	32,9
Korkojohdannaiset		
Suojauslaskennassa		
Korkoswapit	20,0	20,0
Korkotermiinit		50,0

Käyvät arvot

Milj. e	2014	2014	2014	2013	2013	2013
	Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)	Nettoarvo	Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)	Nettoarvo
Valuuttatermiinit						
Ei suojauslaskennassa	0,4	-0,6	-0,2	0,1	-0,8	-0,7
Korkojohdannaiset						
Suojauslaskennassa		0,0	0,0		-0,1	-0,1

Kaikki johdannaiset on tehty Caverion-konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti suojaustarkoituksessa, mutta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa sovelletaan vain osaan sopimuksista. Valuuttajohdannaiset on tehty lähinnä rahoituksellisten erien suojaamiseksi ja ne on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin/-kuluihin. Valuuttajohdannaiset erääntyvät vuosien 2015 ja 2016 aikana. Korkojohdannaisilla on pidennetty konsernin rahoitusvelkojen

keskimääräistä korkosidonnaisuusaikaa. Suojauslaskennassa olevien erien osalta käyvän arvon muutokset on kirjattu oman pääoman arvonmuutosrahastoon ja suojauslaskennan ulkopuolella olevien erien osalta tulosvaikutteisesti. Korkojohdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, on tehty suojattavien erien mukaan pitkäaikaisiksi.

27. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU ARVOSTUSRYHMITÄIN JA KÄYVÄT ARVOT

Seuraavassa taulukossa on esitetty kirjanpitoarvot ja käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat ja näiden arvostusmenetelmien tasot. Käypää arvoa ei ole esitetty taulukossa, jos se ei merkittävästi poikkea tasearvosta.

2014

Milj. e	Myytäviksi olevat sijoitukset	Lainat ja muut saamiset	Kaupan- käynti- tarkoi- tuksessa pidettävät	Johdanna- iset suojaus- lasken- nassa	Rahoitus- velat	Tase- arvo	Käypä arvo				Liite	
							Käypään arvoon	Jaksotet- tuun hankinta- menoon	Käypään arvoon	Käypään arvoon		Jaksotet- tuun hankinta- menoon
Arvostusperiaate												
Pitkäaikaiset rahoitusvarat												
Myytäviksi olevat sijoitukset	1,3					1,3	0,6		0,7	1,3		14
Myyntisaamiset ja muut saamiset		0,8				0,8						15
Lyhytaikaiset rahoitusvarat												
Myyntisaamiset ja muut saamiset		569,1				569,1						18
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)			0,4			0,4		0,4		0,4		18, 26
Rahavarat		98,8				98,8						19
Yhteensä	1,3	668,6	0,4			670,4	0,6	0,4	0,7	1,8		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat												
Lainat rahoituslaitoksilta						88,1	88,1		89,6		89,6	24
Eläkelainat						6,0	6,0		6,0		6,0	24
Muut lainat						0,5	0,5		0,5		0,5	24
Rahoitusleasingvelat						0,9	0,9		1,0		1,0	24
Ostovelat ja muut velat						0,2	0,2					25
Lyhytaikaiset rahoitusvelat												
Lainat rahoituslaitoksilta						50,1	50,1					24
Eläkelainat						2,0	2,0					24
Muut lainat						0,8	0,8					24
Rahoitusleasingvelat						0,6	0,6					24
Ostovelat ja muut velat						418,1	418,1					25
Johdannaissopimukset (suojauslaskennassa)				0,0		0,0		0,0		0,0		25, 26
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)			0,6			0,6		0,6		0,6		25, 26
Yhteensä			0,6	0,0		567,2	567,9		97,7		97,7	

2013

Milj. e	Myytäviksi olevat sijoitukset	Lainat ja muut saamiset	Kaupan- käynti- tarkoi- tuksessa pidettävät	Johdan- naiset suojaus- lasken- nassa	Rahoitus- velat	Tase- arvo	Käypä arvo			Liite	
							Käypään arvoon	Jaksotet- tuun hankinta- menoon	Käypään arvoon		Käypään arvoon
Arvostusperiaate											
Pitkäaikaiset rahoitusvarat											
Myytäviksi olevat sijoitukset	2,0					2,0	0,6		1,4	2,0	14
Myyntisaamiset ja muut saamiset		0,2				0,2					15
Lyhytaikaiset rahoitusvarat											
Myyntisaamiset ja muut saamiset		656,9				656,9					18
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)			0,1			0,1		0,1		0,1	18, 26
Rahavarat		133,3				133,3					19
Yhteensä	2,0	790,4	0,1			792,6	0,6	0,1	1,4	2,1	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat											
Lainat rahoituslaitoksilta					138,1	138,1		139,5		139,5	24
Eläkelainat					8,0	8,0		7,7		7,7	24
Muut lainat					1,2	1,2		1,2		1,2	24
Rahoitusleasingvelat					1,2	1,2		1,3		1,3	24
Ostovelat ja muut velat					0,2	0,2					25
Lyhytaikaiset rahoitusvelat											
Lainat rahoituslaitoksilta					68,3	68,3					24
Eläkelainat					2,0	2,0					24
Muut lainat					0,4	0,4					24
Rahoitusleasingvelat					0,5	0,5					24
Ostovelat ja muut velat					463,7	463,7					25
Johdannaissopimukset (suojauslaskennassa)				0,1		0,1		0,1		0,1	25, 26
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)			0,8			0,8		0,8		0,8	25, 26
Yhteensä			0,8	0,1	683,7	684,5		150,6		150,6	

Käypien arvojen määrittäminen

Käypien arvojen määrittäminen menetelmät ja yhtiökohtaiset estimaatit:

a) Rahoituserät tasolla 1

Tasolle 1 luokiteltujen rahoituserien käypäarvo perustuu täysin samanlaisten omaisuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla arvostuspäivänä. Markkinoita pidetään toimivina, jos noteeratut hinnat ovat säännöllisesti saatavilla pörsissä. Noteeratut hinnat ovat ostohintoja (bid price) Taso 1 sisältää pääasiassa rahastoja ja OMXH listattuja osakkeita.

b) Rahoituserät tasolla 2

Rahoituserät, joille ei ole noteerattua hintaa toimivilla markkinoilla (esimerkiksi OTC-johdannaiset) on arvostettu käyttämällä arvostusmenetelmiä. Arvostusmenetelmät maksimoivat markkinadata käytön, kun sitä on saatavilla ja yhtiökohtaisten estimaattien käyttö on mahdollisimman vähäistä. Jos kaikki merkittävät syöttötiedot käyvän arvon laskentaan on saatavilla markkinoilta, luokitellaan erä

tasolle 2. Tasolle 2 luokiteltujen johdannaissopimusten käyvät arvot on määritetty seuraavasti: Valuutta- ja korkoterminisopimusten käyvät arvot on määritetty käyttäen tilinpäätöspäivän noteerattuja termiinkursseja. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvon perusteella. Pitkäaikaisten lainojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttaus-korkona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa ulkoista lainaa tilinpäätöshetkellä ja se muodostuu riskittömästä markkinakorosta, johon on lisätty yritysکوhtainen, maturiteetin mukainen riskipremio 0,75–4,50 % p.a (0,75–4,50 % vuonna 2013).

c) Rahoituserät tasolla 3

Jos yksi tai useampi omaisuserää tai velkaa koskevat syöttötieto ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon, luokitellaan rahoituserä tasolle 3. Tasolle 3 luokitellut myytävissä olevat sijoitukset ovat noteeraamattomia osakkeita ja ne on arvostettu hankintahintaan vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla tai meklarilta saatuihin hintoihin, koska niiden käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä.

Tarkastelujakson aikana ei ole tapahtunut siirtoja käyvän arvon hierarkian eri tasojen välillä.

Muutokset tasolle 3 luokitelluissa erissä on esitetty seuraavassa taulukossa:

Milj. e	Varat 2014	Velat 2014	Varat 2013	Velat 2013
Avaava tasearvo	1,4		1,9	
Siirrot tasoon / tasolta 3				
Ostot ja myynnit			-0,1	
Tuloslaskelmaan kirjatut tuotot ja kulut				
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut tuotot ja kulut	-0,7		-0,3	
Päättävä tasearvo	0,7		1,4	

28. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Caverion-konserni altistuu liiketoiminnassaan maksuvalmiusriskille, luottoriskille sekä valuutta- ja korkoriskille. Caverionin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää sitä epävarmuutta, jota rahoitusmarkkinoiden muutokset aiheuttavat sen taloudelliseen tulokseen.

Caverion-konsernin hallitus on hyväksynyt konsernissa noudatettavan rahoituspolitiikan, jonka käytännön toteutuksesta vastaa Caverion-konsernin rahoitusosasto yhdessä liiketoimintayksiköiden kanssa. Liiketoimintayksiköissä ja tytäryhtiöissä rahoitusasioita hoitaa taloushenkilöstö ja operatiivinen johto. Konsernin rahoituspolitiikassa määritellään tehtäväalueittain vastuunjakorahoitusosaston ja liiketoimintayksikön välillä. Liiketoimintayksiköiden vastuulla on ollut toimittaa rahoitusosastolle ajantasaista ja täsmällistä informaatiota rahoitusasemasta, kassavirrasta ja valuuttapositiona, jotta on voitu varmistaa tehokas kassan-, rahoituksen-, likviditeetin ja riskienhallinta. Vastuunjaon lisäksi konsernin rahoituspolitiikassa määritellään pääperiaatteet ja toimintatavat rahoitusriskien hallinnalle, kassanhallinnalle sekä rahoitukseen liittyville erityisalueille, kuten kaupallisille takauksille, rahoittajasuhteille ja asiakasrahoitukselle.

Korkoriskien hallinta

Caverionilla on kassavaroihin liittyviä korollisia saamisia, mutta muutoin sen tuotot ja liiketoiminnan rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen muutoksista.

Caverionin rahavirran korkoriski aiheutuu pääasiassa lyhyt- ja pitkäaikaisista lainoista ja niitä suojaavista johdannaisista. Vaihtuvakorkoiset lainat altistavat Caverionin rahavirran korkoriskille, jolta suojaudutaan korkojohdannaisilla. Korkoriskien hallinnaksi on Caverion-konsernin hallitus määritellyt pitkäaikaisille lainoille ja niitä suojaaville korkojohdannaisille keskimääräiselle korkosidonnaisuusajalle tavoitteeksi 12 kuukautta. Konsernin nettovelan (pois lukien kassa) keskimääräinen korkosidonnaisuusaika tarkasteluhetkellä oli 3,9 kuukautta.

Korkojohdannaisilla on suojattu vaihtuvakorkoisen, kuuden kuukauden Euriboriin sidotun, nimellisarvoltaan 20 milj. euron (20 milj. euron vuonna 2013) määräisen lainan pääoman koron uudelleenmäärittelyyn liittyvää riskiä. Suojattavat rahavirrat toteutuvat seuraavalla tilikaudella. Korkoriskien suojaamisessa noudatetaan suojauslaskentaa (liitteet 26 ja 27). Suojaus on todettu tehokkaaksi ja korkojohdannaisen käyvän arvon muutos on kirjattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden mukaisesti oman pääoman arvomuutosrahastoon. Koronvaihtosopimuksen käypä arvo on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvon perusteella.

Koko lainasalkun efektiivisten korkojen painotettu keskiarvo suojausten jälkeen oli 2,13 % vuonna 2014 (2,31 % vuonna 2013). Korkojohdannaiset nostavat koko lainasalkun efektiivisten korkojen painotettua keskiarvoa 0,02 prosenttiyksiköllä vuonna 2014 (nostavat 0,03 prosenttiyksiköllä vuonna 2013). Kiinteäkorkoiset lainat muodostavat suojausten jälkeen noin 21 prosenttia konsernin korollisen velan määrästä.

Keskimääräisen korkosidonnaisuusajan tavoitteiden toteutumisen lisäksi Caverion-konsernin johto seuraa kuukausittain korkotason mahdollisen muutoksen vaikutusta Caverion-konsernin taloudelliseen tulokseen. Seurannan kohteena on yhden prosenttiyksikön korkomuutoksen vaikutus vuosittaisiin nettokorkokuluihin. Muutoksen vaikutus Caverionin vuosittaisiin nettokorkokuluihin olisi ollut 0,1 milj. euroa vuonna 2014 (0,7 milj. euroa vuonna 2013) verovaikutus huomioiden.

Korollisen nettovelan lisäksi Caverion-konsernin sisäisiin lainoihin liittyvät valuuttatermiinit altistavat konsernin tuloksen korkoriskille. Caverionin ulkoiset lainat ovat olleet pääosin euro-määräisiä, mutta tytäryhtiöiden rahoitus on hoidettu kunkin yhtiön toimintavaluutassa. Caverion altistuu konsernin eri toimintavaluuttojen korkoriskille suojautuessaan tytäryhtiöille annettavien valuuttamääräisten lainojen kurssiriskiltä valuuttatermiineillä. Terminoidessaan valuuttamääräisiä saamisia emoyhtiö saa tai maksaa termiinisolimuksen ehtojen mukaisesti valuuttojen ja euron korkojen välisen korkoeron. Tilinpäätöshetkellä Caverion-konsernissa ei ollut merkittäviä valuuttamääräisiä sisäisiä lainoja.

Yhden prosenttiyksikön korkomuutoksen vaikutus konsernin taseeseen olisi ollut vähäinen vuonna 2014 (0,4 milj. euroa vuonna 2013) verovaikutus huomioiden tilinpäätöshetkellä. Tällainen korkotason muutos olisi vaikuttanut suojauslaskennassa olevien korkojohdannaisien arvostukseen oman pääoman arvomuutosrahastossa.

Luotto- ja vastapuoliriski

Caverionin luottoriski liittyy asiakkaisiin, joilta on avoimia saatavia tai joiden kanssa on solmittu pitkäaikaisoppimuksia sekä rahavarojen ja johdannaisoppimusten vastapuoliin. Caverion-konsernin rahoitusosasto on vastannut rahavarojen ja johdannaisoppimusten vastapuoliriskistä. Liiketoiminnan eriin, kuten myyntisaamisiin, liitetyistä luottoriskistä on vastannut Caverion-konsernin yhtiöt. Asiakaskunta ja sopimusten luonne Caverionin eri liiketoimintasegmenteillä on erilainen, ja asiakaskohtaista luottoriskiä on hallinnoinut segmenttien talousosastot yhdessä liiketoimintayksiköidensä kanssa.

Rahoitusinstrumenttien vastapuolten valinta on perustunut Caverion-konsernin johdon arvioon niiden luotettavuudesta. Caverion-konsernin hallitus on hyväksynyt Caverion-konsernin käyttämät pääpankit sekä lyhytaikaisten sijoitusten ja johdannaisinstrumenttien vastapuolet ja limiitit. Caverionin rahoituspolitiikan mukaisesti tehdään lyhytaikaisia, likviditeetin hallintaan liittyviä sijoituksia. Rahavaroista tai johdannaisista ei ole tilikaudella syntynyt luottotappioita. Caverion-konsernin johto ei odota taseen rahoitusvarojen tai johdannaisien vastapuolista aiheutuvan luottotappioita.

Liiketoiminnan luottoriskin hallinnan välineinä ovat esimerkiksi ennakkomaksujen vastaanotto ja projektien etupainotteiset maksuohjelmat, maksuntakaukset ja asiakkaiden taustatietojen

perusteellinen selvitys. Valtaosa Caverion-konsernin liiketoiminnasta perustuu vakiintuneisiin, luotettaviin asiakassuhteisiin ja alalla yleisesti noudatettaviin sopimusehtoihin. Laskujen maksuaika on pääsääntöisesti 14–45 päivää. Uusien asiakkaiden tausta selvitetään perusteellisesti mm. hankkimalla luottotiedot. Harkinnan mukaan asiakkailta edellytetään takauksen antamista maksun vakuudeksi ja asiakkaiden maksukäyttäytymistä seurataan aktiivisesti. Caverion-konsernilla ei ole ollut merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska asiakaskunta on laaja ja maantieteellisesti konsernin toimintamaihin jakautunut.

Luottotappiot ja arvonalennukset olivat 1,7 milj. euroa tilikaudella 2014 ja 0,9 milj. euroa tilikaudella 2013. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31. 12. 2014.

Myyntisaamisten ikäjakauma 31. 12. 2014

Milj. e	Tasearvo	Alaskirjatut	Brutto
Erääntymättömät ¹⁾	263,0	-0,1	263,0
1–90 päivää	42,7	-0,1	42,8
91–180 päivää	5,8	-0,9	6,7
181–360 päivää	18,8	-1,0	19,7
yli 360 päivää	16,3	-5,0	21,3
Yhteensä	346,5	-7,0	353,6

Myyntisaamisten ikäjakauma 31. 12. 2013

Milj. e	Tasearvo	Alaskirjatut	Brutto
Erääntymättömät ¹⁾	286,4	-0,2	286,6
1–90 päivää	56,4	-0,3	56,7
91–180 päivää	8,9	-0,5	9,4
181–360 päivää	8,5	-1,3	9,8
yli 360 päivää	18,2	-9,2	27,5
Yhteensä	378,5	-11,5	390,0

¹⁾ Erääntymättömiin asiakkailta laskutettuihin myyntisaamisiin ei sisälly olennaisia uudelleen neuvoteltuja saamisia. Lisätietoja myyntisaamisista on esitetty liitetiedossa 18.

Rahoitusvarojen ja -velkojen netottaminen

Seuraavia rahoitusvaroja ja -velkoja koskee netotus, toimeenpantavissa oleva päänetotussopimus tai vastaavanlainen sopimus.

Milj. e	Bruttomäärä esitetty tasessa	Määrät, joita ei ole netotettu	Nettomäärä
Varat 31. 12. 2014			
Johdannaissaamiset	0,4	-0,1	0,3
Yhteensä	0,4	-0,1	0,3

Velat 31. 12. 2014			
Johdannaisvelat	0,6	-0,1	0,5
Yhteensä	0,6	-0,1	0,5

Milj. e	Bruttomäärä esitetty tasessa	Määrät, joita ei ole netotettu	Nettomäärä
Varat 31. 12. 2013			
Johdannaissaamiset	0,1	-0,1	0,0
Yhteensä	0,1	-0,1	0,0

Velat 31. 12. 2013			
Johdannaisvelat	0,9	-0,1	0,8
Yhteensä	0,9	-0,1	0,8

Rahoitusvarat ja -velat, joita koskee toimeenpantavissa oleva päänetotussopimus tai vastaavanlainen sopimus on esitetty bruttona. Joissain tapauksissa esimerkiksi toisen osapuolen konkurssissa, kaikki sopimuksen alaiset transaktiot päättyisivät ja

ne netotettaisiin. Päänetotussopimukset eivät täytä netottamisen vaatimuksia tilinpäätöksessä. Tämä johtuu siitä, ettei konsernilla ole tilinpäätöshetkellä oikeutta netottamiseen. Oikeus netottamiseen on voimassa vain maksuhäiriön tai konkurssin tapahtuessa.

Muissa rahoitusvaroissa ja -veloissa esimerkiksi myyntisaamisissa tai ostovelouksissa ei ole sopimuksiin perustuvia netotettavia eriä tilinpäätöshetkellä.

Maksuvalmiusriski

Caverion-konsernissa arvioidaan ja seurataan jatkuvasti liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta Caverion-konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi, erääntyvien lainojen takaisinmaksuun ja vuosittaisten osinkojen maksuun. Rahoitustarpeen arvioiminen on perustunut vuoden välein tehtävään budjettiin, kuukausittain tehtävään rahoitusennusteeseen sekä lyhytaikaiseen, ajantasaiseen kassasuunnitteluun. Caverion-konsernin rahoitusosasto vastaa rahoituksen riittävydestä, erilaisten rahoituslähteiden käytettävyydestä ja ulkoisten lainojen hallitusta erääntymisprofiilista. Noin 93 prosenttia lainoista on hankittu pankeilta ja muilta rahoituslaitoksilta ja noin 5 prosenttia vakuutusyhtiöiltä.

Konsernin korollisen velan määrä oli joulukuun lopussa 149,0 milj. euroa (219,8 milj. euroa vuonna 2013). Yhteensä 53,5 milj. euroa korollista velkaa erääntyy maksettavaksi seuraavan 12 kuukauden aikana.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) suhdeluukuun.

Caverion-konserni käyttää maksuvalmiusriskin hallinnan välineinä kassavaroja, luotollisia konsernitilejä, rahoitusliimitejä sekä yritystodistuksia. Caverionin rahavarat olivat joulukuun lopussa 98,8 milj. euroa (133,3 milj. euroa vuonna 2013). Lisäksi Caverionilla on nostamattomia tililimiittisopimuksia 19 milj. euroa ja sitovia nostamattomia rahoitusliimittisopimuksia 60 milj. euroa. Sitovat rahoitusliimittisopimukset ovat voimassa kesäkuuhun 2016 asti.

Caverion-konsernin rahoitusosasto hoitaa keskitetysti konsernin varainhallinnan ja -hankinnan. Keskitetyllä kassanhallinnalla optimoidaan likvidien varojen käyttö konsernin eri yksiköiden välillä.

Seuraava taulukko kuvaa rahoitusvelkojen ja korkojen sopimukseen perustuvaa erääntymistä. Luvut ovat diskonttaamattomia. Vaihtuvakorkoisten lainojen ja korkojohdannaisten tulevat korkovirrat perustuvat 31. 12. 2014 (31. 12. 2013) voimassa olleeseen korkoon. Valuuttamääräisten lainojen kassavirrat on käännetty euroiksi tilinpäätöskursseihin. Valuuttajohdannaisten valuuttamääräiset kassavirrat on käännetty euroiksi forward-kursseihin.

Rahoitusvelkojen ja korkojen erääntymisen analyysi 31. 12. 2014 sopimuksiin perustuen

Milj. e	2015	2016	2017	2018	2019	2020-	Yhteensä	Liite
Rahalaitoslainat	52,7	89,4					142,1	24, 27
Eläkelainat	2,1	2,1	2,1	2,0			8,3	24, 27
Rahoitusleasingvelat	0,6	0,6	0,1	0,1	0,0		1,4	24, 27
Muut rahoitusvelat	0,8	0,5					1,3	24, 27
Ostovelat ja muut velat	418,1						418,1	25, 27
Korkojohdannaiset								
suojauslaskennassa	0,0						0,0	25, 26, 27
Valuuttajohdannaiset	0,2	0,0					0,2	25, 26, 27

Rahoitusvelkojen ja korkojen erääntymisen analyysi 31. 12. 2013 sopimuksiin perustuen

Milj. e	2014	2015	2016	2017	2018	2019-	Yhteensä	Liite
Rahalaitoslainat	72,6	53,0	89,5				215,0	24, 27
Eläkelainat	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0		10,4	24, 27
Rahoitusleasingvelat	0,5	0,6	0,4	0,1	0,1		1,7	24, 27
Muut rahoitusvelat	0,4	0,7	0,5		0,1		1,7	24, 27
Ostovelat ja muut velat	463,7						463,7	25, 27
Korkojohdannaiset								
suojauslaskennassa	0,1	0,0					0,1	25, 26, 27
Valuuttajohdannaiset	0,7						0,7	25, 26, 27

Valuuttariski

Caverion-konserni toimii kansainvälisesti ja altistuu toimintamaidensa valuutoista aiheutuville riskeille. Valuuttakurssiriski syntyy pääasiassa taseeseen merkityistä varoista ja veloista sekä ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehdyistä nettosijoituksista. Myös tytäryhtiöiden kaupallisista sopimuksista aiheutuu valuuttakurssiriskiä, joskin sopimukset tehdään pääasiassa yksiköiden omassa toimintavaluutassa.

Valuuttakurssiriskin hallinnan tavoitteena Caverionissa on pienentää sitä epävarmuutta, jota muutokset valuuttakursseissa aiheuttavat kassavirtojen sekä liiketoiminnallisten saamisten ja velkojen arvostusten kautta tulokseen. Caverion-konsernin hallituksen päätöksellä ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjä nettosijoituksia ei ole suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

Muut kuin euromääräiset nettosijoitukset tilinpäätöshetkellä

Milj. e	2014 Nettosijoitus	2013 Nettosijoitus
SEK	52,6	52,1
NOK	-1,5	0,4
DKK	9,0	9,5
Muut valuutat	4,1	11,4

Nettosijoituksella tarkoitetaan tässä yhteydessä ulkomaisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa lisättynä pysyväksi nettosijoitukseksi katsotuilla lainoilla. Nettosijoitukseksi ei katsota tytäryhtiöiden taseessa mahdollisesti olevaa liikearvoa.

Caverion-konsernin rahoituspolitiikan periaatteiden mukaisesti kaikki konserniyhtiöt ovat olleet vastuussa valuuttamääräiseen kassavirtaansa liittyvän valuuttakurssiriskin tunnistamisesta ja suojaamisesta. Kaikki sitoviin sopimukseen perustuvat erät, jotka ylittävät 0,2 milj. euroa, on suojattava. Suojaukset tehdään sisäisillä transaktioilla, joiden vastapuolena on Caverion-konsernin rahoitusosasto, joka suojaa konsernin nettoposition ja tekee kaikki ulkoisten vastapuolien kanssa tehtävät suojaukset. Valuuttakurssin suojauksissa ei noudateta suojauslaskentaa, joten johdannaisten arvonmuutokset kirjataan tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden mukaisesti tulokseen. Vuonna 2014 merkittävien kaupallisiin sopimukseen ja niiden suojaukseen liittyvä valuutta oli Ruotsin kruunu. Caverion-konsernissa euron viiden prosenttiyksikön vahvistumisella Ruotsin kruunuun nähden olisi tilinpäätöshetkellä termiinien

arvostuksesta aiheutunut kurssivoitto 0,1 milj. euroa verovaikutus huomioiden.

Lukuun ottamatta kaupallisiin sopimukseen liittyvien johdannaisten aiheuttamaa kurssieroja euron heikentymisellä tai vahvistumisella ei olisi translaatoriskiä lukuun ottamatta ollut olennaista vaikutusta Caverion-konsernin tulokseen. Herkkyyksianalysissä on otettu huomioon sekä sisäisiin että ulkoihin lainoihin ja saamiin liittyvän kurssiriskin suojaamiseksi tehdyt valuuttajohdannaiset, jotka netottavat valuuttakurssimuutosten vaikutuksia.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on ylläpitää optimaalista pääomarakennetta, saavuttaa mahdollisimman korkea sitoutuneen pääoman tuotto sekä minimoida pääoman kustannukset konsernin rahoituspolitiikassa määriteltyjen periaatteiden ja limiittien puitteissa. Pääomarakenteeseen vaikutetaan ensisijaisesti ohjaamalla investointeja ja liiketoimintaan sitoutuvan käyttöpääoman määrää.

29. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. e	2014	2013
Yhden vuoden kuluessa	56,2	61,5
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	101,4	114,3
Yli viiden vuoden kuluttua	31,5	34,5
Yhteensä	189,1	210,4

Tuloslaskelmaan sisältyy ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettuja vuokramenoja 63,1 (60,6) milj. euroa.

Konserni on vuokrannut käyttämänsä toimitilat. Toimitilojen vuokrasopimukset kestävät enimmillään 9 vuotta. Useimmiten

sopimukseen sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Toimitilasopimusten indeksi-, uudistamis- ja muut ehdot poikkeavat toisistaan. Muu vuokrasopimusvastuu sisältää myös konsernin työsuhdeautojen leasingosopimusten vastuut, joiden pääasiallinen kesto on neljä vuotta.

30. VASTUUSITOUKSET

Milj. e	2014	2013
Annetut takaukset osakkuusyriyten puolesta	0,2	0,2
Muut vastuusitoumukset		
Muut vastuut	0,2	0,2

Konsernin emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä sitoumusten vakuudeksi takauksia. Näiden takausten yhteismäärä 31.12.2014 oli 502,8 (468,1) milj. euroa.

Konserni yhtiöillä on vireillä oikeudenkäyntejä, jotka liittyvät normaaliin liiketoimintaan. Oikeudenkäyntien lopputulosta on vaikea ennustaa, mutta varaus perustuen parhaaseen arvioon lopputuloksesta on kirjattu niissä tapauksissa, joissa sen on katsottu olevan tarpeen. Konsernin johdon käsityksen mukaan oikeudenkäynnillä ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Täten YIT Oyj:n osittaisjakautumisen seurauksena perustetulle Caverion Oyj:lle syntyi yhtiölle jakautumisessa allokoidun netto-omaisuuden määrään asti

niin sanottu toissijainen vastuu ennen jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiä syntyneistä YIT Oyj:lle jakautumisen jälkeen jääneistä veloista. YIT Oyj:n merkittävimpien rahoitusvelkojen velkojat pois lukien sen liikkeeseen laskemien tiettyjen vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjalainojen haltijat luopuivat oikeudestaan vaatia Caverion Oyj:ltä suoritusta toissijaisen vastuun nojalla. YIT Oyj:n tällaisten vaihtuvakorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvo 31.12.2014 oli 10,8 (94,6) milj. euroa ja niistä eräänny 5,4 milj. euroa vuonna 2015 ja 5,4 milj. euroa vuonna 2016. Lisäksi Caverion Oyj:llä on toissijainen vastuu YIT Oyj:n ennen jakautumista myöntämistä, YIT Oyj:lle jakautumisen jälkeen jääneistä konsernitakauksista. Näiden konsernitakausten määrä joulukuun lopussa oli 359,9 (389,1) milj. euroa.

31. TYTÄRYRITYKSET

Nimi	Kotipaikka	Omistusosuus, %
Caverion Oyj:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
Caverion Suomi Oy	Helsinki	100,00
Caverion GmbH	München	100,00
Caverion Industria Oy	Vantaa	100,00
Caverion Sverige AB	Solna	100,00
Caverion Norge AS	Oslo	100,00
Caverion Danmark A/S	Fredericia	100,00
Caverion Österreich GmbH	Wien	100,00
Caverion Emerging Markets Oy	Helsinki	100,00
Caverion Internal Services AB	Solna	100,00
Caverion Emerging Markets Oy:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
Caverion Eesti AS	Tallinna	100,00
Caverion Latvija SIA	Riika	100,00
UAB Caverion Lietuva	Vilna	100,00
Caverion Huber Invest Oy	Helsinki	100,00
Caverion Česká republika s.r.o	Praha	100,00
Caverion Polska Sp.z.o.o.	Varsova	100,00
SC Caverion Building Services S.R.L	Sibiu	100,00
Caverion Asia PTE	Singapore	85,00
Caverion Malaysia	Butterworth	99,00
Caverion GmbH:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
Caverion Deutschland GmbH	München	100,00
Duatec GmbH	München	100,00
OOO Kaverion Geboidetehnik Rus	Moskova	100,00
Caverion Sverige AB:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
MISAB Sprinkler & VVS AB	Solna	100,00
Caverion Huber Invest Oy:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
ZAO Caverion St. Petersburg	Pietari	100,00
OOO Caverion Elmek	Moskova	100,00
Caverion Industria Oy:n omistamat tytäryhtiöosakkeet		
Teollisuus Invest Oy	Helsinki	100,00
OOO Peter Industry Service	Pietari	100,00
Oy Botnia Mill Service Ab ¹⁾	Kemi	49,83
Kiinteistö Oy Leppävirran Teollisuustalotie 1	Leppävirta	60,00

¹⁾ Oy Botnia Mill Service Ab yhdistellään tytäryhtiönä Caverion-konsernin osakassopimuksen mukaisen määräysvallan perusteella.

Caverionilla ei ole tytäryrityksiä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus konsernin näkemyksen mukaan.

32. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Milj. e	2014	2013 *
Tavaroiden ja palveluiden myynnit osakkuusyhtiöille	1,3	1,2
Tavaroiden ja palveluiden ostot johdon vaikutusvaltaisyhteisöltä		0,1
Myynti- ja muut saamiset muulta lähipiiriltä		0,1
Tavaroiden ja palveluiden myynnit YIT-konsernille ¹⁾		26,0
Tavaroiden ja palveluiden ostot YIT-konsernilta ²⁾		12,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset YIT-konsernilta		5,2
Ostovelat ja muut velat YIT-konsernille		3,4

* Lähipiiritapahtumina on käsitelty aikaisemmin YIT-konsernissa sisäisinä erinä käsitellyt saamiset, velat ja liiketapahtumat muiden YIT-konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa ajanjaksolta ennen osittaisjakautumista 30.6.2013.

¹⁾ Tavaroiden ja palveluiden myynnit muodostuvat Caverionin tarjoamista kiinteistöteknisistä palveluista YIT-konsernille vuonna 2013 ennen osittaisjakautumista 30.6.2013.

²⁾ Tavaroiden ja palveluiden ostot koskevat Caverionin ostamia IT-palveluita sekä toimitilojen vuokratuloja YIT-konsernilta vuonna 2013 ennen osittaisjakautumista 30.6.2013.

Myynti muulle lähipiirille tapahtuu markkinahintaan.

Johdon työsuhde-etuudet ¹⁾

Johtoon kuuluviin avainhenkilöihin luetaan Caverionin hallituksen jäsenet ja johtoryhmä. Johtoon kuuluville avainhenkilöille näiden työsuorituksesta maksettu kompensatio koostuu seuraavista eristä:

Milj. e	2014	2013 *
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	4,7	3,7
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,2	
Irtisanomisen yhteydessä suoritettut etuudet		
Osakeperusteiset maksut ¹⁾		0,7
Yhteensä	4,8	4,4

* Johdon työsuhde-etuudet 30.6.2013 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta sisältävät Caverioniin siirtyneiden henkilöihin perustuvan laskennallisen osuuden YIT:n toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja konsernin johtoryhmän sekä YIT:n hallituksen etuuksista.

¹⁾ Luovutettujen osakkeiden arvo, niihin liittyvä varainsiirtovero sekä rahapalkkio.

Tiedot osakepalkitsemisesta on esitetty liitteessä 21. Osakeperusteiset maksut.

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot

Milj. e	2014	2013 *
Toimitusjohtaja		
Strand Fredrik, toimitusjohtaja 1.4.2014 alkaen	0,4	–
Pitkäkoski Juhani, toimitusjohtaja 30.6.2013–31.3.2014	0,4	0,4
Yhteensä	0,7	0,4
Hallituksen jäsenet		
Ehrnrooth Henrik, hallituksen puheenjohtaja	0,1	0,0
Hyvönen Anna	0,1	0,0
Lehtoranta Ari	0,1	0,0
Lindqvist Eva	0,1	0,0
Rosenlew Michael	0,1	0,0
Yhteensä	0,3	0,2

* Ajalta 30.6.–31.12.2013.

Eläkejärjestelyt ja eläkeikä

Toimitusjohtajalla on maksuperusteinen lisäeläke, jonka kustannus vuonna 2014 oli 0,1 milj. euroa. Muilla johtoryhmän jäsenillä ei ole ylimääräisiä lisäeläkejärjestelmiä.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 65 vuotta. Muiden johtoryhmän jäsenten eläkeikä on lakisääteinen.

Irtisanomiskorvaus

Toimitusjohtajan toimisopimuksen mukainen irtisanomis-aika on kuusi kuukautta. Mikäli yhtiö irtisanoo sopimuksen,

toimitusjohtajalle maksetaan lisäksi 12 kuukauden palkkaa vastaava erillinen korvaus.

Lainat lähipiirille

Konsernilla ei ole lainoja lähipiirille.

Oman pääoman tapahtumat

Oman pääoman ehtoiset liiketoimet YIT-konsernin kanssa ennen osittaisjakautumista on esitetty oman pääoman muutoslaskelmasssa.

33. LIIKEVAIHDON JA PITKÄAIKAISTEN VAROJEN JAKAUTUMINEN

Caverion muutti segmenttiraportointiaan 1. 1. 2014 alkaen vastaamaan paremmin yhtiön uutta johtamisrakennetta ja liiketoiminta-alueita. Maantieteellisiin alueisiin perustuvat segmentit (Pohjois-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut sekä Keski-Euroopan kiinteistötekniiset palvelut) korvattiin yhdellä toimintasegmentillä.

Liikevaihdon ja pitkäaikaisten varojen maantieteellinen jakauma

Milj. e	2014 Tuotot ulkoisilta asiakkailta	2014 Pitkäaikaiset varat	2013 Tuotot ulkoisilta asiakkailta	2013 Pitkäaikaiset varat
Ruotsi	610,5	53,9	702,5	55,9
Suomi	500,6	137,0	518,6	131,7
Norja	454,7	84,3	497,5	91,3
Saksa	474,7	101,6	436,2	98,6
Itävalta	139,4	20,4	147,2	20,0
Tanska	119,3	10,8	131,7	10,4
Muut maat	107,3	4,9	109,9	4,2
Konserni yhteensä	2 406,6	412,8	2 543,6	412,1

Liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan ja pitkäaikaiset varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

Liikevaihto liiketoiminnoittain

Milj. e	2014	%	2013	%
Huolto- ja kunnossapito	1 297,0	54	1 409,3	55
Projektit	1 109,5	46	1 134,3	45
Konserni yhteensä	2 406,6	100	2 543,6	100

Liikevaihto asiakkaittain

Caverionin asiakaskunta koostuu laajasta määrästä asiakkaita useilla maantieteellisillä alueilla ja yhdenkään asiakkaan liikevaihto ei edusta merkittävää osaa Caverionin liikevaihdosta.

34. TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Caverion myi liiketoimintansa Romaniassa toimivalle johdolle katsauskauden jälkeen tammikuussa 2015. Liiketoimintojen myynnillä ei ole olennaista vaikutusta Caverion-konsernin taloudelliseen asemaan ja tulokseen.

Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS

Euroa		Liite 1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Liiketoiminnan muut tuotot	1	25 054 501,63	10 211 643,11
Henkilöstökulut	2	-8 902 409,32	-4 931 260,76
Poistot ja arvonalentumiset	3	-1 605 767,48	-780 741,14
Liiketoiminnan muut kulut	4	-21 312 224,79	-8 915 589,42
LIIKETAPPIO		-6 765 899,96	-4 415 948,21
Rahoitustuotot ja -kulut	5	13 236 974,07	-854 789,22
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		6 471 074,11	-5 270 737,43
Satunnaiset erät	6	16 350 000,00	10 300 000,00
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSERIÄ JA VEROJA		22 821 074,11	5 029 262,57
Tilinpäätössiirrot	7	-536 853,65	-8 250,76
Tuloverot	8	-980 401,49	-1 233 358,00
TILIKAUDEN VOITTO		21 303 818,97	3 787 653,81

Emoyhtiön tase, FAS

Euroa	Liite	31.12.2014	31.12.2013
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	4 580 909,95	4 550 804,14
Aineelliset hyödykkeet	9	5 206 603,75	3 701 951,79
Sijoitukset	10	391 582 569,52	341 743 630,29
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		401 370 083,22	349 996 386,22
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Pitkäaikaiset saamiset	11	60 001 100,00	80 003 260,00
Lyhytaikaiset saamiset	12	43 723 686,64	55 810 813,07
Rahat ja pankkisaamiset		82 371 475,40	117 096 146,03
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		186 096 262,04	252 910 219,10
VASTAAVAA YHTEENSÄ		587 466 345,26	602 906 605,32
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
	13		
Osakepääoma		1 000 000,00	1 000 000,00
Edellisten tilikausien voitto		130 316 296,43	154 158 542,72
Tilikauden voitto		21 303 818,97	3 787 653,81
Käyvän arvon rahasto		-4 079,27	
Omat osakkeet		-3 203 487,39	-13 458,95
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		149 412 548,74	158 932 737,58
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	14	545 104,41	8 250,76
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	16	94 424 284,27	146 660 159,45
Lyhytaikainen vieras pääoma	17	343 084 407,84	297 305 457,53
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		437 508 692,11	443 965 616,98
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		587 466 345,26	602 906 605,32

Emoyhtiön rahoituslaskelma, FAS

Euroa

1.1.2014–31.12.2014 30.6.2013–31.12.2013

Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä	6 471 074,11	-5 270 737,43
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 605 767,48	780 741,14
Tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-3 288 123,05	
Rahoitustuotot ja -kulut	-13 236 974,07	854 789,22
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-8 448 255,53	-3 635 207,07
Käyttö pääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten muutos	-13 220 662,24	11 651 602,11
Pitkäaikaisten korottomien liikesaamisten muutos	2 160,00	-2 160,00
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	123 415,65	-10 322 392,52
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-21 543 342,12	-2 308 157,48
Liiketoiminnan rahavirta		
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-14 737 879,49	-9 709 876,99
Saadut osingot	14 132 044,45	
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	12 678 691,52	8 382 288,15
Maksetut välittömät verot	-2 243 472,72	
Liiketoiminnan rahavirta	-11 713 958,36	-3 635 746,32
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-3 140 525,25	-1 685 711,15
Pitkäaikaisten lainasaamisten takaisinmaksut	20 000 000,00	
Lyhytaikaisten lainasaamisten muutos	29 303 479,23	-11 287 176,00
Tytäryhtiöosakkeiden hankinta	-53 110 816,18	
Tytäryhtiöosakkeiden myynti	6 560 000,00	
Investointien rahavirta	-387 862,20	-12 972 887,15
Rahoituksen rahavirta		
Omien osakkeiden hankinta	-3 172 965,90	
Saadut konserniavustukset	13 398 026,00	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-70 545 454,54	-15 000 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	65 327 444,47	111 593 466,66
Maksetut osingot	-27 629 900,10	
Rahoituksen rahavirta	-22 622 850,07	96 593 466,66
Rahavarojen muutos	-34 724 670,63	79 984 833,19
Rahavarat tilikauden alussa	117 096 146,03	
Jakautumisen yhteydessä siirtyneet rahavarat		37 111 279,04
Sulautumisen yhteydessä siirtyneet rahavarat		33,80
Rahavarat tilikauden lopussa	82 371 475,40	117 096 146,03

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Caverion Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädäntöön perustuvia laskentaperiaatteita noudattaen.

Ulkomaanrahan määräisten erien muuntaminen

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tilikauden aikana tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättymispäivänä ulkomaanrahan määräiset tase-erät arvostetaan Euroopan keskuspankin ilmoittamaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvona esitetään taseessa hankintameno vähennettynä kertyneillä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumisilla.

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan taloudellisen käytön perusteella tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.

Suunnitelman mukaiset pitoajat eri hyödykeryhmille ovat:

Aineettomat oikeudet	2–5 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	10 vuotta
Koneet ja laitteet	3 vuotta

Sijoitukset arvostetaan hankintahintaan.

Tuloutusperiaatteet

Emoyhtiön tuotot koostuvan emon tytäryhtiöille suorittamista palveluista. Palveluiden tuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa. Tuotot kirjataan, kun palvelut on suoritettu.

Vastaiset menot ja menetykset

Vastaiset menot ja menetykset, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen ja joiden toteutumista pidetään varmana tai todennäköisenä ja joita vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen, kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan asianomaiseen kulueraan. Kun niiden täsmällistä määrää tai toteutumisaikaa ei tiedetä, ne esitetään taseessa pakollisissa varauksissa.

Eläkemenojen jaksotus

Emoyhtiön eläketurva on kaikilta osin hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan.

Rahoitusomaisuuden arvostaminen

Korkojohdannaissopimuksiin perustuvat korkotuotot ja -kulut jaksotetaan sopimusajalle ja niillä oikaistaan suojattavan erän korkoja. Korko- ja valuuttajohdannaiset arvostetaan käypään arvoon.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaismuotoihin kuuluvia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainat ja muut saamiset ovat lyhytaikaisia, jos eräpäivä on enintään 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen, muutoin ne ovat pitkäaikaisia. Ne kirjataan hankintahintaan ja transaktiomenot jaksotetaan sopimusajalle kuluksi tuloslaskelmaan.

Myyntisaamiset ovat saamisia, jotka johtuvat asiakkaille tavantavomaisessa liiketoiminnassa myydyistä tuotteista tai tuotetuista palveluista. Myyntisaamiset ja muut saamiset ovat lyhytaikaisia, jos niiden eräpäivä on enintään 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen, muutoin ne ovat pitkäaikaisia.

Rahat ja pankkisaamiset muodostuvat käteisvaroista, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista sekä muista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen juoksu-aika on enintään kolme kuukautta.

Rahoitusvelat ja muut velat

Rahoitusvelat merkitään taseeseen selvityspäivänä ja ne kirjataan hankintahintaan ja transaktiomenot jaksotetaan sopimusajalle kuluksi tuloslaskelman rahoituskuluihin. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainalimiiteistä maksettavat palkkiot jaksotetaan kuluksi kyseisen limiitin voimassaoloajalle. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niihin liittyvät veloitteet sopimusten mukaan päättyvät tai siirtyvät pois.

Rahoitusvelat ovat lyhytaikaisia velkoja, kun jäljellä oleva maturiteetti on enintään 12 kuukautta, ja pitkäaikaisia velkoja, kun niiden maturiteetti on yli 12 kuukautta.

Ostovelat ovat maksuveloitteita, jotka ovat syntyneet tavarantoimittajilta tai palveluntuottajilta tavantavomaisessa liiketoiminnassa hankituista tavaroista tai palveluista. Ostovelat luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi, jos ne eräännyvät maksettaviksi yhden vuoden kuluessa. Muussa tapauksessa ne esitetään pitkäaikaisina velkoina. Ostovelat kirjataan alkuperäiseen hankintahintaan.

Johdannaisinstrumentit

Valuutta- ja korkoriskien suojaamiseksi tehdyt johdannaissopimukset on arvostettu käypään arvoon. Koron- ja valuuttavaihtosopimusten käyvät arvot on ilmoitettu liitteessä 19 Johdannaisinstrumentit.

Valuuttajohdannaisilla suojaudutaan ennakoitujen valuuttamääräisten rahavirtojen muutokselta sekä valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvonmuutoksilta. Valuuttajohdannaiset arvostetaan käypään arvoonsa tilinpäätöspäivän markkinatermiinikursilla, ja voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelman rahoitustuotoihin ja -kuluihin. Valuuttajohdannaiset eräännyvät vuoden 2015 aikana. Valuuttatermiineihin ei ole sovellettu suojauslaskentaa.

Korkojohdannaisilla suojaudutaan korkotason vaihtelun aiheuttamilta muutoksilta yhtiön tulokseen, taseeseen ja rahavirtaan. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvon perusteella. Emoyhtiö on soveltanut koronvaihtosopimuksiin suojauslaskentaa ja käsitellyt niitä rahavirran suojauksina. Korkojohdannaisopimuksiin ja suojauslaskentaan liittyviä laadintaperiaatteita kuvataan tarkemmin konsernin laadintaperiaateissa kohdassa: Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta.

Tuloverot

Tilikaudelle kuuluvat tuloverot jaksotetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan. Tilinpäätökseen ei ole kirjattu laskennallisia verovelkoja ja -saamisia.

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot

1. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Palvelutuotot	21 412,0	10 211,6
Myyntivoitot investoinneista	3 642,5	
Yhteensä	25 054,5	10 211,6

2. HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELIMIEN JÄSENIÄ KOSKEVAT TIEDOT

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	7 259,5	4 030,4
Eläkekulut	1 260,3	774,3
Muut henkilösivukulut	382,6	126,5
Yhteensä	8 902,4	4 931,3
Henkilöstö keskimäärin tilikaudella	70,0	85,0
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja	715,4	421,1
Hallituksen jäsenet	324,7	166,2
Yhteensä	1 040,1	587,3

3. POISTOT JA ARVONALENNUKSET

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Poistot aineettomista oikeuksista	1 538,9	747,3
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	16,1	8,0
Poistot koneista ja kalustosta	50,8	25,4
Yhteensä	1 605,8	780,7

4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Tilintarkastajille maksetut palkkiot		
PricewaterhouseCoopers		
Tilintarkastus	123,0	96,0
Verokonsultointi	11,0	1,0
Muut palvelut	578,0	21,0
Yhteensä	712,0	118,0

5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Osinkotuotot		
Konserniyhtiöiltä	14 132,0	
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Konserniyhtiöiltä	2 002,4	2 010,2
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Konserniyhtiöiltä	2 508,4	1 275,3
Muut tuotot muilta	215,5	97,3
Yhteensä	2 723,9	1 372,7
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Konserniyhtiöille	-467,6	-415,9
Korkokulut muille	-4 006,6	-2 404,4
Muut kulut muille	-965,0	-1 331,4
Yhteensä	-5 439,3	-4 151,7
Valuuttakurssivoitot	8 360,2	5 486,1
Valuuttajohdannaisten käyvän arvon jaksotus	365,0	-714,6
Valuuttakurssitappiot	-8 907,2	-4 857,3
Yhteensä	-182,1	-85,9
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	13 237,0	-854,8

6. SATUNNAISET ERÄT

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Saadut konserniavustukset	16 350,0	10 300,0

7. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	536,9	8,3

8. TULOVEROT

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	980,4	1 233,4
Yhteensä	980,4	1 233,4

Emoyhtiön taseen liitetiedot

9. PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1. 1.	5 298,1	
Jakautumisessa siirtyneet varat		3 461,1
Lisäykset	1 569,0	1 837,0
Vähennykset		
Hankintameno 31. 12.	6 867,1	5 298,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1. 1.	-747,3	
Tilikauden poisto	-1 538,9	-747,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31. 12.	-2 286,2	-747,3
Kirjanpitoarvo 31. 12.	4 580,9	4 550,8
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	4 580,9	4 550,8
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1. 1.	109,8	
Jakautumisessa siirtyneet varat		109,8
Lisäykset		
Vähennykset		
Hankintameno 31. 12.	109,8	109,8
Kirjanpitoarvo 31. 12.	109,8	109,8
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1. 1.	160,9	
Jakautumisessa siirtyneet varat		160,9
Lisäykset		
Vähennykset		
Hankintameno 31. 12.	160,9	160,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1. 1.	-8,0	
Tilikauden poisto	-16,1	-8,0
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31. 12.	-24,1	-8,0
Kirjanpitoarvo 31. 12.	136,8	152,8
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1. 1.	155,7	
Jakautumisessa siirtyneet varat		8,2
Lisäykset		147,4
Vähennykset		
Hankintameno 31. 12.	155,7	155,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1. 1.	-25,4	
Tilikauden poisto	-50,8	-25,4
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31. 12.	-76,2	-25,4
Kirjanpitoarvo 31. 12.	79,5	130,3

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1. 1.	3 309,0	
Jakautumisessa siirtyneet varat		4 569,2
Lisäykset	11 356,5	7 898,5
Vähennykset	-9 785,0	-9 158,7
Hankintameno 31. 12.	4 880,5	3 309,0
Kirjanpitoarvo 31. 12.	4 880,5	3 309,0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	5 206,6	3 702,0

10. SJOITUKSET

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Osuudet konserniyhtiöissä		
Hankintameno 1. 1.	341 743,6	
Jakautumisessa siirtyneet varat		133 595,3
Sulautumisessa siirtyneet varat		289 438,0
Sulautuneen yhtiön osuudet		-81 289,7
Lisäykset	53 110,8	
Vähennykset	-3 271,9	
Hankintameno 31. 12.	391 582,6	341 743,6
Sijoitukset yhteensä	391 582,6	341 743,6

11. PITKÄAIKAISET SAAMISET

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Saamiset konserniyhtiöiltä		
Lainasaamiset	60 000,0	80 000,0
Saamiset muilta	1,1	3,3
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	60 001,1	80 003,3

12. LYHYTAIKAISET SAAMISET

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Saamiset konserniyhtiöiltä		
Myyntisaamiset	19 181,5	7 189,8
Lainasaamiset	331,5	29 162,9
Muut saamiset	17 244,4	13 807,5
Yhteensä	36 757,4	50 160,2
Saamiset muilta		
Muut saamiset	434,1	1 837,9
Siirtosaamiset	6 532,2	3 812,6
Yhteensä	6 966,3	5 650,6
Siirtosaamisten erittely		
Rahoituskulujen jaksotus	314,7	771,6
Versaamiset	29,7	
Muut saamiset	6 187,8	3 041,0
Yhteensä	6 532,2	3 812,6

13. OMA PÄÄOMA

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Osakepääoma 1. 1.	1 000,0	
Jakautumisessa siirtynyt osakepääoma		1 000,0
Osakepääoma 31. 12.	1 000,0	1 000,0
Voitto edellisiltä tilikausilta 1. 1.	157 932,7	
Omien osakkeiden hankinta	-3 190,0	-8,8
Jakautumisessa siirtyneet voittovarot		140 306,4
Sulautumisessa siirtyneet voittovarot		13 847,5
Osingonjako	-27 629,9	
Voitto edellisiltä tilikausilta 31. 12.	127 112,8	154 145,1
Tilikauden voitto	21 303,8	3 787,7
Käyvän arvon rahasto 1. 1.		
Rahavirran suojaukset	-4,1	
Käyvän arvon rahasto 31. 12.	-4,1	
Oma pääoma yhteensä	149 412,5	158 932,7
Jakokelpoiset varat 31. 12.		
Voitto edellisiltä tilikausilta	127 112,8	154 145,1
Tilikauden voitto	21 303,8	3 787,7
Käyvän arvon rahasto	-4,1	
Omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	148 412,5	157 932,7

Caverion Oyj:n omat osakkeet

Emoyhtiöllä on 31. 12. 2014 omia osakkeita seuraavasti:

	Määrä kpl	Osakkeiden lukumäärä	Osuus osakepääomasta ja äänistä%
	509 257	125 596 092	0,41 %

Emoyhtiö on tilikauden aikana hankkinut ja sille palautui omia osakkeita seuraavasti:

Aika	Määrä kpl	Suoritettu vastike (keskiarvo)	Suoritettu vastike (vaihteluväli)
23. 7.–31. 7. 2014	270 000	6,50	6,22–6,72
1. 8.–12. 8. 2014	230 000	6,17	6,05–6,39
13. 3. 2014	1 557	3,32	3,13–3,50
30. 9. 2014	1 518	3,32	3,13–3,50
31. 12. 2014	1 582	3,32	3,13–3,50
31. 12. 2014	520	0,00	0,00

14. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Poistoero 1. 1.	8,3	
Lisäys	536,9	8,3
Poistoero 31. 12.	545,1	8,3

15. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Laskennalliset verosaamiset		
Hyllypoisto		1,2
Muut väliaikaiset erot	271,1	354,6
Eläkevastuuvajaus		41,1
Yhteensä	271,1	397,0
Laskennalliset verovelat		
Poistoero	108,8	1,7
Muut väliaikaiset erot	47,1	110,0
Yhteensä	155,9	111,7

Laskennallisia veroja ei ole huomioitu emoyhtiön tilinpäätöksessä.

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Velat konserniyhtiöille		
Muut velat	6 000,0	8 000,0
Velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	88 272,7	138 454,5
Eläkelainat	151,6	205,6
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	94 424,3	146 660,2

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

1000 e	1. 1. 2014–31. 12. 2014	30. 6.–31. 12. 2013
Velat konserniyhtiöille		
Ostovelat	565,9	291,6
Siirtovelat	264,7	751,6
Muut velat	287 846,5	222 378,9
Velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	50 181,8	68 545,5
Ostovelat	902,0	997,9
Muut lyhytaikaiset velat	846,0	251,1
Siirtovelat	2 477,5	4 088,8
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	343 084,4	297 305,5
Siirtovelkojen erittely		
Henkilöstökulujaksotukset	1 197,6	1 705,7
Korkojaksotus	305,3	357,5
Siirtovelat konserniyhtiöille	264,7	751,6
Verojaksotus		1 233,4
Muut erät	974,6	792,2
Yhteensä	2 742,2	4 840,4

18. VASTUUSITOUMUKSET

1000 e	1.1.2014–31.12.2014	30.6.–31.12.2013
Leasing- ja vuokrasopimuksista maksettavat määrät		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	952,3	890,5
Myöhemminä vuosina maksettavat	6 393,3	6 711,0
Yhteensä	7 345,5	7 601,4
Takaukset		
Saman konsernin yritysten puolesta		
Urakkatakaukset	494 755,2	468 066,0
Lainatakaus	8 000,0	10 000,0
Leasingvuokravastuista annetut takaukset	9 355,9	10 663,4

19. JOHDANNAISINSTRUMENTIT

1000 e	1.1.2014–31.12.2014	30.6.–31.12.2013
Ulkoiset valuuttatermiinisopimukset		
Käypä arvo	-211,2	-713,3
Kohde-etuksien arvo	33 269,6	32 904,7
Sisäiset valuuttatermiinisopimukset		
Käypä arvo	-93,0	44,0
Kohde-etuksien arvo	6 280,1	6 489,9
Koronvaihtosopimukset ja korkotermit		
Käypä arvo	-4,1	-70,7
Kohde-etuksien arvo	20 000,0	70 000,0

20. JOHDON PALKAT JA PALKKIOT

Palkitsemisen päätöksentekojärjestys

Caverion Oyj:n yhtiökokous päättää yhtiön hallituksen palkitsemisesta. Hallituksen henkilöstövaliokunta valmistelee ehdotuksen hallituksen jäsenten palkitsemisesta. Hallituksen henkilöstövaliokunta valmistelee myös Caverion-konsernin yleiset palkitsemisperiaatteet, konsernin tulospalkkiojärjestelmät, pitkän aikavälin kannustinohjelmat sekä palkitsemispolitiikan jotka hyväksyy hallitus.

Hallitus nimittää konsernin toimitusjohtajan ja päättää hänen toimitusteensa ehdoista sekä palkitsemisesta. Hallitus nimittää myös konsernin johtoryhmän jäsenet. Caverionin ohjeistuksen mukaan esimiehen esimiehen on hyväksyttävä kaikki yksittäiset palkitsemispäätökset. Konsernin johtoryhmän jäseniä koskevat palkitsemispäätökset hyväksyy hallituksen puheenjohtaja.

Hallituksen palkitseminen

17.3.2014 pidetty Caverion Oyj:n varsinainen yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenille maksetaan palkkioita seuraavasti:

- o puheenjohtaja 6 600 e/kk (79 200 e/v)
- o varapuheenjohtaja 5 000 e/kk (60 000 e/v)
- o jäsen 3 900 e/kk (46 800 e/v)

Lisäksi maksetaan 550 euron kokouspalkkio jokaisesta hallituksen ja valiokunnan kokouksesta minkä lisäksi korvataan matkakulut. Kenelläkään hallituksen jäsenistä ei ole työsuhdetta tai palvelusopimusta Caverion-konsernin kanssa eivätkä he kuulu yhtiön tulospalkkauksen, pitkän aikavälin kannustinohjelmien tai eläkejärjestelmien piiriin.

Hallituksen palkitseminen

Euroa	Hallituksen palkkio	Tarkastusvaliokunnan kokouspalkkio	Henkilöstövaliokunnan kokouspalkkio	Kokouspalkkio	Yhteensä 2014	Yhteensä 2013
Ehrnrooth Henrik	79 200		1 650	6 050	86 900	44 000
Hyvönen Anna	46 800	3 850		5 500	56 150	28 900
Lehtoranta Ari	57 250		1 650	5 500	64 400	28 350
Lindqvist Eva	46 800	3 850		5 500	56 150	28 900
Rosenlew Michael	49 550	3 850	1 650	6 050	61 100	36 050
Yhteensä	279 600	11 550	4 950	28 600	324 700	166 200

Johdon palkitseminen

Konsernin johtoryhmän palkitseminen koostuu:

- kiinteästä peruspalkasta
- luontoiseduista
- vuosittaisesta tulospalkkiosta sekä
- pitkävaikutteisista kannustinjärjestelmistä, kuten osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä

Tulospalkkiot

Palkitsemisen perustana Caverionissa on kiinteä peruspalkka, minkä lisäksi konsernin johto ja suurin osa toimihenkilöistä kuuluu tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Tulospalkkiojärjestelmän tavoitteena on palkita johtoa ja valittuja henkilöitä ennalta määritettyjen ja mitattavissa olevien tulostavoitteiden saavuttamisesta. Caverionin hallitus vahvistaa vuosittain tulospalkkiosäännöt, joiden mukaan mahdolliset tulospalkkiot maksetaan. Hallitus arvioi vuosittain konsernin, konsernin toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän suoriutumista. Mahdolliset tulospalkkiot hyväksyy hallitus ja ne maksetaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen.

Mahdollinen tulospalkkio perustuu asetettujen tavoitteiden, kuten koko konsernin ja/tai divisioonan taloudellinen tulos, strategiset tavoitteet ja/tai erikseen asetettujen kehittämistavoitteiden saavuttamiselle. Henkilökohtainen tavoite- ja maksimipalkkiomahdollisuus on määritelty tehtävän vastuiden mukaan. Mahdollisesti toteutuvat tulospalkkiot voivat vaihdella nollan ja etukäteen määritellyn maksimipalkkion välillä perustuen saavutettuihin tuloksiin.

Tulospalkkiojärjestelmään kuuluvat oleellisena osana tulos- ja kehityskeskustelut. Niissä sovitaan henkilökohtaiset tavoitteet ja niiden painoarvot sekä käydään läpi sovittujen tulostavoitteiden toteutuminen.

Toimitusjohtajan vuosittainen tulospalkkio voi olla korkeintaan 60 % vuoden peruspalkasta. Muiden konsernin johtoryhmän jäsenten vuosittainen tulospalkkio voi olla korkeintaan 50 % vuoden peruspalkasta.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä on osa Caverion-konsernin johdon kokonaispalkitsemista. Sen keskeisenä tavoitteena on yhdistää omistajien ja johdon tavoitteet yhtiön omistaja-arvon kasvattamiseksi ja tukea yhtiötä sen tavoitteessa tulla yhdeksi Euroopan johtavista kiinteistöille ja teollisuudelle edistyksellisiä ja kestäviä elinkaariratkaisuja tarjoavista yrityksistä. Lisäksi tavoitteena on sitouttaa avainjohto yhtiöön ja sen strategiaan tavoitteisiin sekä tarjota avainjohtolle kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Hallitus hyväksyi toukokuun 2014 kokouksessaan osakepohjaisen kannustinjärjestelmän. Kannustinjärjestelmässä on yksi

Toimitusjohtajan eläkemenot 2014

Euroa	Toimitusjohtaja	Yhteensä 2014	Yhteensä 2013
Lakisääteinen suoriteperusteinen eläkemeno	Juhani Pitkääkoski	24 691	72 391
Vapaaehtoinen eläkemeno	Juhani Pitkääkoski		
Lakisääteinen suoriteperusteinen eläkemeno	Fredrik Strand	40 467	
Vapaaehtoinen eläkemeno	Fredrik Strand	122 842	

Toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten osakeomistukset ovat nähtävissä sisäpiirirekisterissä

kolmivuotinen ansaintajakso (2014–2016). Sitä seuraa yksivuotinen oikeuden sitouttamisjakso, jonka jälkeen palkkiot maksetaan keväällä 2018. Palkkio maksetaan vain niille, joiden työsuhde jatkuu maksuhetkeen saakka. Kun osakkeet on jaettu, ne ovat vapaasti edelleen luovutettavissa.

Mahdollinen palkkio perustuu konsernin liikevaihdolle ja käyttökateprosentille vuoden 2016 loppuun asti asetettuihin tavoitteisiin. Palkkio maksetaan Caverionin osakkeina ja käteiskorvauksena, jonka tarkoituksena on kattaa palkkioon liittyvät verot ja veroluonteiset kulut. Jos kaikki tavoitteet saavutetaan, osakepalkkio vastaa kokonaisuudessaan enintään 500 000 Caverionin osaketta. Palkkioina mahdollisesti jaettavat osakkeet hankitaan julkisella kaupankäynnillä osakemarkkinoilta, joten kannustinjärjestelmällä ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta. Järjestelmän piiriin kuuluu noin 40 henkilöä.

Konsernin toimitusjohtajan palkitseminen

Toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kiinteästä peruspalkasta, luontoiseduista, tulospalkkioista, osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä sekä vapaaehtoisesta lisäeläkkeestä. Konsernin toimitusjohtajan vuosittaisen tulospalkkion enimmäismäärä voi olla enintään 60 % kiinteästä vuosipalkasta. Vuonna 2014 50 % kokonaispalkkiomahdollisuudesta perustui konsernin käyttökateprosentille ja 50 % kokonaispalkkiomahdollisuudesta perustui konsernin kassavirralle. Nämä mittarit perustuvat Caverionin strategisille tavoitteille.

Eläke, eläkeikä ja irtisanomiskorvaus

Toimitusjohtajan toimitusjohtajan mukainen eläkeikä on 65 vuotta. Toimitusjohtajalla on maksuperusteinen lisäeläke jonka eläkemaksu on tietty prosenttiosuus vuosipalkasta. Muilla johtoryhmän jäsenillä ei ole ylimääräisiä johdon lisäeläkejärjestelmiä. Toimitusjohtajan toimitusjohtajan mukainen irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Mikäli yhtiö irtisanoo sopimuksen, toimitusjohtajalle maksetaan lisäksi 12 kuukauden palkkaa vastaava erillinen korvaus.

Toimitusjohtajan palkitseminen vuonna 2014

Juhani Pitkääkoski 1. 1.–31. 3. 2014

Juhani Pitkääkoskelle toimitusjohtajuudesta maksettu rahapalkka ja luontoisedut tilikaudella 2014 olivat 138 805,68 euroa.

Lisäksi hänelle maksettiin tulospalkkiota vuonna 2014 yhteensä 211 417 euroa.

Fredrik Strand 1. 4.–31. 12. 2014

Fredrik Strandille toimitusjohtajuudesta maksettu peruspalkka luontoisetuineen tilikaudella 2014 oli 365 152,86 euroa.

Lähipiirilainat

Toimitusjohtajalla tai hallituksen jäsenillä ei ollut 31. 12. 2014 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiö Caverion Oyj:n jakokelpoiset varat 31. 12. 2014 ovat (euroa):

Edellisten tilikausien voittovarot	127 112 809,04
Tilikauden voitto	21 303 818,97
Kertyneet voittovarot yhteensä	148 416 628,01
Käyvän arvon rahasto	-4 079,27
Jakokelpoiset voittovarot, yhteensä	148 412 548,74

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,22 euroa osakkeelta.

Osingonjako kertyneistä voittovaroista 0,22 euroa/osake	27 519 103,70
Jätetään jakokelpoisiin varoihin (euroa)	120 893 445,04

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä, 28. päivänä tammikuuta 2015

Henrik Ehrnrooth Ari Lehtoranta
puheenjohtaja *varapuheenjohtaja*

Anna Hyvönen Michael Rosenlew

Eva Lindqvist Fredrik Strand
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Helsingissä, 28. päivänä tammikuuta 2015

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Heikki Lassila
KHT

Tilintarkastuskertomus

Caverion Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Caverion Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2014. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudattamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtajat syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden

riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

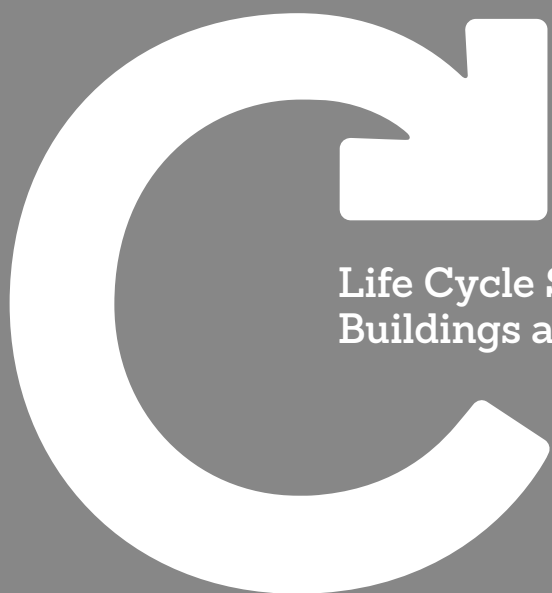
Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 28. päivänä tammikuuta 2015

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Heikki Lassila
KHT

Life Cycle Solutions for
Buildings and Industries

Caverion Oyj
PL 59 (Panuntie 11)
00621 Helsinki
Puh. 010 4071
www.caverion.fi
vuosikertomus2014.caverion.com

 @CaverionSuomi

 facebook.com/caverionsuomi

 LinkedIn.com/company/Caverion